

F
6
ACARA
XIX
JANUARIÉ 1970

reportaj de șapte zile

periplu economic

În majoritatea întreprinderilor industriale din țara noastră, planul pe luna ianuarie s-a încheiat cu rezultate pozitive. Combinațiile siderurgice și marile uzine constructoare de mașini, cele mai importante exploatare miniere și petroliere, cele mai cunoscute întreprinderi chimice sau fabrici producătoare de bunuri de consum figurează pe panoul de onoare al unităților fruntașe, care prin activitatea productivă, desfășurată în ritm susținut, contribuie în mod activ la întărirea potențialului economic al țării.

Dar ceea ce atrage atenția, ca un fapt deosebit de semnificativ în etapa finală a actualului cincinal, este însuși nivelul realizărilor care în cele mai multe cazuri nu se limitează la întreprinderi izolate ci, dimpotrivă, relevă bilanțurile unor ramuri industriale. Astfel, cele trei centrale industriale aparținând siderurgiei și-au depășit sarcinile de plan pe luna ianuarie furnizând suplimentar economiei naționale 3 760 tone de oțel, 3 420 tone fontă și 2 000 tone laminate, pășind astfel cu succes pe calea realizării sarcinii nominalizate în planul anual, ca în 1970 să se elaboreze 6,5 milioane tone oțel. În cadrul acestor eforturi se înscriu și realizările oțelurilor din cadrul uzinelor constructoare de mașini, care au elaborat peste prevederi 1 170 tone de metal. Dar, pentru că ne aflăm în acest domeniu, socotim demn de relevant faptul că la o serie de produse importante întreprinderile Ministerului Construcțiilor de Mașini au depășit sarcinile de plan pe luna ianuarie. Au fost astfel întrecute cu 7,3 la sută prevederile privind producția de utilaje pentru industria alimentară, cu 5,4 la sută cele ale producției mijloacelor de automatizare, cu 3 la sută nivelul planificat al producției de utilaje metalurgice, cu 2,9 la sută cele ale volumului de motoare electrice de 0,25 kW și peste această putere, precum și nivelul unor produse larg solicitate furnizate de întreprinderile specializate în producția de utilaje agricole, de vagoane, autoturisme de teren, locomotive diesel electrice și altele.

Nu mai puțin importante sînt realizările înregistrate în prima lună a anului de către petroliști. Pe ansamblul industriei petrolului, producția globală a fost realizată în proporție de 101,7 la sută, întregul spor fiind obținut pe

baza creșterii productivității muncii într-un ritm mai înalt decît cel preconizat. De asemenea, colectivele rafinăriilor au livrat peste sarcinile de plan aproape 10 000 tone produse petroliere.

În industria chimică, producția globală obținută peste prevederi reprezintă — sub raport valoric — 77 milioane lei. Au fost astfel puse la dispoziția economiei naționale, în afara cifrelor de plan, 7 000 tone îngrășăminte cu azot, peste 700 tone sodă calcinată, 280 tone sodă caustică, aproape 350 tone acid sulfuric, circa 300 tone polietilenă și importante cantități de negru de fum, aluminiu și cauciuc sintetic. De notat că unitățile Centralei petrochimice de la Pitești și cele ale Direcției generale a industriei chimice din minister, care în 1969 rămăseseră în urmă, au reușit nu numai să-și realizeze sarcinile, dar să le și depășească.

Confirmînd demarajul bun al multora din unitățile sale, industria materialelor de construcții și-a realizat sarcinile producției globale în proporție de 105,1 la sută, iar pe cele ale producției-marfă vîndută și încasată în proporție de 100,6 la sută, depășind cu 19 la sută nivelul realizărilor din perioada corespunzătoare a anului trecut.

Sub cele mai diverse aspecte, realizările înregistrate în luna ianuarie constituie un start bun. Astfel, în opt din județele țării, citate nu după tradiție sau grad de industrializare (Argeș, Bacău, Brăila, Hunedoara, Maramureș, Mureș, Prahova, Suceava), valoarea producției globale obținute peste plan depășește suma de 166 milioane lei. În șase județe (Alba, Brașov, Hunedoara, Maramureș, Mureș, Suceava), valoarea suplimentară a producției-marfă vîndută și încasată, indicator de care se leagă nemijlocit creșterea eficienței economice, depășește 86 milioane lei.

După cum se vede, anul 1970 a început sub semne de bun augur. Din prima lună se simte puternic avîntul care întregul popor a pornit să încheie actualul cincinal, pregătindu-se să pășească la îndeplinirea marilor sarcini trasate de cel de-al X-lea Congres al partidului, mai călit cu mai multă experiență sub raportul înalțelor exigențe ale producției moderne.

N. DUMITRU

reportaj din subsol

De cînd cu pasajul subpămîntean pentru pietoni, pasaj care îi îndepărtează de autobuzul 31 cu cîteva rele minute pe toți cei care lucrează la «Casa Scintei», credeam că n-am să mai fiu în stare să scriu o vorbă bună despre vreo construcție asemănă-

toare. Și totuși, o vizită prin ceea ce a început deja să existe din marele edificiu subsolic al parcajului care ia ființă — cu o ritmicitate pentru care constructorii merită «o stringere de mîină» scrisă și publică — care ia ființă, spun, nu sub nivelul mării.

ci doar sub cel al pieței Nicolae Bălcescu, m-a făcut să-mi recuștig încrederea în obiectivitatea mea și să adopt tonul laudativ care va urma.

Nu-i nevoie de vreun sextant-minune ca să stabilești coordonatele precise ale domiciliului subiectului microreportajului de față și nici de fantezie ca să-ți închipi. Este suficient doar să te ridici în virful picioarelor și să arunci o privire peste tablile gardului mobil cu care constructorii — probabil datorită pudorii care-i caracterizează pe cei din breasla asta — și-au ferit de ochi indiscreți progenitura.

Parcajul și-a făcut loc, înfiindu-și în pămînt, exact sub viitoarea zonă verde din fața noului Teatru Național, temelii și ziduri din beton pur și simplu impresionante.

O primă zonă a construcției este gata. O a doua, doar pe jumătate. Dar important este ritmul de lucru intens, în pofida vremii nu tocmai înțeleghătoare cu sarcinile de plan ale meșterilor de acolo.

Calitatea excelentă a betoanelor turnate ce alcătuiesc structura parcajului are o consecință fericită: volumul obișnuit de tencuieli a scăzut simțitor.

Și-acum, cîteva vorbe despre căile de acces la acest colț de București subteran, la această sobolie a civilizației moderne. Două rampe de comunicare vor traversa Bulevardul Bălcescu, fără să mai dăuneze fluxului continuu al circulației de la suprafață, una

ieșind în apropierea Bisericii Enei, cealaltă în fața restaurantului «Dunărea». După cum se vede, proiectanții au avut grijă de căi speciale pentru diferitele categorii de pietoni. Alte rampe vor sluji aceluia cărora interesele le vor purta pașii spre strada Tudor Arghezi și, de acolo, mai departe, pe drumuri obișnuite.

Și totuși un parcaj este făcut înainte de toate pentru «acele mașini minunate și oamenii lor zburători». Parcajul va putea înghiți concomitent 980 de automobile. Pasagerii lor vor beneficia de pasaje directe spre teatru, hotelul «Intercontinental» și pasajul subteran din Piața Universității.

Dar să nu vă închipuiți că acest uriaș garaj, această enormă cutie de beton scufundată în centrul Bucureștiului, va fi un simplu pustiu nemobilat. Parcajul va fi dotat cu linii automate de spălare și gresare a automobilelor, cu prize de apă și de aer comprimat pentru pneuri, cu instalații de ventilație pentru eliminarea gazelor nocive, de iluminare fluorescentă, de încălzire și de marcare automată a timpului de staționare.

Cînd apar aceste rînduri, prima parte a construcției este terminată. La finele anului pe care abia l-am început, lucrările la parcaj vor fi complet împrăvite. Cum s-ar spune, noi, gazetarii, avem asigurată încă de pe acum un subiect gras de reportaj.

I. NICOLAE

la munte sau la mare ?

În pofida iernii, sute de specialiști, constructori, arhitecți, ingineri se găsesc în momentul de față în plină campanie de pregătire a viitorului sezon estival — această vie activitate încadrîndu-se în vasta acțiune întreprinsă de Oficiul Național de Turism pentru dezvoltarea stațiilor maritime și montane.

Așadar, ce noutăți ne rezervă viitorul sezon turistic? Pe litoral, de pildă, ne vom întîlni la vară cu multe hoteluri noi. «Apolo», «Egreta», «Delta», «Ileana» sînt numai cîteva din

numele unor mari hoteluri (din cele 15) ce se înalță acum la Mangalia (stațiunile: Jupiter, Venus, Saturn etc.). Noile hoteluri care vor fi date aici în folosință pînă la deschiderea sezonului vor putea găzdui 1 300 de oaspeți. De asemenea, în noile căsuțe ce vor fi date în exploatare în în acest sezon se vor putea odihni nu mai puțin de 3 300 de turiști. Totodată își vor deschide porțile un camping (1 500 locuri) și noi restaurante de mare capacitate. Va fi extinsă zona de vegetație, astfel încît, în cîteva ani,

toate stațiunile de pe între Neptun și Mangalia, vină o vastă grădină.

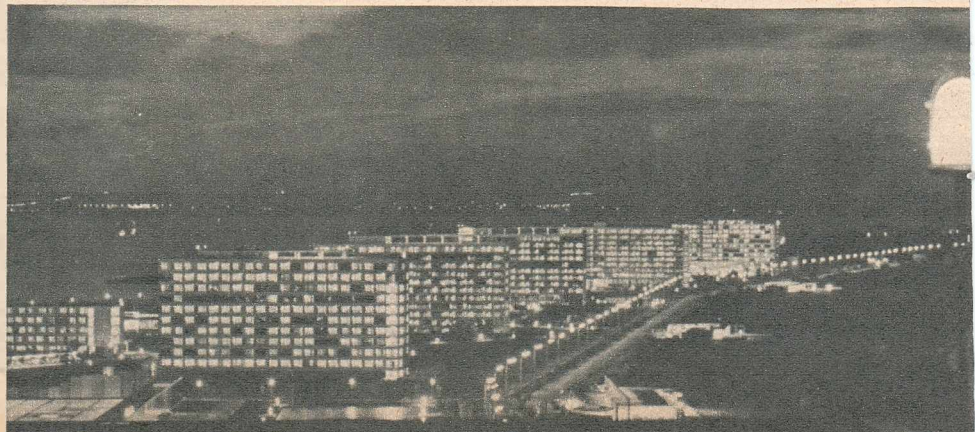
La Eforie-Sud, singura care rămăsese oarecîm în ceea ce privește modernizarea, se înalță — așa cum informează Direcția de Turism a O.N.T.-ului — două hoteluri (totalizînd 900 locuri) patru mari restaurante. În Eforie-Nord, un nou hotel cu 100 locuri și o nouă zonă de căminuri, în care vor putea fi găzduiți dintr-o dată 1 170 de vizitatori, vor îmbogăți capacitatea de cazare a acestei stațiuni. Un hotel nou cu o capacitate de 400 locuri va fi construit la Mamaia, tot aici lărgindu-se zona de bungalowuri. La Mamaia, un vechi și mare hotel «Palace»-ul de altădată, de care în timpul ultimului război au rămas numai pe picioare. Prin arhitectură și prin așezare (majoritatea camerelor au vedere la mare) «Palace» va deveni, după unele urare, unul dintre cele mai moderne hoteluri ale primului port maritim. Reabilitarea la timp a tuturor acestor stațiuni depinde de felul în care constructorii își vor face datoria. Pentru zona Mangalia, în efectuarea la timp a lucrărilor s-a înființat un trust specializat în construcții.

Să trecem la munte. În zona Valea Prahovei amenajează și se extind spațiile de cazare. Cele patru teleferice (cu telecabine): Sinaia - Băneasa (1 400, Cota 1 400 - Virful cu Brașov - Tîmpa și cel de la Sinaia - Băneasa), vor fi în folosință — așa cum spune — în 1970 (cu întîlniri, întrucît întreprinderea construiește telefericele în respectat planurile inițiale).

Și o ultimă și importantă formație: se construiesc în tot sub egida O.N.T.-ului, hoteluri turistice. Peste 100 din acestea se găsesc acum în fază avansată de construcție, avea astfel hoteluri noi la Hunedoara (unde nu erau cîteva), Galați, Craiova, Pitești, Iași, de Argeș, Suceava, Botoșani, Baia Lulia etc., etc. În felul acesta se va lărgi posibilitatea de a găzdui o mulțime de turiști români și care se opresc în frumoasele noastre orașe.

F. URSE

Noile hoteluri în curs de construire vor întregi peisajul mirific al litoralului.

„doinind“ peste țări și mări

...ă o reclamă tipărită în Norvegia, care atestă atributele unei «Doina».

dialog despre potențialul uman al energiei

Biroul inginerului Tiberiu Popescu, directorul Direcției de personal-învățământ din Ministerul Energiei Electrice. Se știe că în ultimii patru ani productivitatea muncii în întreprinderile acestui minister a înregistrat un spor mediu de peste 15 la sută. Interlocutorul nostru precizează că în acest an indicii de productivitate a muncii vor crește în continuare, cu toate că totalul cadrelor va fi mai mic față de prevederile inițiale.

— *Vă rugăm să ne explicați cum veți realiza relația dintre indicatorul sport al productivității muncii și reducerea forței de muncă?*

— Aș putea menționa că introducerea unor studii tehnico-organizatorice a pus în valoare rezerve însemnate ale diverselor întreprinderi. Aplicarea lor eficientă nu este însă indiferentă de aspectul pregătirii personalului de deservire-exploatare. Dacă la Luduș, de exemplu, lucrează un calculator electronic care stabilește variantele optime de exploatare a centralei, bineînțeles aceasta a presupus cadre cu o pregătire superioară. Le-am creat.

— *Dar nu oricum!*

— Evident. Am mers pe ideea adaptării învățământului la specificul practicii tehnologiilor sectorului energetic. Asta înseamnă mai întâi o dotare excelentă a școlilor: laboratoare, atelie, poligoane de lucru. Așa am procedat la grupul școlar energetic

«Iosif Rangheț» din București, la cele din Craiova, Iași, Constanța.

— *Aceasta în ce privește noile cadre. Știm că în 1970 vor părăsi băncile școlilor, intrând în producție, circa 2 300 oameni. Însă în întreg sectorul energetic vor activa în anul acesta zeci de mii de salariați.*

— Este de la sine înțeles că în preocupările noastre intră și perfecționarea acestora. Prin participarea personalului de exploatare la lucrările de montaj al instalațiilor pe care le vor deservii, prin cursuri organizate de perfecționare și specializare se realizează cunoașterea temeinică a instalațiilor, ceea ce dă mai apoi rezultate bune în producție. Totul este concentrat în direcția realizării obiectivului nostru principal: alimentarea continuă, sigură, a consumatorilor cu energie.

Prin urmare, relația productivitate sporită cu un personal mai redus se realizează pe baza pregătirii profesionale. Urmează ca experiența de până acum să fie fructificată în continuare. Ceea ce interlocutorul nostru ne asigură, în încheierea discuției, că se va realiza cu siguranță și în anii viitori, primele rezultate importante urmând a fi dobândite încă din 1970, ultimul an al actualului cincinal.

Dorin SANDU

40 000 de operații pe secundă

Calculatoarele intră în viața noastră pe nesimțite, instaurând ordinea, înlăturând rutina și făcându-ne — de ce nu! — mai înțelepți. Și cum totdeauna timpul presează toate acțiunile noastre, aceste mașini sînt cel mai formidabil aliat al nostru în bătălia cu timpul. Cîți contabili ar trebui folosiți ca să facă 40 000 de operații într-o secundă? Întrebarea e desigur ciudată, dar ea ne folosește pentru a releva dimensiunea unei «insușiri» cu care este înzestrat calculatorul IBM pe care a început să-l folosească Uzina de tractoare din Brașov.

În acest sfîrșit de secol, cînd industria cunoaște dimensiuni nemaîntîlnite, cînd producția e atât de diversificată, cînd pentru construirea unui agregat sau mașini se folosesc sute de materiale, mii de piese, zeci de mii de operații și tot atîtea unități de timp, stăpînirea, ordonarea și dirijarea acestui mecanism vast nu e numai dificilă, dar chiar imposibilă de către un om sau o mină de oameni, dacă acceptăm că totul trebuie să se desfășoare perfect, fără defecțiuni. Doar ordinatele — cu memoria lor prodigioasă — pot să-și asume o asemenea responsabilitate.

Calculator de tip universal, ordinatorul de la UTB se ocupă în principal de problemele de gestiune economică (dar putînd fi utilizat și în cercetarea științifică). El își va asuma cu timpul prelucrarea nomenclaturilor de produse, controlul aprovizionării, al stocurilor etc., calculele de capacitate a tuturor mașinilor și agregatelor, operațiile de contabilitate, statistică și evidență, în sfîrșit, va efectua controlul producției, adică programarea, lansarea și urmărirea ei.

Primul capitol din controlul producției — programarea — a și început. Pornind de la datele permanente (nomenclatorul de produse, date specifice calculului de necesar, referitoare la ciclul de producție a fiecărei piese sau ansamblu din tractor etc.) și de la datele variabile (cifrele de plan anuale) a fost realizat un program care planifică necesarul pentru fiecare decadă, stabilindu-se momentul în care se lansează comanda în producție. În perspectivă, celelalte etape — lansarea și urmărirea producției cu toate operațiile care le implică: studiul capacităților de producție, date tehnologice etc.

«Memoria» ordinatorului este de acum încărcată cu datele constante ale personalului uzinei — fișe personale — care vor permite calcularea salariilor. E o imensă arhivă în care sînt înmagazinate toate informațiile cu caracter permanent ale salariaților, de la vechime la categoria de încadrare, pînă la funcție, locul de muncă și distincțiile primite (necesare la calculul impozitului).

Adăugînd apoi programul pentru controlul executării proiectelor prin metoda Pert sau calculul schemei cinematice a capetelor multi-broșe (pentru serviciul de proiectare), amintim numai cîteva din preocupările ordinatorului de la Brașov.

Structural, se pare, timpul va fi altul. Oferirea unor situații operative va permite nucleelor de conducere să obțină un timp mai amplu pentru gîndire și posibilitatea de a lua decizii mai conforme cu realitatea.

G. LUCA

la fabrica de instrumente muzicale «Doina», interlocutorul, trui, tovarășul director Mircea Rotman, ne anunță de la început cu legitima mîndrie: — Sîntem singura unitate comunistă producătoare de instrumente muzicale din România, ucrul acesta îl puteți constata ușurință vizitînd orice magazină de specialitate.

Întreaga gamă a produselor este cerută deopotrivă și la export?

— Piața externă nu se cucereste cu ușurință. Acolo concurența dictează. Cu toate acestea, produsele noastre pot fi întîlnite în Norvegia, Elveția, Italia, R.F.G. nada, și chiar în Hong Kong. Gură că nu exportăm toate produsele. Piesa noastră de rezistență constituie pianul și pianina. 75% din producție merge la export. De curînd am exportat și acordeoane. Ținem să subliniem faptul — nu lipsit de importanță — că pe 1969 n-am primit nici o singură reclamație privind piesele exportate.

— Care este «secretul»?

— Pianele sau pianinele făcute de noi au o rezonanță excelentă, datorită lemnului de rezonanță. Despre acest produs o adevărată mîndrie națională — ar fi util ca dv., gazetarii, scrieți mult mai mult. De cîte ori avem ocazia să discutăm cu oameni de peste hotare specializați în instrumente muzicale, se vorbește cu invidie despre sunetul românesc de rezonanță. Eu e de mirare deci că activitatea noastră generală se sprijină pe următoarea deviză: să producem piese care să fie la înălțimea lemnului de rezonanță.

— *Formațiile pop — mari con-*

sumatoare de chitare electrice — sînt satisfăcute de produsele «Doina»?

— Hai să deschidem o paranteză și să vă spunem că la ora actuală nu chitarele constituie marea noastră problemă, deoarece căutăm să venim în întîmpinarea viitorului. Or, din acest punct de vedere, instrumentele de suflat vor fi foarte cerute, atît de formațiile de muzică ușoară cît și de fanfare. Asta nu înseamnă că am neglijat sau vom neglija pe viitor producția de chitare. Noi nu vedem de ce produsele noastre n-ar putea satisface cele mai exigente pretenții. Dacă ele nu sînt folosite de cunoscutele formații pop de la noi, vina nu este a noastră.

— *Dacă memoria nu mă înșală, s-au tras sarcini precise pentru reînființarea fanfarelor. Trebuie să recunoaștem ca ele ne încîntau copilăria atunci cînd își făceau apariția, săptămîna de săptămîna, în grădina publică.*

— Într-adevăr, fanfara va reinvia în foarte multe orașe și orașele din țară. Noi studiem reprofilarea secțiilor pentru a face față noilor comenzi. Lucrul nu este de loc ușor, deoarece alătururile se lucrează aproape în întregime manual. Treabă mîgăloasă, pretențioasă și de mare precizie.

— *Deci o înaltă calificare...*

— ... care se moștenește din tată-n fiu, deci e vorba de tradiție. Tinerii noștri elevi sînt cu toții școlarizați la școala «Dimitrie Marinescu», unde a luat ființă o secție specială, dar trebuie să recunoaștem că marii privilegiați sînt cei ai căror părinți lucrează în fabrică.

Am părăsit fabrica «Doina» cu mulțumirea de a afla atîtea lucruri noi de la cei ce se ocupă zi de zi de făurirea, perfecționarea și executarea instrumentelor muzicale.

Dan BĂRLĂDEANU

Flăcări deasupra Călanului, unul dintre importantele centre industriale ale țării, ai cărui metalurgiști își intensifică eforturile pentru realizarea sarcinilor de plan pe luna februarie.

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

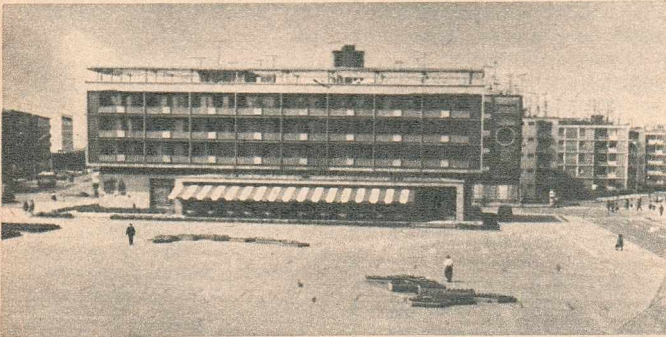
Invitata redacției noastre în această săptămână, STELA POPESCU. Către interviul din paginile 20-21.

Fotografie de Liana GR

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

bilanț în întrecerea pentru frumusețe

Noul centru al orașului Baia Mare.

Spiritul gospodăresc, cartea de vizită a tuturor localităților țării noastre, a constituit obiectul unei pasionante întreceri patriotice, devenită de altfel tradițională. Anul trecut întrecerea s-a desfășurat ca răspuns la chemarea lansată de Consiliul popular al județului Galați și a cuprins întreaga țară, mobilizând milioane de cetățeni. Iată ce ne-a declarat în această privință tovarășul dr. O. Hort, președintele comisiei centrale pentru urmărirea și îndrumarea întrecerii patriotice, secretar general al Comitetului de Stat pentru Economie și Administrație Locală:

— Ca urmare a măsurilor luate de organele de partid și de stat, anul trecut întrecerea și-a lărgit caracterul de masă, a atras milioane de oameni din mediul urban și rural. Prin muncă patriotică s-au construit și întreținut peste 3,9 milioane mp străzi, 5,3 milioane mp trotuare, 3 700 km drumuri naționale sau județene, s-au executat 5 700 km indiguiri, 10 milioane mp taluzări etc.

— Ce valoare au aceste lucrări?

— Valoarea lucrărilor realizate în 1969 prin muncă patriotică se ridică la peste 3,1 miliarde lei, adică cu 600 milioane lei peste valoarea angajamentelor luate inițial. O mențiune se cuvine făcută la adresa participării entuziaste a tinerilor la efectuarea lucrărilor de amenajări și întrețineri a 6 022 terenuri sportive, ștranduri, solarii etc.

— Cum s-a concretizat activitatea cetățenilor pentru înfrumusețarea localităților?

— Mobilizați de deputați și cu sprijinul organizațiilor de femei

și tineret, locuitorii orașelor și satelor noastre au extins zonele verzi cu 7 200 ha, au întreținut 19 000 ha parcuri, au plantat flori în jurul locuințelor de-a lungul străzilor, lucrări care au îmbogățit aspectul edilitar-gospodăresc al așezărilor.

— Vă rog să ne înfățișați rezultatele întrecerii.

— Dintre municipiile cu peste 50 000 locuitori, premiul I a revenit municipiului Baia Mare, urmat de Tg. Mureș și Buzău. În categoria municipiilor cu o populație mai mică de 50 000 locuitori, premiul I a fost acordat orașului Tîrgoviște, urmat de Tecuci și Botoșani. Printre orașele cu peste 10 000 locuitori, câștigătoare sînt: Ineu, Dorohoi, Comănești. Întrecerea orașelor cu o populație sub 10 000 locuitori a fost câștigată de Beiuș, Vinju Mare (Mehedint), Băile Herculane, Odobești și Berești (Galați). S-au mai acordat șase mențiuni orașelor Predeal, Huedin, Videle, Sovata, Buziaș și Găești.

— Cu ce obiective se continuă întrecerea în 1970?

— Se preconizează un volum sporit de acțiuni edilitar-gospodărești, cum sînt: amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, a drumurilor și trotuarelor, apărarea localităților de inundații, amenajări de stadioane și baze sportive etc. În frunte cu deputații, locuitorii orașelor și satelor noastre vor iniția noi acțiuni de gospodărire și înfrumusețare, dînd pe această cale expresie patriotismului lor fierbinte și înaltei conștiințe cetățenești.

V. GHEORGHIU

erudiția frumosului

Tezaurizarea valorilor artistice a devenit, mai ales în zilele noastre, o chestiune delicată. Muzeistica apelează tot mai insistent la știință, care îi oferă instrumente precise și de neînlocuit în acțiunea de conservare a operelor de artă. Era și timpul. Lăcașurile de artă debordează de comori; se refac, se extind, se modernizează. Un veac ciudat este acesta, al XX-lea, care nu mai contestă

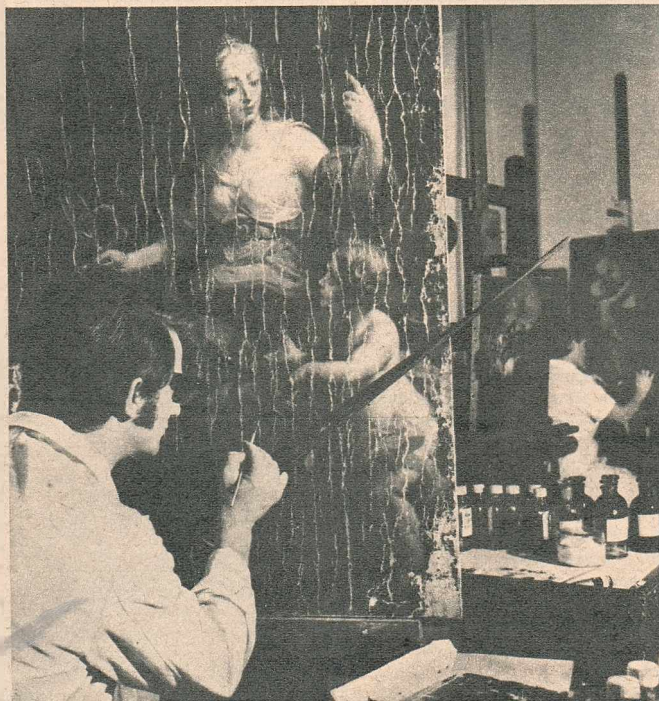
nimic în artă, care nu-și refuză nici o referință, nici o încercare, nici o schismă. Artiști și opere aparținînd celor mai diverse confesiuni estetice stau laolaltă sub rotunda translucidă a aceluiași templu. Pătimași și toleranți!, strîngem «producte» artistice și, chiar dacă n-am face-o, biletul de intrare într-o expoziție trădează în noi colecționarul. Moștenitori ai atîtor frumuseți de artă, vom

fi, la rîndu-ne, moșteniți. Vanitatea succesiunii? Citiuși de puțin!

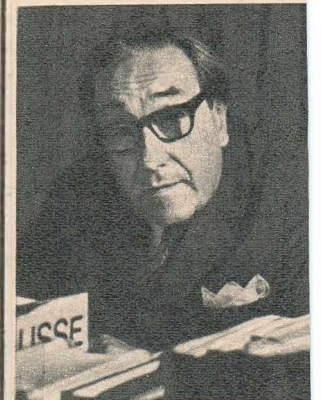
Un secol colecționar!?! Iată de ce nutrim o grijă aproape științifică față de orice bun artistic care ne parvine. Iată de ce fiecare muzeu dispune de laboratoare și ateliere de restaurare și conservare a operelor de artă. Înzestrată cu aparatură fină, dispunînd de grupuri de creație care-și aduc «din umbră» aportul la refacerea frumosului, marile muzee ale lumii veghează în acest fel asupra comorilor încredințate lor. La noi, de pildă, în cadrul Muzeului de artă al Republicii Socialiste România, există opt ateliere de restaurare cu profiluri diferite: pictură în ulei, pictură de tempera veche (icoane, altare etc.), grafică, sculptură, ceramică, textile, mobilă

etc. Lucrează aici 22 de specialiști, creatori anonimi — dar numai în aparență — al căror talent este dublat de o siguranță infailibilă în mînuirea celor mai avansate metode de lucru. Acești pictori și acești erudiți au redat expozițiilor din țară și din străinătate — Paris, Londra, Neuchâtel și altele — peste 500 de piese în diferite tehnici. Totodată, prin organisme UNESCO, la care sîntem afiliați, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România și-a dat concursul la salvarea unor opere de artă deteriorate, din patrimoniul altor țări. În fotografie: pictorul Mircea Mureșeanu lucrează la refacerea tabloului «Prudența», de un anonim francez.

I. NAPI

medalie de aur la nürnberg

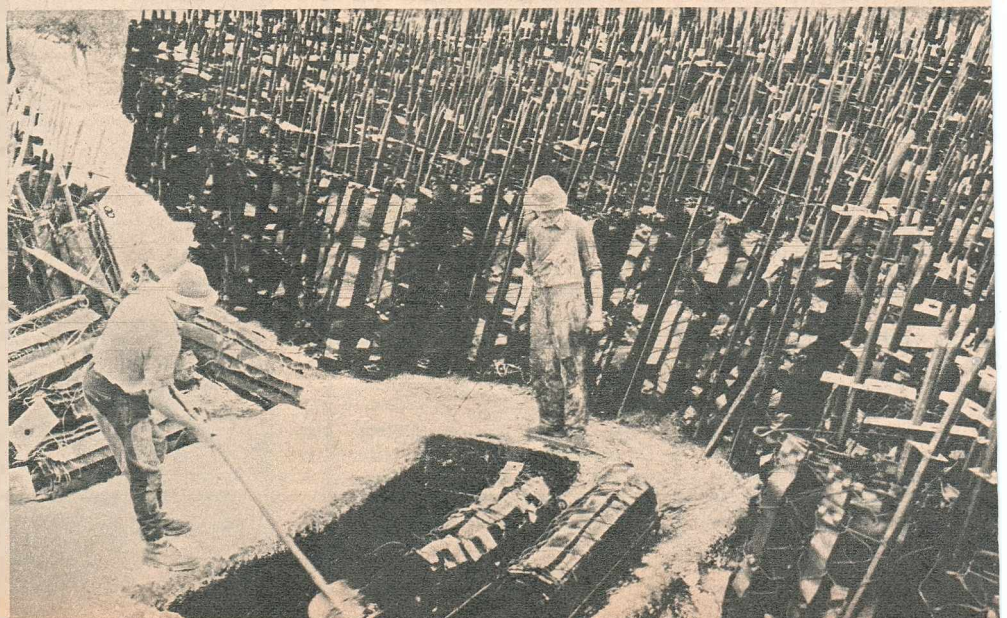

Ne-am obișnuit ori de cî ori auzim de o invenție să ricăm din umeri cu aerul firesc al otosțiator, al celui care a trăit experiența «Apollo». Dar pînă la curiozitatea cea mai domestică se simte aștitată în fața științei și a tehnicii care cutare sau cutare om a dedicat invenției sale zeci de ani de eforturi și căutări pasionate. Cînd acest om este pe deasupra și savant, uimirea profanului — care vede în omul de știință o mașină de multiplicat invenții — se învecinează cu reflecția: 20 de ani! Într-adevăr, nici mai mult, nici mai puțin decît 20 de ani lucrează ing. dr. docent Ion S. Antoniu, profesor la Institutul politehnic din București și membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste Românie pentru a perfecția un aparat cîm măsurat puterile: activă, reactivă și deformantă. Valoarea practică a invenției românești este considerabilă, așa că medalierea ei cu aur la Expoziția internațională de invenții de la Nürnberg nu se pare că orice fapt împlinit, firească, dar nu mai puțin prestigioasă.

I. TOMA

expoziția mihailopol

Marti, 10 februarie a.c., s-a deschis la Galeriile de artă fotografică din strada Brezoianu 2, expoziția cunoscutului artist fotograf Aurel MIHAILOPOL. În imagine, una dintre lucrările expuse, «Judecata de apoi».

nu se pot scoate bani buni drumuri inutile !

năzi, la telefon, o voce
ă, stinsă și prăpădită ca
ă lume:

ă vorbesc din gara Arad
numesc 21 531481668-1.
m cerut scuzele de rigoa-

Ju vă cunosc după nume.
I asemenea apelative ci-
e notează, mi se pare, doar
i. submarinele, costumele
gal și, mă rog, pușcăriașii...
De ce mă iei peste osii? —
t interlocutorul meu ne-

E adevărat, nu sînt decît
nplu vagon de marfă (avea
devăr vocea puțin meta-
dar am dus o viață morală,
stă și utilă de cînd mă știu
ru roți. De ani de zile tran-
spre abatoare găini incon-
e, vaci apatice și porci cre-
Am făcut fericirea salvane-
e oi, livrînd furaje concen-
și berbecihippy». M-am re-
at ulterior pe ciment, puf
că, baloturi cu lenjerie in-
(nu da asta la ziar!) și alte
multe. Ei bine, dragul meu,
ul transport a pus capac
ite. În ziua de 19 ianuarie

lăsat încărcat cu sare la
um ajuns cu bine la Arad și
unci aștept, uitat de toți.
linie moartă. Au uitat de
și personalul triajului, și
iciarii mei legitimi, uni-
«7 Noiembrie».

u s-a întîmplat că, o zi mai
am început să colind dis-
serviciile Departamentului
ferate. Din aproape în
pe am izbutit să ajung și la
sporturi de mărfuri». —
ce să vă mai spun — ve-
generală! Rîsete, cîntece
ume, clinchet de pahare.
Se sărbătorește planul la
ări, mi-a șoptit cineva.
Cîștigurile realizate pe
rtament la cursele de că-
i?

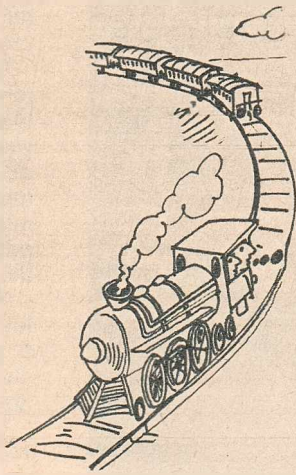
Ei asta. Nu ia C.F.R. bani
a pasageri cît scoate din
ii și transporturi încruc-
Stai jos și ascultă: în de-
ul anului 1969, locațiile (bani
și de către întreprinderi și
stere căilor ferate pentru
onarea vagoanelor în gări)
tins respectabila cifră de
116 280 lei. Cu transpor-
e încrucșate, altă treabă
Din județele Ialomița și
se transportă sfeclă de

r pentru fabricile din Tg.
eș și Luduș, iar sfecla de aici
pediată la Bod. De la Petro-
sînt expediate spre Deva
use lemnoase pentru con-
ecții, în vreme ce de la Sebeș
se trimit spre Livezeni și
oni mărfuri identice. Ce pă-
ai?

Bani buni aruncați pe fe-
tră, dar, mă rog, dacă C.F.R.
gă...

— Metodele ar putea fi ex-
tînse. Ai vreo idee?

— Nu e greu de aflat. N-ar fi
rău, bunăoară, dacă cei din Vatra
Dornei și-ar expedia buștenii la
Pitești, iar piteștenii și-ar duce
produsele lemnoase la Vatra
Dornei.

— Nu știu de ce, dar am
impresia că am pierdut ceva!

— Mult prea simplu.

— Mă rog, se poate și mai
«rentabil». Să zicem atunci că
cei din Pitești transportă lemnul
tăiat pentru prelucrare la Cala-
fat. De aici duc scîndurile pe Du-
năre pînă la Galați. Aici, dulgherii
încleiază scîndurile, reconsti-
tuie buștenii, îi transformă în
plute, iar pe acestea le trag în
susul apei pe Siret și Bistrița
pînă la Vatra Dornei.

— Nu e rău. Alta?

— Una cu prune. Să zicem că
stringem pruna la Șimleul Silva-
niei, o zdrobim la Caransebeș,
transportăm butoaiele în va-
goane pînă la Craiova, iar aici
ținem garnitura în locație pînă
se sfîrșește procesul de fermen-
tație. Ducem apoi marfa la Pi-
tești, o trecem prin cazanele de
distilare, și la sfîrșit cetățenii ur-
bei își iau foi de drum și pleacă
să-și bea țuica la Focșani.

— Splendid, mai ales dacă foc-
șenii se îmbarcă în tren și co-
boară să-și bea vinul lor la Dră-
gășani. Ei, vezi că merge! Pune
totul pe hirtie și dă proiectul la
tipar.

I-am promis pe cuvînt de o-
noare și ne-am despărțit amici.

Liviu TIMBUS

fecțiuni diferite ale pompei de
apă și, implicit, 10 operații de
reparare. Spre exemplu: ope-
rația 137, «ventilator — demon-
tat și nituit paleta per paletă —
2 lei» sau operația 134, «șurub
cameră apă rupt — extras și rec-
tificat filete — 4 lei». Toate cele
10 operații totalizează 60,50 lei.
Dar operația 131 («pompa apă
demonstat la banc, curățat, repara-
rat, înlocuit bușce, rulmenți, ex-
turbina, montat, inclusiv garni-
turi»), care le include aproape
pe toate cele 10 amintite, e taxată
cu numai 21 lei... Care din cele
două prețuri este judicios întoc-
mit? Cine pierde și cine cîștigă?
Din păcate, exemplele s-ar putea
multiplica: tariful cuprinde
915 operații și tot atîtea contra-
dicții.

Să ne oprim, în încheiere, asu-
pra unui aspect care dă și «cheia»
problemei:

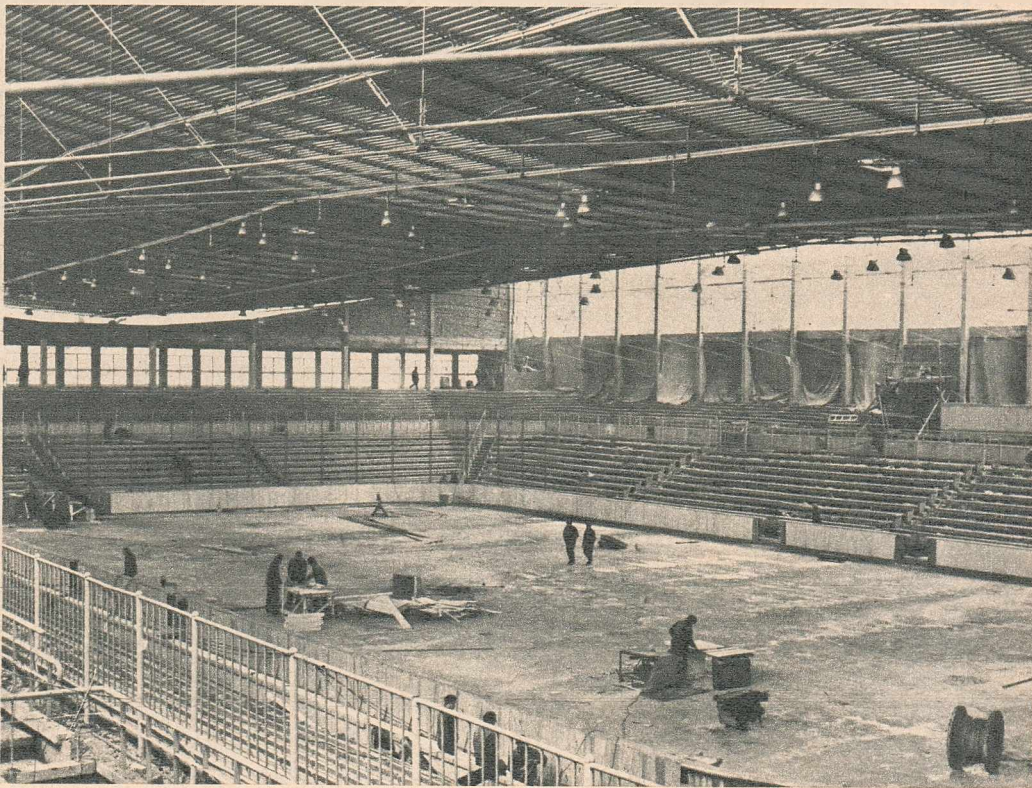
Prețurile sînt stabilite, în acest
tarif, în raport de capacitatea ci-
lindrică a mașinii. Pentru simpli-
ficare, s-au stabilit, în tarif, două
categorii de mașini — pînă la și

peste 1 500 cmc — și pentru fie-
care dintre ele, două categorii
de prețuri. Cu alte cuvinte, dacă
pentru o diferență de 300 cmc
(între un Fiat 1 300 și un Fiat
1 600) plătești un preț mai ridicat
la majoritatea reparațiilor, pen-
tru o diferență de 700 cmc (între
un Fiat 1 600 și un Fiat 2 300) nu
plătești nici o diferență. Unde-i
logica? În fond, între un carbura-
tor de Fiat 850 și unul de Fiat
1 100 nu-i nici un fel de deose-
bire — de ce costă curățarea pri-
mului 8,50 și a celui de-al doilea
15 lei? ș.a.m.d. Din păcate, am
putea da sute de exemple. Am
putea fi și contrașiști de specialiști.
Un singur lucru e cert: tarifele
(editate de UCECOM — Bucu-
rești în 1965 și nemodificate pînă
azi) au fost gîndite — aici e «che-
ia» la care m-am referit — ana-
poda, ilogic și, ceea ce e mai grav,
nu necomercial, ci anticomercial.
Pentru că toată lumea pierde și,
vorba lui Gigă, dacă toți pierd,
decurge că nimeni nu cîștigă.

Bazil DUNĂREANU

Lucrările finale de pe șantierul
patinoarului artificial «23 Au-
gust» nu s-au terminat încă, din
păcate, după cum se vede și din
fotografia noastră. Sîntem infor-
mați că în curînd — deci în pragul
zilei de 24 februarie, cînd va înce-
pe în țara noastră Campiona-
tul mondial de hochei «grupa
B» — patinoarul va fi «în sfîrșit»
gata. Pînă atunci, hocheiștii ro-
mâni sînt obligați să se pregă-
tească aiurea...

Reținem totuși cîteva date in-
teresante despre construcția pro-
prie-zisă. Acoperișul, de formă
concavă, va avea o greutate de
800 tone. Patinoarul va beneficia
de un sistem de izolație termi-
hidrică, care va permite funcțio-
narea lui din septembrie pînă în
mai. Construcții anexe: un res-
taurant, birouri și cabine pentru
presă și TV.

manuscris beethovenian la bucurești

Marile capitale ale lumii, in-
clusiv Bucureștiul, celebrează
bicentenarul nașterii lui Beetho-
ven (1770-1970) cu o fervoare
ușor de înțeles. Nimic din
ceea ce reprezintă viața și crea-
ția lui Ludwig van Beethoven
nu rămîne în afara omagiului
exultant pe care îl aduce civili-
zația contemporană. Iată de ce
semnalăm cititorilor prezența în
țara noastră a unei scrisori auto-
grafe aparținînd lui Beethoven.
Prețioasa mărturie (Biblioteca A-
cademiei Republicii Socialiste
România, secția muzică, III 6169—

6183) se referă la Sonata op. 111
pe care Beethoven ar fi dorit-o
tipărită de către Anton Diabelli,
destinatarul scrisorii. Documen-
tul aparține pianistului și compo-
zitorului polonez Eduard Wolff,
care în trecere prin București
l-a dăruit «... a Madame Marie
Cantacusene...», animatoare a
vieții muzicale românești, mama
lui Zoe Cantacuzino, una dintre
elevele preferate ale lui Eduard
Wolff în perioada 1862-1863.

Iancu ARGESANU

sala pașilor, pierduți

UN CITITOR al «Sălii pașilor
pierduți» caută urmele escrocu-
lui Cornel Groza — originar din
comuna Gurani, județul Bihor —
care și-a luat picioarele la spinare
și a dispărut de pe șantierul geo-
logic Crucea, Suceava, cu bani și
cu obiecte ce nu-i aparțineau.
Correspondentul nostru (se numește
Iacob Tuduce și domiciliază în
comuna Cimpani, nr. 176, ju-
dețul Bihor) roagă pe cei ce pot
da relații să ajute Inspectoratul
miliției județului Suceava.

TÎNĂRUL Alexandru Criveanu
a comis un huliganism «la
înălțime». Dar tot josnic. După
ce a provocat scandal în bufetul
comunei Corbu, județul Con-
stanța, și-a lepădat cămașa, în-
călțămîntea și, ușurat de povara
stralaelor, s-a urcat pe acoperișul
localului, improșcîndu-și de acolo
vocabularul de invective. Judeca-
torii nu s-au arătat mai prejos
de lege și l-au condamnat la 1 an
și 6 luni închisoare. Sentința a
rămas definitivă.

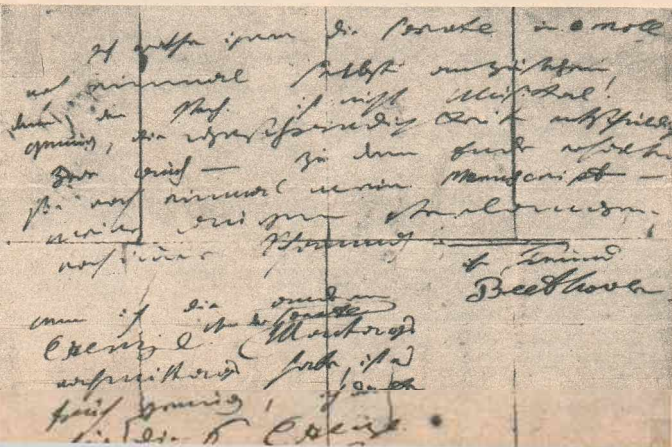
TOMOBILISTICE

15 operații și tot atîtea contradicții

Am citit în «Magazinul» (24.I.
69) un interviu (publicitar) a-
lat de inginerul șef de la
LOP, A. Florian. Pe scurt,
secretul e să ai mașină și să te
ai lui Dumnezeu să țî-o strice,
să țî-o repara la CICLOP!
Iată, în fond, e omenească: vrei
înă, vrei și belele. Nenoroci-
e cu totul alta, și-i închinăm
te rînduri mai puțin publici-

te pildă, vrei să-ți reglezi frî-
e și să-ți cureți carburatorul.
na operație (fără a se demon-

ta roțile, reglîndu-se numai sa-
boții, din șuruburi) durează —
cronometrată de noi — șapte
minute. A doua operație durează
— cronometrată tot de noi —
aproape două ore. Prima costă 60
lei și a doua 8,50 lei! Cine pierde
și cine cîștigă? În primul caz
pierde, materialmente, clientul,
și moralmente atelierul; în al
doilea caz pierde, materialmente,
mecanicul. De cîștigat nu cîștigă
nimeni. Să fie vreo greșeală?
Vreo excepție? Iată și alte mostre:
În tarif sînt prevăzute 10 de-

1945 — ZILE DE FOC

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer la demonstrația oamenilor muncii din București, octombrie 1944.

Victoria insurecției armate august 1944 a deschis calea mari transformări în viața socială a țării. Poporul — pe du-și destinele în propriile r avind în frunte clasa muncit sub conducerea Partidului Comunist Român — era hotărât să capăt exploatării și asuprii ghezo-moșierești, dependenței de puterile străine, să asigure curs progresist societății române.

Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, masele largi populare, în adunări, mitinguri, în vărate referendumuri, hotărâu de conduită spre dezvoltarea democratică a țării, căreia i se neau forțele reacțiunii interne, pate în jurul monarhiei și sprijin de cercurile imperialiste din afară.

Presa apărută la începutul lui 1945, cronică de netăgănit a acelor timpuri, ilustrează vîngător tumultul zilelor fierale ale bătăliei pentru cucerirea puterii.

La București, Reșița, Ploiești, Timișoara, Brașov, Sibiu, în întreaga țară, oamenii muncii monstau sub lozincile «Trăiește P.C.R.», «Vrem guvern al poporului», «Totul pentru front, totul pentru victorie». Aceeași oameni aveau din aparatul de stat, din conducerea instituțiilor și întreprinderilor elementele fasciste numeau în fruntea acestor instituții reprezentanți ai poporului. Sînt morabile acțiunile care au avut loc atunci pentru alungarea președintelor reacționari din județele Dolj, Dimbovița, Hunedoara, Sibiu, Dolj, Constanța. Programul de guvernare al Frontului Național-Democratic, publicat în ianuarie 1945 și acțiunile care au avut loc în perioada imediat următoare au marcat începutul luptei și elanul revoluționar al maselor. Întrunirile, la care participat sute și sute de mii de oameni, au prilejuit puternice manifestări ale totalei adeziuni la programul F.N.D., întru voinței lor de a aduce la căderea țării un guvern democrat, în măsură să asigure înlăturarea lui în practică. În focul luptei pentru putere țărănii, cu ajutorul muncitorilor au trecut la împărțirea pămîntului lor.

Luptele din februarie 1945 au fost încununat de victorie. Marile demonstrații ce au avut loc în București, Cluj, Galați, Craiova, Ploiești, Timișoara, Constanța, Arad au terminat înlăturarea guvernului generalului Rădescu, au asigurat staurarea guvernului de largă reprezentare democratică la 6 Martie 1945.

Ion ARDELEANU

◀ Demonstrația oamenilor muncii din Reșița pentru un guvern F.N.D., octombrie 1944.

◀ *Demonstrația oamenilor muncii din București pentru înlăturarea lui Rădescu și instaurarea unui guvern F.N.D.*

Demonstrația din Capitală pentru guvern F.N.D., 13 februarie 1945.

Aspect de la demonstrația din București, 24 februarie 1945 (stînga jos).

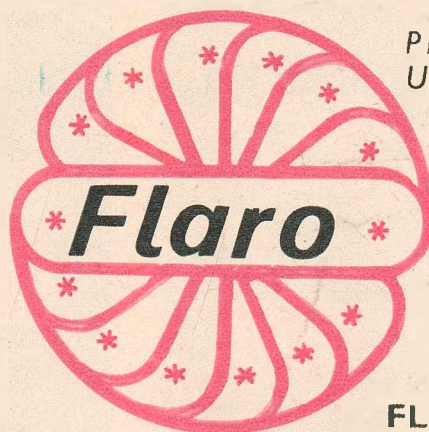
Oamenii muncii din Iași demonstrează pentru un guvern democratic, februarie 1945 (dreapta jos).

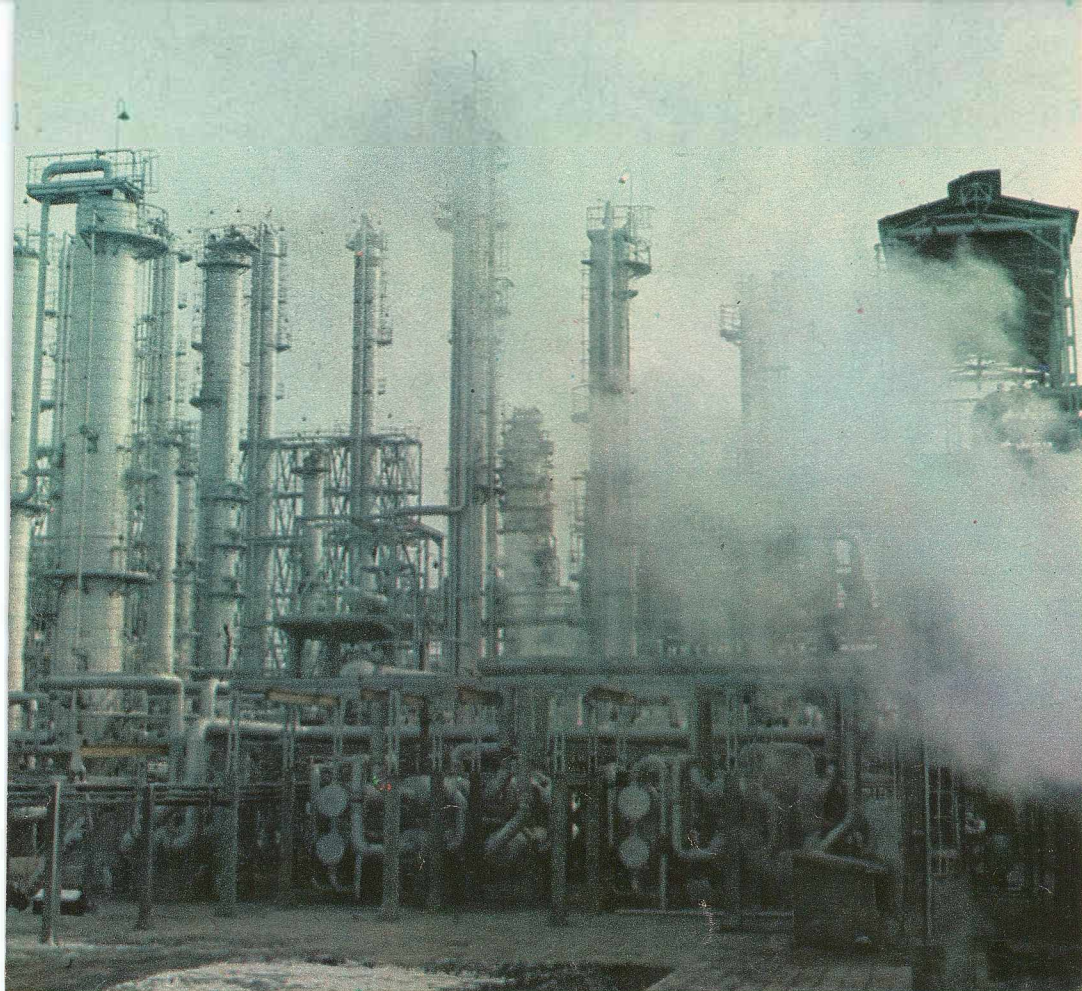
PRODUCE
UN VAST SORTIMENT DE:

- FLORI DECORATIVE DIN MATERIAL PLASTIC,
CU ASPECT NATURAL SAU STILIZATE.
- STILOURI CU PENIȚĂ,
EXECUTATE ÎNTR-UN FINISAJ SUPERIOR.
- STILOURI CU BILĂ, CU MINĂ FIXĂ
SAU RETRACTABILĂ, MONO SAU BICOLORE

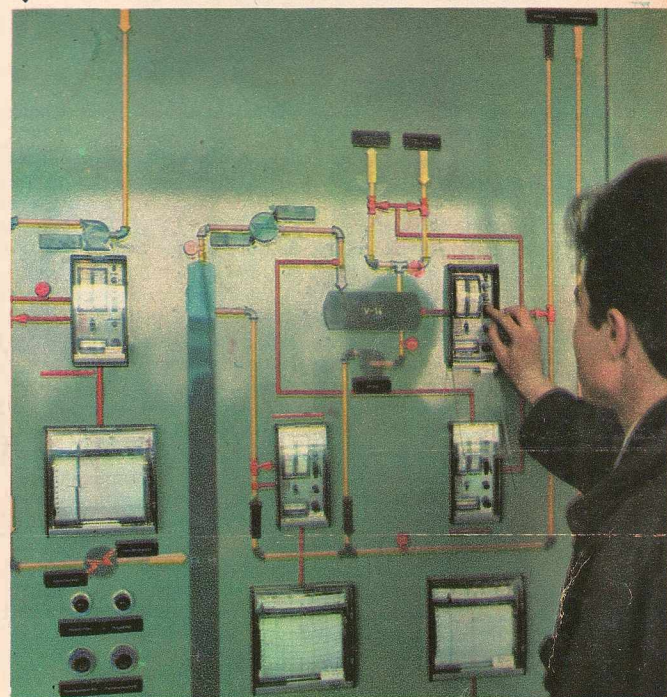
FLAMURA ROȘIE - SIBIU

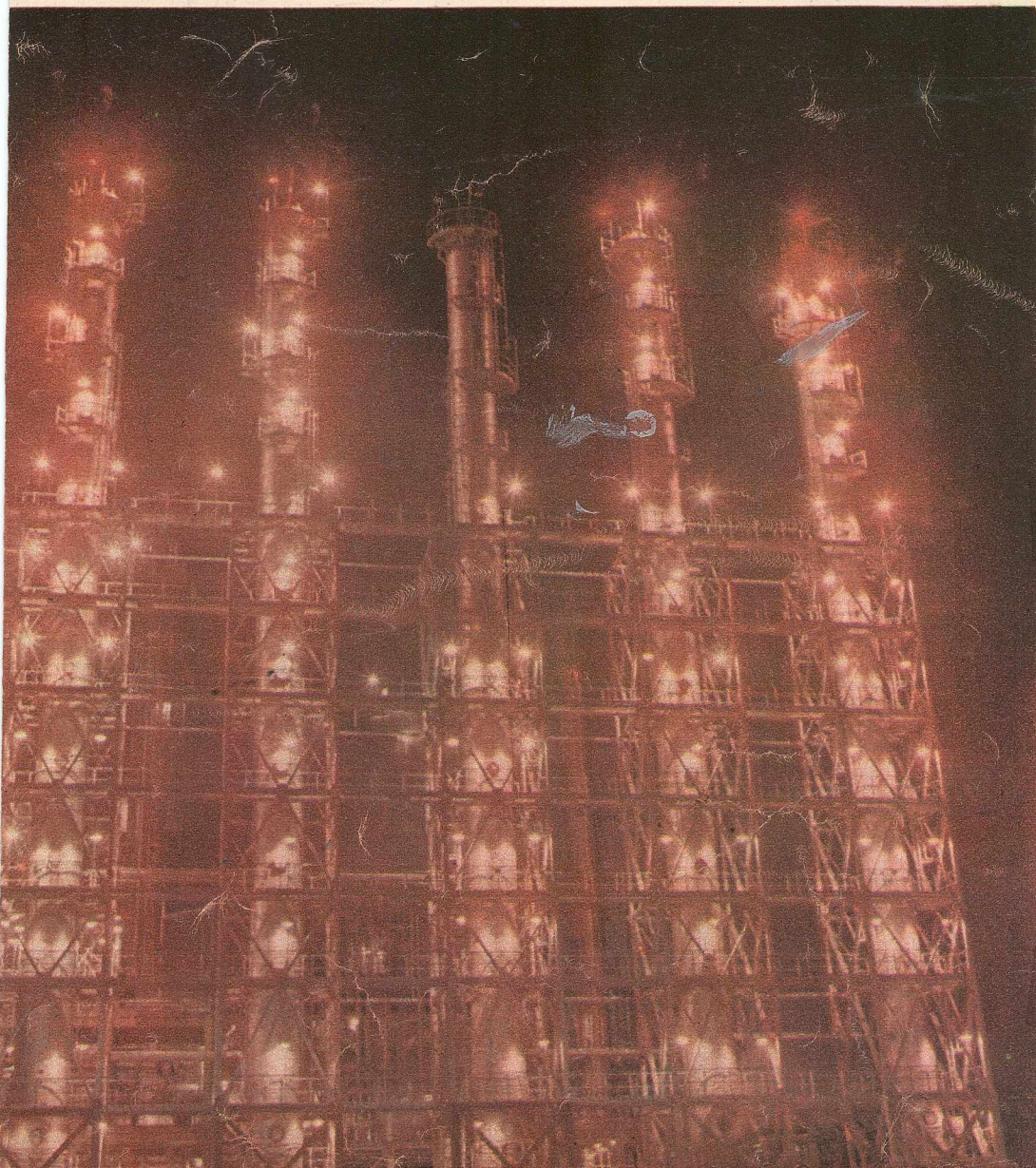

Pe platforma petrochimică de la Pitești drumul țiteiului trece mai întâi prin ultramodernele instalații ale rafinării.

Tablou de comandă și înregistrare ilustrând gradul înalt de automatizare al noii rafinării, în unele privințe superior celui de la Brazi.

-a născut un gigant

de N. DĂSCĂLESCU

Fotografii de S. STEINER

Chimia continuă să evolueze pe orbita înaltului dinamism, ritmul de creștere pe care producția sa îl înregistrează în acest an urmînd să depășească aproximativ cu 9,7 la sută sporul preconizat pe ansamblul industriei. Comparativ cu nivelul atins în 1969, volumul producției celor peste 6000 de substanțe chimice sporește, în 1970, cu 21 la sută, reprezentînd, sub raport valoric, un plus de 6 miliarde lei.² Creșteri accentuate se vor înregistra în acele domenii larg solicitate de celelalte ramuri ale economiei: mase plastice, circa 52 la sută, fire și fibre sintetice, 27 la sută, și îngrășăminte chimice, 30 la sută.

Un rol important în atingerea cotelor de producție ale anului 1970 îl vor juca noile capacități chimice. Astfel, din cele 395 obiective industriale ce vor fi inaugurate în acest an, 47 aparțin chimiei. Predînd aceste obiective operatorilor și specialiștilor, constructorii se vor muta pe alte 50 șantiere noi, care își vor deschide porțile în 1970. Așa cum aprecia ministrul industriei chimice, ing. Alexandru Boabă, 1970 urmează să devină anul de răscruce în executarea investițiilor afectate acestei ramuri.

O pondere apreciabilă în volumul investițiilor o deține noua și puternică platformă chimică din Pitești, asupra căreia vrem să reținem atenția cititorilor în rîndurile de mai jos.

Primele relații ale industriei chimice cu plaiurile argeșene și-au găsit materializarea în două unități care aveau să capete popularitate din primele zile ale existenței lor: Fabrica de tananți și Uzina chimică de negru de fum. Ca centru petrochimic, orașul Pitești n-a împlinit încă vîrsta unui cincinal, actul de naștere al noului său profil fiind semnat în anii 1966-1967, adică la un deceniu și jumătate după apariția industriei petroliere pe aceste meleaguri. Și încă un amănunt merit să defiească o altă coordonată a petrochimiei piteștene — amplasamentul. Dacă industria bunurilor de consum, beneficiind de dreptul primului

Rafinăria din Pitești, în orele de noapte.

S-a născut un gigant

născut, a gravitat către polul nord al orașului, petrochimia și-a împlinit marile sale recipiente la sud.

Sfârșitul anului 1966. Pe o platformă de 350 de hectare poposesc zi și noapte constructorii. După multe luni s-au strâns aici aproape 12 000 reputați excavatoriști și betoniști, fierari, montori, tehnicieni și specialiști, mulți dintre ei «diplomați» ai fostelor șantiere petrochimice din Valea Troțușului și Brazi. În scurt timp, oamenii aceștia declanșează o bătălie de amploare, bătălie ce se desfășoară însă discret, fără rezonanța de odinioară a genezei cetăților petrochimice din Valea Troțușului. Dar aceasta nu înseamnă că importanța proiectului este mai mică. Dimpotrivă. Prin cupele excavatoarelor trece un milion de mc de pământ. Aproximativ 500 000 mc de beton vin să umple golurile fundațiilor, creînd postamente și interioare trănice atât pentru marile retorte, cazane și conducte, cât și pentru celelalte instalații. Alambicurile de țuică, singurele «distilării» existente odinioară în Argeș, capătă acum replica gigantilor chimici. În mai puțin de trei ani, 13 323 tone de utilaje conturează combinatul petrochimic ale cărui prime instalații aveau să intre în funcțiune în vara anului trecut, atunci când secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tăia panglica inaugurală a mării cetăți petrochimice.

«BRAZII» DIN... PITEȘTI...

Pulsul Combinatului petrochimic din Pitești este ordonat, ca de o veritabilă inimă, de către Complexul de piroliză. Acoperind o suprafață de 22 000 mp, obiectivul reunește 10 000 tone de utilaje, legate între ele printr-o conductă a cărei lungime măsoară distanța București-Ploiești și printr-o puzderie de cabluri care, puse cap la cap, ar uni Capitala cu orașul Buzău. Pășind pe drumul complicat al crăcării, la temperaturi de 800-850°C, cele 400 000 tone de benzină cu cifră octanică inferioară se înobilează, căpătînd noi valori. Astfel, Complexul de piroliză furnizează anual 100 000 tone etilenă, adică 75 la sută din producția țării, 51 480 tone propilenă, ceea ce reprezintă 55 la sută din producția acestei substanțe realizată de către industria noastră petrochimică, 14 800 tone butadienă, 37 000 tone benzen și importante cantități de toluen și xilen. Toate aceste produse nu sînt însă decît materii prime pentru alte metamorfoze chimice. O fabrică cu o capacitate de 60 000 tone pe an, din cadrul Combinatului petrochimic transformă etilena în polietilenă, la capătul unui proces în cursul căruia materia primă trece prin puternice reactoare, suportă temperaturi ridicate și presiuni de 1 500-2 000 atmosfere. Se obțin astfel, prin polimerizare, 50 de sortimente de polietilenă, ceea ce constituie o carte de vizită elocventă pentru gradul înalt de tehnicitate al instalațiilor. Dar pentru că am amintit o asemenea caracteristică, vom preciza că, în comparație cu instalația similară de la Brazi, producția Fabricii de polietilenă din cadrul Combinatului petrochimic din Pitești este de peste două ori mai mare, la o suprafață egală și la o investiție specifică mai redusă cu 3 la sută. Așadar, la Pitești au apărut noii «Brazii» falnici — «specii» care cresc într-un ritm mult mai accelerat și care se dovedesc mult mai avantajoase din punct de vedere economic.

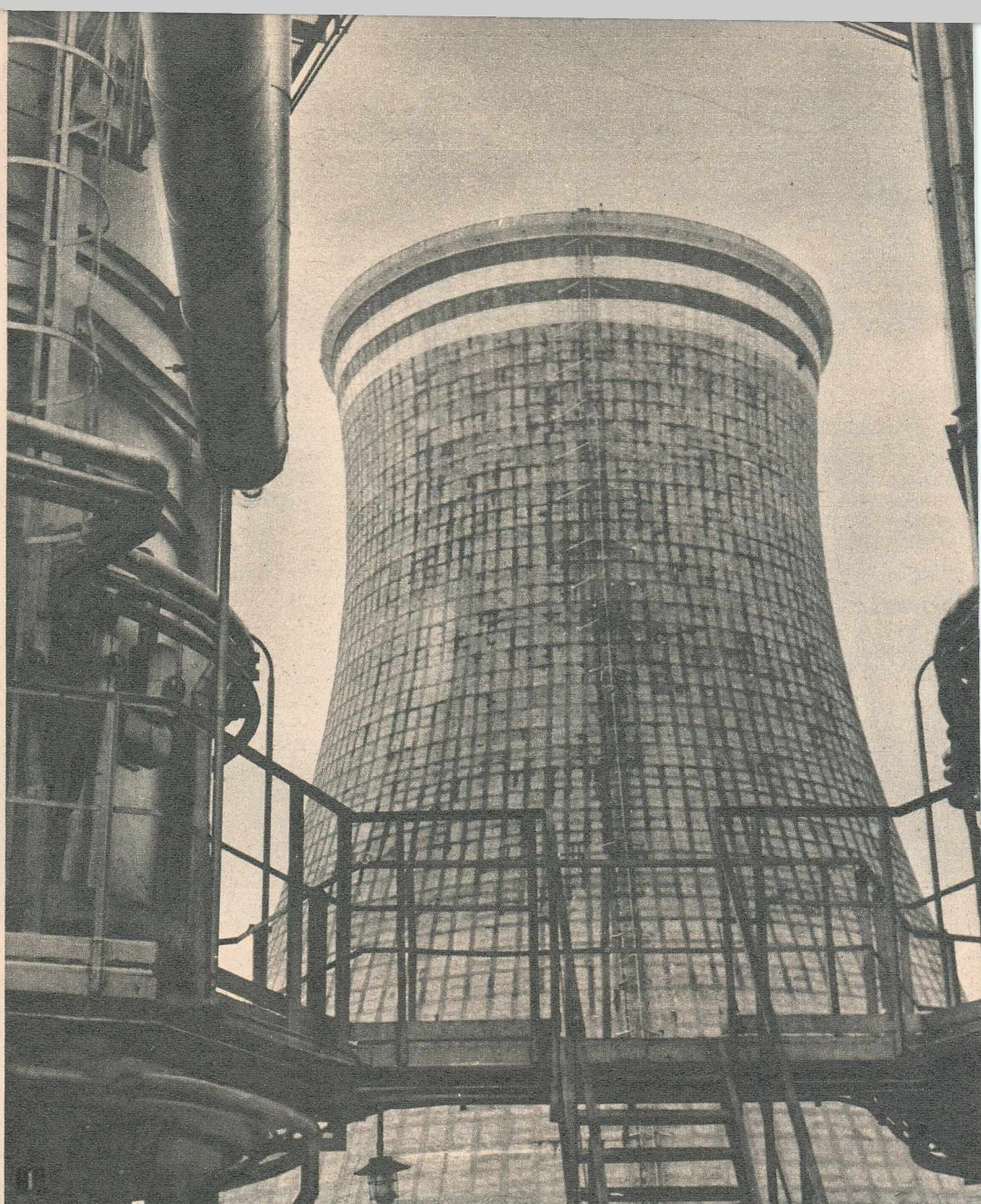
O parte din propilena realizată la Pitești aleargă prin conducte magistrale către Combinatul chimic din Rm. Vilcea, pentru a deveni polivinil-clorură și oxialcooli. O altă parte, care refuză să părăsească locul natal, este transformată cu ajutorul unei instalații în acrilonitril. La rîndul său, acrilonitrilul devine el însuși materia primă pentru uzina de melană de la Săvinești.

Recapitulînd stadiul în care se află gigantul petrochimic de la Pitești, trebuie să arătăm că alături de Fabrica de acrilonitril, Complexul de piroliză produce cu toate instalațiile sale. Fabrica de polietilenă funcționează cu primele două linii, celelalte două, aflate în probe tehnologice, urmînd să fie inaugurate în cursul acestui trimestru. La începutul trimestrului II vor păși în stadiul probelor tehnologice trei dintre instalațiile unui nou complex, și anume fabricile de cianură de sodiu, substanță utilizată pentru extracția metalelor prețioase din minereuri, de clorură de cianur și de izotriazodon, un apreciat ierbicid. Sarcinile de plan pe luna ianuarie s-au realizat și depășit atât la producția globală cît și la producția-marfă.

Ce reprezintă noul combinat al petrochimiei noastre? În cursul acestui an, cînd toate instalațiile sale se vor afla în funcțiune, se va obține o producție globală valorînd 1,5 miliarde lei.

NOILE COLOANE ALE INFINITULUI...

În imediata vecinătate a combinatului petrochimic, completînd noua platformă industrială de la polul sud al orașului Pitești, se înalță o puternică rafinărie. Prin pro-

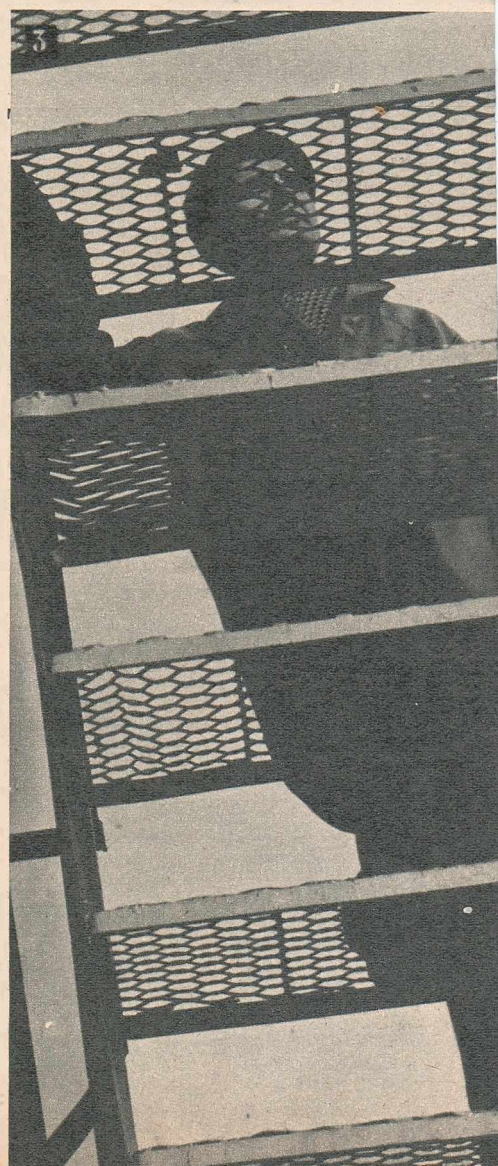
- 1 Unul dintre cele două turnuri de răcire ale rafinării — veritabil străjer al temperaturilor înalte.
- 2 Complexul de rafinare catalitică, unul dintre agregatele principale ale rafinării piteștene, concentrînd instalații de perfecționare și hidrofinaie.
- 3 Spre viitoare înălțimi, pregătînd țiteiului noi căi pentru valorificarea superioară.
- 4 Alături de rafinaria Crișana și de câteva noi instalații integrate pe platforma de la Brazi, anul 1969 a consemnat apariția unui nou și puternic obiectiv de prelucrare a țiteiului: RĂFINĂRIA DIN PITEȘTI, cu o capacitate de 3 milioane tone. Pelicula noastră a surprins un colț al noii rafinării, în care se vede un imens turn de răcire și un fragment din Complexul de reformare catalitică, acompaniate, la înălțime, de o densă rețea de conducte.

porțiile sale (pe 125 ha sînt montate 25 000 tone utilaje), prin potențialul său (poate prelucra anual 3 milioane tone țitei), ea reamintește iarăși imaginea Brazilor.

Ca și rafinaria prahoveană, noul obiectiv din Pitești este conceput să realizeze procese primare de prelucrare (distilarea atmosferică) dar și procese secundare (reformarea catalitică, hidrofinaia și recuperarea unor substanțe).

Începută spre sfârșitul anului 1967, construcția rafinării se desfășoară într-un ritm intens. Încă din luna octombrie a anului trecut, instalațiile de distilare atmosferică, de desalinare electrică și complexul de reformare catalitică se aflau în funcțiune. În curînd instalația de hidrofinaie și cele pentru desulfurarea gazelor și recuperarea sulfului vor intra în probe tehnologice. Rafinaria piteșteană își va întregi astfel gama produselor, furnizînd gaze lichefiate, benzen, toluen, xilen și sulf alb, iar cînd toate «motoarele» sale vor funcționa cu întregul lor potențial, consumat în proiecte, rafinaria va aduce economiei naționale un venit anual de peste un miliard lei.

În ambianța marilor retorte sferice, a rezervoarelor, cazanelor, filtrelor, cicloanelor și a uriașelor conducte contorsionate de pe teritoriul combinatului petrochimic, coloanele tinere rafinării, înălțîndu-se argintii la 60 m deasupra pămîntului, par însemnele artei lui Brâncuși, strămutată din preajma albiei Jiului. Privind aceste noi coloane ale infinitului înțelegi parcă mai limpede valoarea marilor proiecte care se înfăptuiesc pe noua platformă industrială din Pitești.

AMBIȚIE

Pe doctorul Șerban Ceobotescu îl cunosc de când era student. În diferite etape ale devenirii lui, am petrecut împreună multe ceasuri agreabile, toate avînd ca obiect, aproape exclusiv, aceeași mare și statornică pasiune a sa — chirurgia. Propunîndu-mi să scriu despre el, am constatat însă că, cu cît cunoști un om mai bine, în toată complexitatea sentimentelor lui, a certitudinilor și incertitudinilor sale, cu atît îți este mai greu să realizezi o sinteză. Ai senzația tot timpul că ceva rămîne nespus, ceva e îngroșat, ceva este spus dar parcă puțin alături de realitate. Și pentru a mă verifica, l-am rugat pe doctorul Dan Ulmeanu să-mi scrie cîteva rînduri despre cel mai bun prieten al său, doctorul Șerban Ceobotescu. Le reproduc:

«L-am văzut prima oară pe terenul de baschet al facultății. Zburda în voie și mingea părea parcă prinsă de mîna lui printr-un magnetism ciudat. Era în el o imensă și totală bucurie a jocului. Ne-am înțeles repede la joc, înțelegere ce avea să se repete și să se amplifice mai tîrziu în multe altele. După o săptămînă eram prieteni. După o lună, cîștigam, împreună cu alți colegi de an și buni prieteni de altfel, cupa institutului. Eram mulțumiți că sîntem o echipă. După două luni intram în prima noastră sesiune de examene. Învățam ziua, și mai ales noaptea. În pauze vorbeam de lume, de dragoste, de noi. Așa am ajuns să aflu cum a fost crescut (tatăl murise cînd avea doar 9 ani), cum a făcut liceul în condiții grele, într-un oraș de provincie nu prea mare, unde toată lumea te știe și îți pîndește fiecare mișcare.

Sesiune după sesiune, semestru după semestru, ne-am legat într-o prietenie ce n-avea nevoie de vorbe, de confirmări zilnice și mărunte. De felul lui era cam colșos. Niciodată însă pe nedrept. Avea un fantastic simț al dreptății și justeței.

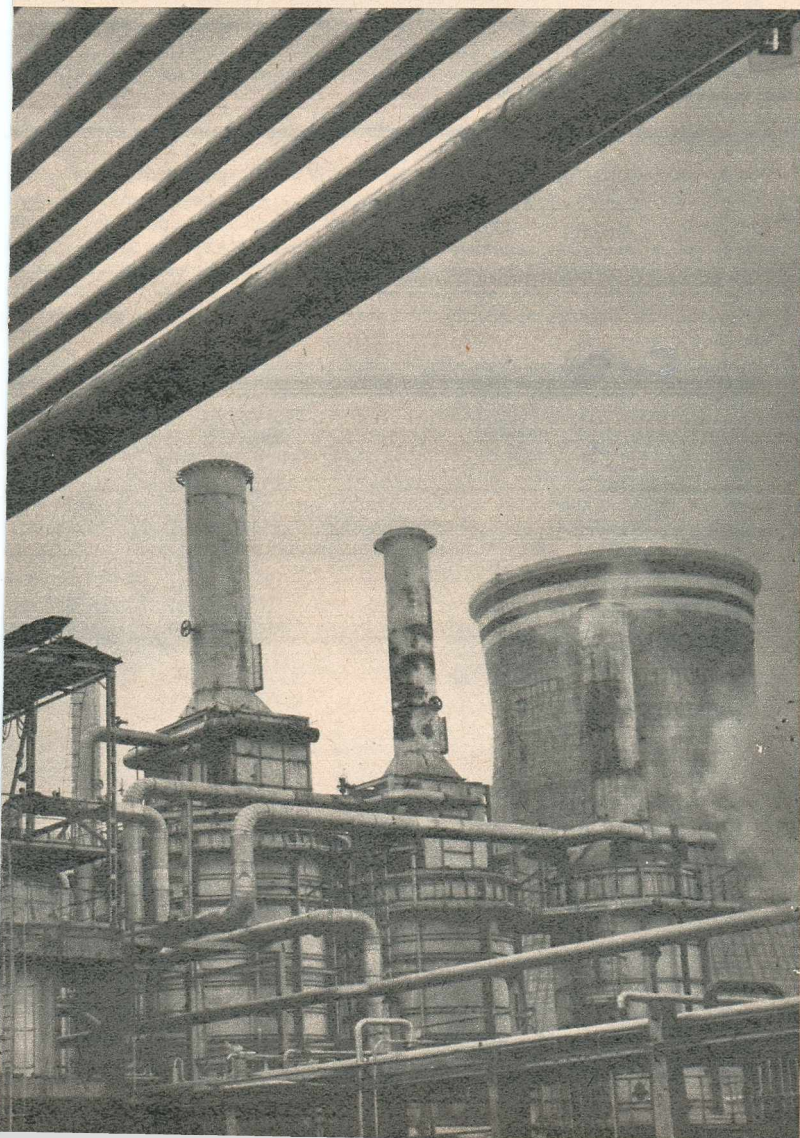
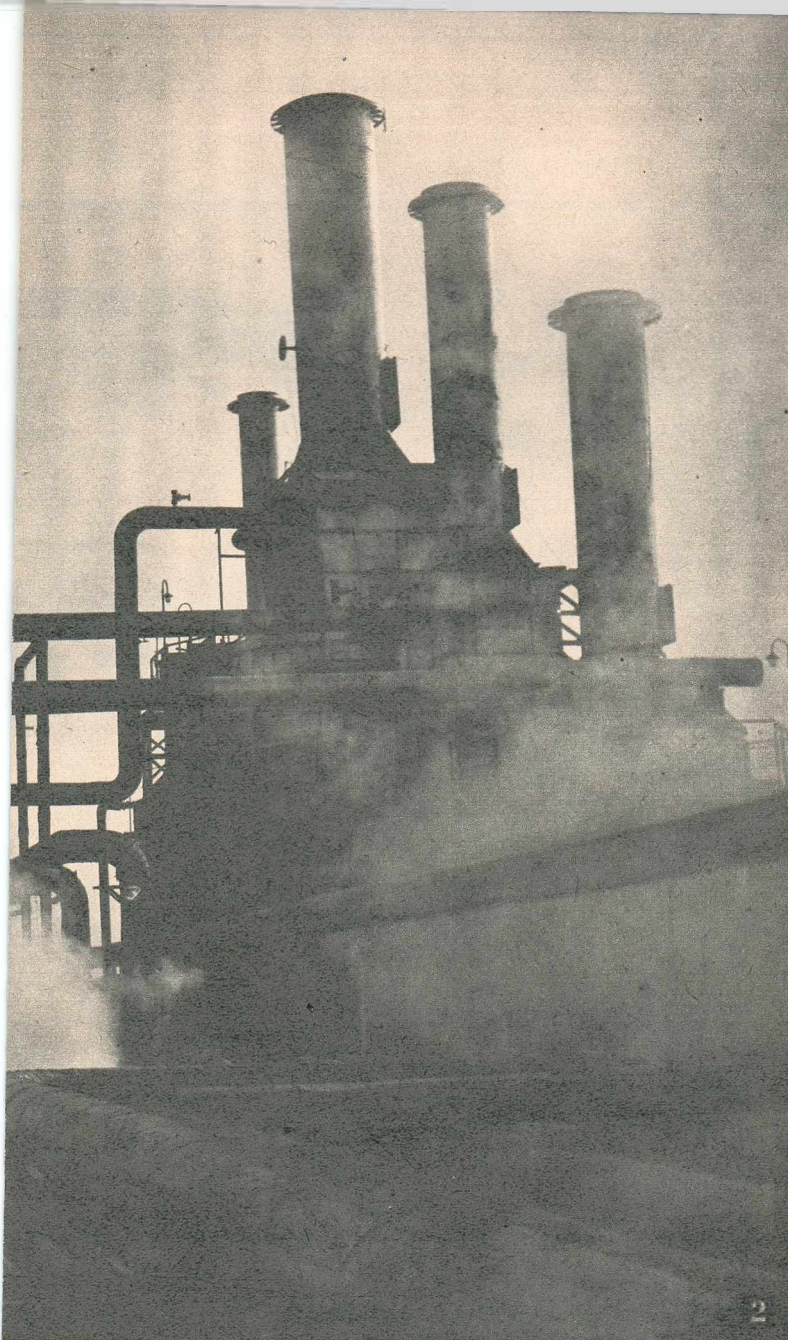
Au trecut cîteva ani (cu o viteză pe care abia mai tîrziu o regreți) și ne-am pomenit învîșnind pentru examenul de stat, făcînd planuri de viitor.

A cerut să plece în Deltă. Și a plecat. A fost pentru el o școală din multe puncte de vedere de neînlocuit, care avea să-i fie de mare ajutor în calitatea sa ulterioară de medic al unei circumscripții rurale. De cîte ori venea să ne vadă, ne uimea (a cîta oară!) cu bucuria și voioșia ce o degaja povestind de munca lui. Zile și nopți de veghe la căpătîiul cîte unui bolnav, copii născuți înainte de termen și crescuți de el, la dispensar, kilometri parcurși prin noroaie, să asiste cîte o naștere... După trei ani și-a luat un concediu și-n trei săptămîni, muncind cîte zece-douăsprezece ore pe zi, și-a pregătît concursul pentru secundariat. L-a luat. Nu printr-un primii, nu avea veleități. Dar în specialitatea ce și-a dorit-o — chirurgia. Acum ne vedem mult mai des. De cîte ori mă duc la spitalul unde-și petrece cîte zece-douăsprezece ore pe zi (Spitalul C.F.R. nr. 1 - Witting), îmi revine în minte imaginea primei întîlniri: aceeași bucurie în ochi, în toată ființa, de a lucra, același fluid magnetic emană din mîna, din degetele lui cînd mînuiește bisturiul și pensele. Duceți-vă și întrebați despre el, pe oricine, de la parter la ultimul etaj, de la primul la ultimul bolnav ce-l întîlniți în secție. Numai lucruri bune veți auzi. N-are veleități, vrea doar să fie un bun chirurg, și de ce nu și cel mai bun. Și asta indiferent unde... Acesta este Șerban, unul din bunii mei prieteni».

Totul este corect. Și cu toate acestea

doctorului Ulmeanu i-a scăpat ceva, poate pentru că nu s-a întrebant (sau n-a vrut să caute răspunsul) de ce din «echipa celor cinci», el, Șerban, și nu un altul, a avut de fiecare dată numărul cel mai mare de intervenții, orele cele mai multe de gardă, «cazurile» cele mai interesante. Spune doctorul Ulmeanu că Șerban n-are veleități. Așa să fie? Să ne aducem aminte.

A intrat în liceu în condițiile amintite. Din partea familiei — o supraveghere aproximativă, un îndemn relativ mobilizator. A crescut hotărînd singur între bine și rău. Mediul în care și-a consumat copilăria, adolescența — amestecat. Putea ușor suferi orice influență. Și cu toate acestea «a răzbit». Cum? «S-a născut în mine, treptat, — povestește el — o sete fantastică de a fi primul». E rău, e bine? Eu zic că este bine, cu condiția ca metodele de atingere a scopului să fie drepte, cinste. Și el a îndeplinit condițiile. A vrut în liceu să fie primul. Și a fost, muncind cîte zece-douăsprezece ore pe zi. A vrut să umbrească o glorie sportivă a orașului, și a reușit într-o singură vară, muncind la antrenamente mai conștiincios decît un profesionist, să ajungă primul fotbalist, voleibalist, handbalist, baschetbalist al orașului. A cucerit fata cea mai frumoasă și cea mai inaccesibilă din oraș, împărțind cu ea premiul I al olimpiadei de limbă română, desfășurată la nivel regional. A învățat anatomia trîgînd cu urechea și consultînd notițele unui coleg care avea cu ce să-și plătească meditator, și a intrat la facultate printr-un primii. Și v-ați cunoscut, și ați format echipa voastră de cinci. Uneori dispărea. Nu-l vedeai zile întregi și cînd revenea părea obosit. Știți de ce? Spunea Șerban despre voi: «Pentru prima dată eram într-un grup de băieți care discutau și altceva decît despre fotbal și femei. Discuțiile despre muzică, literatură, filozofie ne umpleau cele mai multe ceasuri». Și Șerban dispărea. Simțea în el goluri care trebuiau umplute. Nu suporta să fie un acceptat. Se voia parte, cu o contribuție cel puțin egală. Înțelegeți, doctore Ulmeanu? Pentru că ne păstrăm în termeni sportivi, vă reamintesc la toți o vorbă care circulă la marile întîlniri: «Feriți-vă de finisul englezilor». Voi nu trebuia să vă feriți de finisul lui Șerban, ci să vă potriviți pasul în ritmurile lui, și ar fi avut de cîștigat toată echipa. Acum vă mirați din nou. Într-o lună a făcut douăzeci de gărzi! Citește cu înfrigurare tot ce are la îndemînă, pentru ca a doua zi, cînd ia bisturiul în mînă, surprizele să fie minime. Are în doctorul Ion Cardaș un mentor căruia îi va păstra îndelungată recunoștința, sorbe din ochi mișcările de artist ale doctorului Teodor Teodoriu, șeful secției de chirurgie a spitalului, tremură trei zile la gîndul că urmează ca la o operație cert dificilă el să fie prima mînă, iar șeful să-l asiste, este mulțumit o clipă și nemulțumit continuu, pentru că, după fiecare operație, trebuia s-o ia parcă de la capăt, și, peste toate acestea, sau undeva sub ele, moccînd, făcută ghem, setea, ambiția, dorința de a lua totul pe cont propriu. «Dar răbdare, băiatule, mai trebuie să înveți, mai trebuie să muncești ceasuri, zile, zile și ore, multe, pînă cînd mîna va avea siguranța deplină. Pentru asta — muncă, muncă, muncă...» E rugăciunea lui de dimineață, de prînz și de seară. Și din cînd în cînd, în chilia lui mai pozește și cîte o fată «cu coapsă fină de alăută florentină».

bi, pluripezi și apozi

De la alintul pisicuței și pînă la dresajul cobrei, Homo sapiens a stabilit cu ființele «fără buletin de identitate» relații adesea dintre cele mai neașteptate, mai curioase.
Spre demonstrație:

De cîtăva vreme, miss Janine Grey nu mai gustă plăcerile promenadelor decît însoțită de ursulețul «Honey» (Miere). Întru respectul adevărului, trebuie precizat că platonismul nu este singura latură a acestei legături de prietenie. Sosită de la Hollywood la Londra pentru a turna serialul de televiziune «Sexton Blake», frumoasa actriță a primit la sosire în dar pe micul «Honey», iar plimbările lor nu sînt cu totul și cu totul străine de oleacă de intenții publicitare.

Miss Jayne Diehl, secretar științific al unui institut de specialitate din Silver Springs, Florida, nu țipă ca din gura de șarpe atunci cînd vede un asemenea tiritor. Dimpotrivă, «îmbrăcată» ca la plajă, reptilologa noastră se fotografiază cu o cobră așa cum dă viață la fotografia «cu pisicuța în brațe».

Șoimul pe care îl vedeți fotografiat — cum s-ar spune, la locul de muncă — contribuie la realizarea de către forțele aeriene ale S.U.A. a unei economii anuale de circa un milion de lire sterline. Își trăiește viața la baza aeriană americană de la Torrejon (aproape de Madrid) și, împreună cu cîțiva consingeni, are sarcina să vîneze păsări migratoare sau nemigratoare, care în zborul lor sînt adesea absorbite de motoarele reactoarelor ce decolază sau aterizează pe aeroport. Se știe că din pricina vitezei enorme la care are loc ciocnirea aparatului de zbor fie și cu o biată păsărică, motoarele suferesc avarii.

une că acest «sarpe diamant», de peste doi metri lungime, este pur și simplu fascinat de îngrijitorului Aldo Olexa de la grădina zoologică din Praga. Este atât de irezistibil atras de tă podoabă facială, încît e în stare să șadă ore întregi și s-o privească, legîndu-și capul os de la stînga la dreapta. După zîmbetul pe care-l schițează, s-ar zice că Aldo Olexa e r impresionat de sentimentele de nealterată afecțiune pe care i le arată reptila lui dragă.

ele Parisului sînt în mare fierbere: nu le mai despart decît cîteva săptămîni pînă la deschiderea expo-ncurs, organizată sub auspiciile «Asociației felinei», cu participare internațională.

Se numește Marchioness de la Santa Inocente, dar e cunoscută de toți locuitorii din Vallvidrera, lîngă Barcelona, ca «mama șopirlelor». Nu numai curtea, dar și casa în care locuiește, inclusiv bucătăria și dormitorul, sînt populate de cohorte întregi de asemenea vietăți, pe cît de nevătămătoare pe atît de neîmbietoare din punct de vedere al imediaței vecinătăți. Ceea ce nu reprezintă însă și punctul de vedere al distinsei doamne, care le poartă la sîn în cel mai propriu sens al cuvîntului.

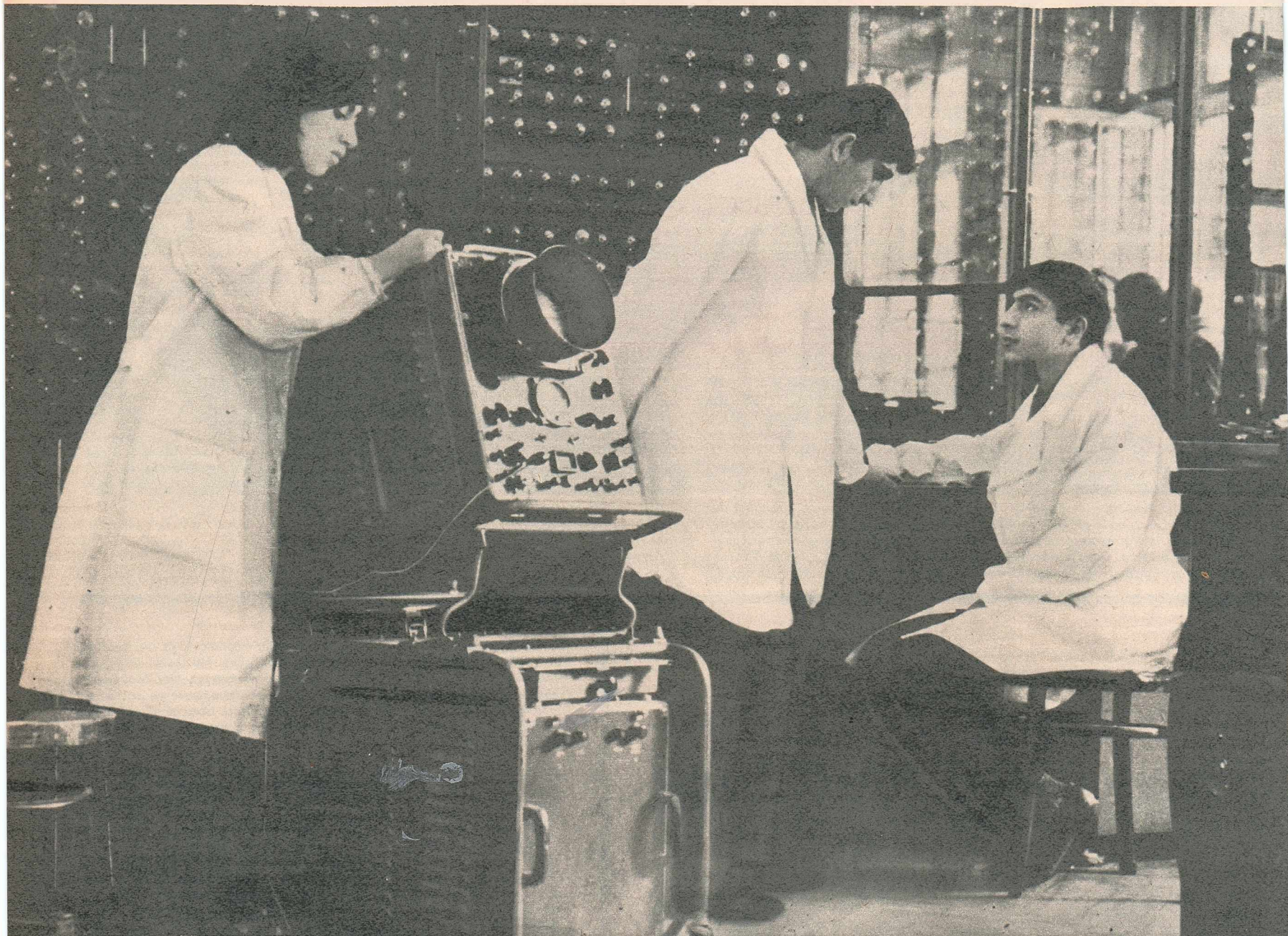

dragii prieteni din echipa «PROMETEU»..

de L. NITESCU

De ce unul dintre cei mai străluciți absolvenți ai Facultății de fizică, din universitate ea însăși cu vechi tradiții, abandonează tam-nisam o carieră dintr-o dată promițătoare în învățământul superior dragul banilor? Dimpotrivă. În calitate de lector la catedra de fizică aplicată la Institutul de aviație, unde fusese reparat și a funcționat cu succes câțiva ani, ar fi avut cel puțin de două-trei ori mai mult în prezent. Unde mai pui onoarea. Sună alt fel: lector universitar decât. simplu. Cutare. De altfel, oricât de mult nu exercită acum o profesie trecută în vreun nomenclator de funcții, Așadar, ce s-a întâmplat?

Este un om straniu — ni s-a spus. Dintr-o dată începe să fie «cald», ne apropiem de el cu interesul lucrurilor. De fapt, fizicianul Bulat Căpănuș n-are nimic bizar în aspectul său exterior. Un tinerel cu părul blond, în vînt, cu o vîntură clară, cu paltonul descheiat — vreme cînd zăpada trosnește la călătorie, cînd pescutul în «copci», pe Volga înghețată este în toi. Un aer sportiv, puțin dramatic. Nimic extraordinar, în aparență.

▲ Calculatorul electronic — poate cel mai pregnant simbol al revoluției tehnico-științifice care caracterizează acest sfîrșit de veac — este o prezență familiară pentru elevii sovietici. Cu atît mai mult pentru acei fericiți care — ca acești elevi ai școlii medii din Kirovakan — au un calculator la ei «acasă». Elevii sînt în clasa a IX-a.

▶ Este interesant de amintit tehnica rudimentară de care dispunea Skriabin pentru «ilustrarea coloristică» a poemului său «Prometeu».

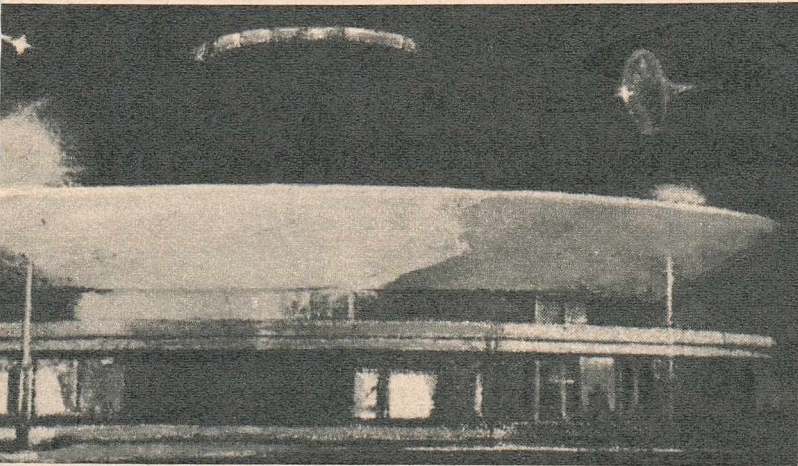

insă că acum 6-7 ani Bulat a anunțat că încetează cercetările asupra unor efecte speciale și că părăsește catedra de fizică din Kazan. Motivul era că a provocat uimire, ca să nu spunem că a provocat uimire. A anunțat că vrea să se consacre regimului muzicii optice.

Prietenii au declarat că înțeleg totul, că au primit oricum concediul pe care-l dorea, că după o lună de odihnă și refacere psihică la Yalta, îl așteptau din nou în Kazan, la circuitele lui. Interlocutorul le-a spus — în același spirit — că nu mai e vorba de circuite, ci de un adevărat scurt-circuit și că își alege un nou drum de cercetare — relația dintre sunet și culoare, dintre fizică și «vizual».

DE LA BAUDELAIRE LA «MUZICA ÎN CULORI»

... în sine nu e nouă. Încă la congresul de fiziologie de la Londra, în 1893. Eduard Hering a ridicat această problemă, revizind

... se execută arpegii colorate (la proiectarea) pe fațada clădirii noului circ din Kazan.

... esul ei pe plan științific și artistic. Și de aici noul crez nu fusese oare enunțat cu mai multă claritate decât o idee nebuloasă au fost moasele «Correspondențe» ale lui Baudelaire? «...Les parfums, les couleurs et les sons se répondent...» Ce cîmp fascinant de vast și de riguros!

... cercări sporadice de a stabili astfel de dependențe, de a «distila» artistic ceea ce fusese decît o idee nebuloasă au fost făcute aici și colo și după primul război mondial; ele se efectuează și în prezent, dar pe drumul rămine nebătut, iar pe drumul realizărilor practice nu s-a înaintat de loc. Dar ce legătură au toate acestea zica teoretică, cu Institutul de aviație din Kazan și, în particular, cu persoana lui Bulat Galeev?

... și a jucat un rol însemnat și imponderabil în caracteristic timpurilor noastre: matematica și fizica pătrund încet și sigur în toate mele vieții, în toate sectoarele științei și artei, de la biologie la lingvistică, de la fiziologie la «muzica în culori». În zilele noastre, pentru a reflecta tainicele dependențe de care vorbea Baudelaire și a le face accesibile unor cercuri mai largi, se folosesc și o tehnică pe măsura secolului, necesare nu numai elanului și inspirației, ci și circuite imprimare, cunoștințe tehnice, un gram de romantism electronic.

... Nu avem pretenția că transformarea lui Bulat s-a desfășurat exact așa cum am descris mai sus. De la el e greu să smulgi prea multe detalii, dar punînd cap la cap cele relatate de colegii lui, cam acesta a fost începutul.

PROMETEU VIZITEAZĂ INSTITUTUL DE AVIAȚIE

... Armarea nu a fost mai puțin presărată cu surprize. Firește, pentru dramatismul expunării și ceea ce se numește în cinematografie efecte speciale», ar fi fost necesar ca vizitările științifice ale tînărului fizician să fie contrazicute de oameni uscați, de birocrati, să aibă dăruit un zid masiv de incomprehenzibilitate etc., etc. Ba chiar nu ar fi stricat dacă propria lui soție l-ar fi înfierat, acuzîndu-l

... că și abandonează în mod nejustificat sarcinile de producție. Dar înă, ea însăși studentă la conservator, l-a susținut pe Bulat din prima clipă (unii spun că de fapt imboldul ar fi pornit chiar de la ea, dar soțul neagă) și l-a prezentat maestrului ei, Abraham Grigorevici Iusfin, profesor doctor la conservatorul din Kazan. Tineretul studentesc — în mod individual și prin intermediul Komsomolului — l-a susținut de asemenea pe Bulat, după ce șocul surprizei a trecut și oamenii s-au dumirit despre ce e vorba.

... Astfel, după mai multe luni de căutări artistice, de pregătiri tehnice și de frământări, a putut fi organizată în marea sală a Institutului de aviație din Kazan o manifestare unică în felul ei în U.R.S.S. — și probabil în lume.

... Studenții institutului — și nu numai ei — au umplut pînă la refuz sala în care ascultaseră atîtea prelegeri despre aerodinamica vitezelor înalte și despre aliajele cu titan, pentru a audia un «conferențiar» neobișnuit: Abraham Grigorevici Iusfin, care, prin natura profesiunii sale, după cum prea bine

... se înțelege, nu avusese decît rar prilejul să treacă pragul Institutului de aviație.

... Iusfin s-a așezat în fața unei orgi de construcție originală. S-au auzit primele acorduri ale faimosului «Prometeu» de Scriabin. Dar pianistul nu apăsa clapele pentru a scoate sunete (muzica fusese imprimată la magnetofon), ci pentru a executa o partitură... optică. Lumina s-a stins și pe trei pereți ai sălii, acoperiți cu ecrane uriașe, a prins să se desfășoare o uluitoare simfonie în culori. Alegerea poemului «Prometeu» n-a fost întimplătoare. La vremea lui, însuși compozitorul, pentru prima oară în istoria muzicii, alăturase lucrării o «partitură» pentru culori, Scriabin concepînd alternarea acestora ca o oglindă a mișcării interioare a muzicii.

... Claviatura «orgii» era conectată la o mie de becuri cu filtre colorate, întreaga instalație fiind mascată de ecrane.

... Impresia a fost grandioasă. Și totuși video-auditorii nu au gustat pe deplin «concertul culorilor». Totul era prea insolit, așa că mai curînd se poate afirma că au ieșit din sală năuciiți. (Este expresia unuia dintre ei.)

... De altfel nici Bulat Galeev nu-și propusese atunci altceva decît să realizeze un prim experiment cu public.

UN OCTAEDRU PE MUZICĂ DE BACH

... Prima instalație a lui Bulat Galeev a fost denumită, în mod adecvat, «Prometeu I», ceea ce indică totodată că făcea parte dintr-o serie. A urmat «Prometeu II», care, spre deosebire de predecesorul său, putea reprezenta nu numai culori, ci și forme: pete, fulgere etc. Este interesant de amintit că însuși Scriabin ar fi vrut să înscrie în «partitura colorată» pentru «Prometeu» astfel de indicații, dar a renunțat, deoarece nu dispunea de mijloacele tehnice necesare.

... La «Prometeu II», proiectat de Iuri Kovalenko și Serghei Andreev, au fost interpretate, în afară de poemul lui Scriabin, părți din «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski, «Capriciu spaniol» de Rimski-Korsakov, «Sărbătoarea primăverii» de Stravinski. Un program, după cum se vede, destul de variat. Experiența s-a dovedit concludentă, dar a evidențiat și un neajuns: instalațiile de tip «Prometeu» erau prea

... voluminoase.

... Iată de ce căutările grupului însușit de Galeev — căci în jurul lui se formase un întreg colectiv de tineri entuziaști, majoritatea studenți: Iuri Kovalenko, Gheorghe Pronin, Ira Vanecikina și alții — s-au orientat spre o instalație mai mobilă. Astfel a luat naștere «Octaedrul». Bulat l-a încărcat pe un camion și s-a dus cu el la Moscova pentru a-l prezenta la expoziția permanentă «Realizările economiei naționale» și la diverse institute. Programul muzical devenise și mai cuprinzător: de la Bach la muzica de jazz, trecînd prin Debussy și Ravel.

... Se impune să subliniem aici, în primul rînd, totala lipsă de exhibiționism (nici nu mai vorbim de factorul «comercial», absent și el cu desăvîrșire) care caracterizează pe Bulat personal și întreaga lui activitate pentru popularizarea muzicii în culori. Este vorba doar de o idee îndrăznească, care nici măcar nu pretinde la meritul întîietății sau originalității absolute, dar în folosul căreia merita — în concepția înfocatului ei adept — să-și sacrifice comoditatea și să te avînti în necunoscut.

... În al doilea rînd trebuie sesizată deosebirea dintre «tehnica de la Kazan» și arhicunoscutele spectacole son et lumière. În timp ce cele din urmă își propun să «valorifice» un monument sau altul, și, în general, să acționeze asupra spectatorului realizînd «alianța» dintre sunet și lumină, dintre muzică și culoare — care însă își păstrează independența lor relativă — în cazul de față se tinde spre un nou tip de limbaj artistic, spre a se contopi organic în cadrul unei opere două arte, sau cel puțin a stabili între ele subtile corespondențe.

... Poate această deosebire de son et lumière va rezulta și mai clar din faptul că, în continuarea căutărilor sale, Bulat Galeev a realizat 6-7 filme experimentale în culori, menite să redea exprimări plastice ale muzicii. Am văzut și eu unul din ele, tot pe muzica «Prometeului» lui Scriabin. Volume, suprafețe, culori, alternează într-o stranie înlanțuire, creînd la un moment dat un efect aproape hipnotic.

... Nu sînt în măsură să emit aprecieri de fond asupra filmului, cu atît mai mult cu cît, din cauza noutății, efectul la o primă vizionare pare a fi acela resimțit și de auditoriul de la Institutul de aviație: o uimire care paralizază pe moment emoția artistică. De altfel însuși realizatorii nu se declară mulțumiți (deși muzeul Scriabin din Paris l-a felicitat telegrafic pe Galeev) și au elaborat noi tehnici pentru a reda în mod și mai complex «muzica în culori». Or, experimenterii de la Kazan trebuie apreciați tocmai după modul în care realizează ideea lor și tehnicile puse în slujba acesteia; ei nu au nici o pretenție la originalitate absolută. (Bunăoară un film canadian oarecum similar, folosînd tehnica desenului animat, a rulat nu demult și la Cinemateca din București, dar cu alte «coordoanate»)

VÎNTUL PREIA BAGHETA

... Filmul rămîne o preocupare de viitor pentru Bulat, dar acesta nu constituie unica modalitate. El plănuieste pentru conservatorul orașenesc o instalație specială — în spatele unor pereți de sticlă interioari — pentru realizarea de efecte muzicale și coloristice îmbinate.

... Se vorbea, de asemenea, pe cînd eram la Kazan și de o «comandă» pentru faimosul parc Petrodvoreț de lângă Leningrad, de data aceasta în stilul obișnuitului son et lumière, dar Bulat nu intenționa să mute cîmpul său de activitate de pe malurile Volgăi spre încețosatul Nord. El rămînea atașat orașului său.

... Și cu aceasta atingem de fapt un nou și foarte interesant domeniu de preocupări al grupului lui Bulat Galeev. Ne referim la iluminatul exterior, într-o manieră suigeneris, al clădirilor publice, o tehnică interesantă menită să aducă noștii lumină și culoare, să «injecteze» insolitul și neprevăzutul în forfota cotidiană, în griul exasperant (cel puțin iarna) al bătrînului Kazan.

... Galeev a conceput un sistem de iluminare exterioară a clădirii ultramoderne a marelui circ de pe malul fluviului. În funcție de oscilațiile temperaturii, de tăria vîntului, de desimea ceții, reflectoarele colorate își modifică «paleta», cu un efect remarcabil. Ne referim nu numai la armonia cromatică în veșnică schimbare, ci și la faptul că privi-

... torul are ciudata impresie — într-un fel pe deplin justificată — că vîntul este acela care «interpretează» la o nevăzută orgă aeriană o tocată și o fugă... în culori. Ideea ni se pare fericită, cu valențe încă nebănuite. Elementele naturii execută arpegii coloristice pe fațadele unor mari construcții...

... Dar pentru aceasta a fost necesar să se instaleze în clădirea cercului sute de metri de cablu, să se concentreze două sute de proiectoare puternice, cu filtre colorate. Un bloc de comandă electronică, probabil unic în lume, dă dispoziții... coloristice în funcție de indicațiile instrumentelor meteorologice: anemombometre, culegătoare automate de date privind precipitațiile, umiditatea ș.a.m.d.

UN INSTRUMENT MUZICAL DE O SUTĂ KILOMETRI PĂTRAȚI

... În cazul instalației de la circ totul pare poate puțin prea tehnic: mai este oare vorba aci de artă, sau doar de un amuzament electronic? Firește, nu se pot da răspunsuri definitive. Sînt încă tatonări, promițătoare însă și pe plan pur estetic. Ascultați-l pe Galeev: «Am un vis tainic. Cînd, încetul cu încetul, vom fi desăvîrșit «ocuparea» principalelor clădiri din oraș de către instalațiile noastre speciale de iluminat, va fi posibil să le unificăm într-o singură schemă. Am putea instala atunci un bloc de comandă pe vîrfurile colinei care străjuiește portul și de acolo să executăm o simfonie în culori la un «instrument» muzical care se întinde pe o sută de kilometri pătrați!»

... Concluzii? Ar fi prematur: operațiunea este în curs... De altfel nici nu cunoaștem «ultimelne știri». De cînd l-am văzut pe Bulat, a trecut cităva vreme.

... Știm că el și grupul său se țin la curent cu tot ce se realizează în lume în acest domeniu. Se află de pildă în contact cu firma japoneză «Colour Music Company», care își începe scrisorile cu cuvintele: «Mult stimați domni de la echipa Prometeu». Cunoșc oare specialiștii niponi media de vîrstă a corespondenților lor de pe Volga, cu o denumire atît de prestigioasă?

... Bulat a aflat cu interes despre experiențele foarte recente întreprinse la Universitatea California, unde a fost pus la punct un original «melograf». Aparatul furnizează o descriere vizuală a melodiilor, probabil pornind de la principiul oscilografului. Firește, «melograf» nu este decît o unealtă de lucru, dar se poate dovedi foarte util și pentru grupul de la Kazan, care vizează nu numai o transpunere pur subiectivă a muzicii în imagini și culori, ci la o reflectare artistică bazată pe date fizice. Căci la urma urmei aci totul a pornit de la un fizician... Și tocmai această întrepătrundere, această simbioză artă-știință este, cum spuneam la începutul articolului, ceea ce ni se pare mai caracteristic la tinerii sovietici pe care i-am întîlnit la Kazan — și nu numai acolo.

... Desigur, nimeni nu neagă virtuțile «magnetice» ale științei — îndeosebi matematica și fizica — pentru tineretul de azi. Discutînd, de pildă, cu profesorul universitar (la 35 de ani!) dr. Mahud Muhamedjanovici Zaripov, decanul Facultății de fizică a Universității din Kazan, acesta îmi mărturisea că deși el însuși, ca student, petrecuse ani în șir pe băncile facultății pe care acum o conduce, pur și simplu s-a «șperiat» (sînt cuvintele lui) cînd a aflat de «efectivele» totale de la fizică ce-i cădeau în sarcină: 1 400! Misterul: surplusul reprezentat de studenții de la cursurile fără frecvență.

... Da, fizica și matematica «plutesc» în aer. În afara lor nu pot fi concepute grandioasele construcții care se ridică pretutindeni în Uniunea Sovietică, automatizarea introdusă pe scară tot mai largă, mai pe scurt și mai cuprinzător: tehnica modernă pe temelia căreia trebuie să se ridice societatea comunistă visată de Lenin.

... Dar există și o mișcare contrarie, care duce la aplicarea matematicii și fizicii în domenii foarte îndepărtate. Bulat Galeev este un exemplu interesant și instructiv în acest sens. Căci, mărturisiiți, nu în fiecare zi vă întîlniți cu un specialist în circuite electronice care își părăsește catedra universitară și ecuațiile diferențiale pentru a explora nebătute căi ale creației artistice, pentru a deveni un «stimat domn din echipa Prometeu» și a imagina simfonii în culori la scara unui întreg oraș...

Birocrația este o plasă de păianjen în ochiurile căreia, o dată prins, nu prea ai șanse de scăpare. Juan, nepotul defunctului, cunoaște pe propria-i piele cinismul perfect sincronizat al mecanismului birocratic.

CINE-CUBANO,

CINEMATOGRAF PATETIC ȘI PICTURAL

de Napoleon IANCU

Arta cinematografică nutrește un orgoliu aproape singular: acela de a se adresa, prin produsele ei cele mai reprezentative, mulțimilor. Aspirația, asemenea unui principiu fundamental de creație, se întrevade în structura artistică a filmelor cubaneze: *Moartea unui birocraț*, *Lucia* și *Manuela*. Efortul permanent de a se adresa unui public cât mai larg cu putință a determinat apariția în interiorul tinerei cinematografii cubaneze a vocației pentru genul documentar. Tradiție, dar și inovație, căci, prin documentar, filmul cubanez își propunea — acum aproximativ 10 ani — revalorizarea culturii naționale, exigență care îi va oferi premisele unei dezvoltări către zona esteticii filmului artistic. Astfel, tradiția devenea înțeleasă și preluată între cadrele culturale ale comandamentelor revoluționare. *Moartea unui birocraț*, *Lucia* și *Manuela* consemnează atât virtuțile artistice, idealitatea filmului cubanez, cât și eficacitatea lui morală, lecția a descendenței documentariste. Se pare că ne aflăm în fața unui limbaj cinematografic pe deplin articulat: îmbinarea liberă a propozițiilor-secvență, coordonarea acestora fără exprimarea gramaticală a raporturilor dintre ele (mai puțin în *Lucia* «196...» și, absentă în *Manuela*), construcții deseori complicate dar nu stufoase. Topica și pronunția aparte a celor trei filme conferă inovației expresia originalității, și puterii ei de circulație, surpriza maturizării. Accentele artistice ale filmelor în discuție au fost pregătite în sinul unor circumstanțe specifice — stările revoluționare — iar precizarea lor în contextul limbajului cinematografic avertizează asupra nașterii unei științe a filmului. În ciuda tinereții și, iarăși, în pofida unor puternice influențe (Joris Ivens, Chris Marker, Armand Gatti, Kalatozov, Urusevski ș.a.), cine-cubano nu constituie o preluare tale quale a unor cunoștințe din-afara insulei (americane, mexicane sau spaniole), ci își de-

Juan și mătușa sa deplîng pierderea unui om, și ceva mai târziu pierderea unei cărți de muncă — și una și cealaltă la fel de nefirești.

scrie propria sa evoluție, marcată înainte de toate de consensul artistic stabilit cu gradul de receptivitate a publicului. Este, desigur, știut că un fenomen de cultură difuzează și se fixează doar în puncte de adiacență fără a se repeta vreodată. De aceea, elaborarea cinematografului cubanez demonstrează o îndepărtare de la stocajele anterioare; imaginea și flexionarea ei dramaturgică fuzionează într-un cod artistic care, pentru noi, echivalează cu o descoperire. Imaginile cinematografice, aceste elemente formatoare ale gândirii artistice, poartă în sine intuiția realismului (*Lucia*, *Manuela*), — atât de pregnant dezvoltată în filmul sud-american — lirismul incandescent și violența plastică (*Moartea unui birocraț*, *Lucia* «1895», *Lucia* «1932»), acea îngemănare a poeziei cu tragismul — deseori sordid — caracteristică filmelor mexicane sau argentinene aparținând lui Emilio Fernandez, Hugo del Carril, Lucas de Mare (*Riul ascuns*, *Curg apele tulburi*, *Zafra*). Maniera stilistică de cultură pur europeană este și ea asimilată (expresionismul din *Moartea unui birocraț*, *Lucia* «1932») o dată cu reminiscențe «sublimare» ale filmului negru american (*Lucia* «1932»). Influențele sînt întinse, dar importanța factorului subiectiv — regizorul — este decisivă; o veche stare a lucrurilor și fenomenelor, informațiile cu privire la ele, capătă, prin descoperirile operate de autor, o nouă așezare interioară. *Moartea unui birocraț* poate să apară drept un mixtum compositum artistic în care se interferează sugestii ale începuturilor artei cinematografice, ca și ecouri ale unui expresionism sui generis — adică nici scandinav, nici german (mai degrabă bunuelian, funciarmente catolic, inchiizitorial și atroce) — deși adevărul este că ne aflăm în fața unei autentice opere de autor. Totuși măiestria incontestabilă a regizorului nu obligă pe spectatori la o atitudine de acceptare totdeauna sigură, deoarece filmul supralicitează

o anumită condiție emoțională, oarecum extravertită, căci, de la un cap la celălalt *Moartea unui birocraț* servește expresionismul și intențiile lui expiatoare, ci «bîntuit de gustul «fiziologic» pentru un fapt (cadavrul) care arta încă nu s-a încumetat să-l transfigureze metaforic. Lanțul neîntrerupt de gaguri nu reușește să îndepărteze impresia penibilă a cadavrului, stîrv pestilențial pus gheață ca o halcă de carne ce prisosește unei gospodărie blocurilor de gheață și vasele cu apa prelinșă, scriu, iar efectul gagurilor — risul — încremenește buzele spectatorului într-o grimasă grotescă. Deși judec noastră privește o chestiune de gust, deci pasibilă de cîntărire, trebuie totuși avansată ideea că opera de artă în general, presupune existența unei zone de incidență (creație-receptare) dincolo de care mesajul este pîndit capcane perfide. Iată de ce filmul rămîne interesant pe virtuoșitatea tehnică demnă de un specialist al Muzeului Grévin, și mai puțin ca spiritualitate artistică.

În *Moartea unui birocraț* există, totodată, pericolul disincronizării. Deși parțial recunoscut (avem în vedere referințele din cuprinsul genericului), el nu poate fi diminuat atît timp cît multe din învățămintele comicilor de altădată se încorporează fericit opere. Bănuim că incongruențele trebuie puse pe seama faptului că sumedenie din gagurile «străvechi» dețin forma ideală și ireversibilă a visului. O privire de ansamblu reține însă impresia insolită a unor pelicule care prefigurează, în mod interesant, căutările unui cinematograful tânăr.

Tripticul cinematografic *Lucia* polarizează conținutistic jurul laitmotivului revoluției prezentate în dezvoltări succesive («1895», «1932», «196...»). Etapele parcurse de lungul stărilor revoluționare își dezvoltă sursele în

telegrame

● Romanul lui Georges Arnaud «Cele dulci mărturisiri» va fi ecranizat de regizorul francez Georges Chabrol. În rolurile principale: Stéphane Audran, Jean YVES, Roger Hanin.

● Roger Moore, scenarist! Opera cu pricina se intitulează «89» și se spune că vreo cîntărire producători vor să cumpere drepturile de expunere pe ecran.

● Clint Eastwood și Toshiro Mifune vor să fie parteneri într-un western ce poartă semnă regizorului Terence Young.

● Jerry Lewis continuă să-și dedice tot timpul său regiei. Filmul pe care l-a început demult se intitulează «Care este drumul către front?»

● Regizorul brazilian Walther Khouiri a finalizat filmul «Palatul ingerilor», cu Cláudio Auger în rolul principal.

● Una dintre comediile lui Brecht mai puțin jucate, «Nunta la micii burghezi», va fi adaptată pentru ecran de către regizorul francez René Allio, cineast cunoscut publicului de la Cinematecă, căci numai așa a avut prilejul de a vedea «Bătrîna doamnă nedemnă».

● Un film cu ambiții de document social asupra vieții tineretului american realizat în acest moment cineastul american Rick Rush. Pe generic se află numele actoarei Candice Bergen și al actorului Elliot Gould, celebri pentru calitatea sa de fost soț al Barbrei Streisand.

ACTORI ȘI ROLURI

▲ Irina Demick, cunoscută din «Vizita bătrinei doamne», este partenera lui Jean Gabin și Alain Delon în filmul lui Henri Verneuil «Clanul sicilienilor».

rate nu prin intermediul unei atitudini umane particulare (așa cum sîntem obișnuiți), ci prin destinul simbolic, iriant, universal, al unei Lucii care traversează ascendent gurile istoriei cubaneze. Trei eroine, trei momente istorice — un singur destin — desemnînd intransigența scopului revoluționar. Lucia devine purtătorul, organizatorul, coordonatorul conceptual al obiectivității percepute în rîle ei ostile și distrugătoare. Subiectivitatea eroinei e în mod deliberat să se suprimă în ea însăși pentru ca ea să poată reflecta cu luciditate determinările-limită. Îndoială că experiențele Luciei («1895» și «1932») dureroase, ele îmbrățișînd, pe rînd, paroxismul revoltei și tipătul mut al deznădejdii. Limbajul cinematografic al celor două povestiri este străbătut de elemente afective, iar expresia plastică traduce frumusețea morală a unei și face vizibilă forța vieții ei interioare — această litate imaterială care împrumută lucrurilor semnificații și înalțimi. Fotografia constituie un miracol care amintește Gabriel Figueroa și țintește către investigația psihologică a lumii; modificările ei fecundează modificările adevărate.

Atmosfera sfîrșitului de epocă («1895») se desprinde din crîmpeie fulgurante de obiceiuri oarecum teatralizate, din suflul tragic al lirismului irupe asupra simțurilor, din așteptarea de a forță prea cotropitoare pentru a mai supraghea fidelitatea reconstituirii. Aparatul de filmat panoramează lent asupra peisajului silvan, desfășurîndu-l în ample, rotunde și neverosimil de frumoase tapiserii. Alteori camera rotește ameteșor în zboruri rapide, prelungi ori frînte, mate în bătaia de aripi a unor păsări a căror retină fixează în înalțimi înclăstarea luptătorilor («1895»).

▲ Lucia «1932» ne oferă o reconstituire a ambianței demne și elegante a unui G.W. Pabst (scena petrecerii). Spectatorul pare asiste la un autentic film aparținînd rafinaților regizori

din Germania anilor '30. În rest, povestirea curge destul de anevoios, personajele sînt schematizate, evenimentele suportă o contracție arbitrară. Lucia «196...» este o comedioară amuzantă despre un soț gelos și o Lucie care învață să-și respecte demnitatea morală într-o lume hotărîtă să-i sprijine cucerirea libertății pentru care a murit și a nădăduit Lucia «1895», Lucia «1932». Cronică cinematografică sau cinematograf de agitație, Manuela (o peliculă de numai 20 de minute) nu afișează veleități artistice. Înscrinduse în genul documentarului reconstituit, Manuela relatează un episod al luptelor de partizani cu o ușoară tresărire de lirism sufocată nu chiar de moartea eroinei cit de patetismul declarativist și sec al ideii artistice.

Evoluția filmului cubanez începe să suscite atenția criticilor și interesul cercetătorilor. Evoluția sa specifică, formele cristalizate în cîmpul realităților insulare se situează sub semnul unui climat estetic care este al cinematografului în general, adică își surprinde filiații la cutare sau cutare curent de creație artistică, fără ca prin aceasta să abandoneze prerogativele unei mișcări culturale originale și autentice naționale.

P.S. Ce înseamnă un film în două serii...?

▲ Călugărița, Lucia și Manuela (acesta din urmă în cuplaj cu «La Nord prin Nord-Vest») sînt considerate filme în două serii. Sporul de 20-25 de minute de vizionare îndrituiește practic de a se pretinde spectatorului costul a două bilete? Oare un film obișnuit (10-12 acte), precedat — în mod civilizat — de un scurt-metraj, nu are o durată de prezentare egală sau superioară exemplurilor menționate?

DE LA A LA Z

▲ AUREL Jean. Scenarist și regizor francez de film, născut la 6 noiembrie 1925 în România. Studiază la I.D.H.E.C. și face apoi asistență de regie pe lângă cineastul italian Augusto Genina. Devine scenarist, în special pentru René Clair (*Porte des lilas*) și Jacques Becker (*Le trou*). Realizează apoi din 1951 o serie de scurt-metraje pe scenarii proprii, dintre care semnalăm: *L'affaire Manet*, *Coeur d'Amour épris*, *Jean Miro*, *Fêtes galantes*, *Les aventures extraordinaires de Jules Verne*. Incepe să turneze *La bride sur le cou* cu Brigitte Bardot, dar e silit să cedeze regia lui Roger Vadim pentru a realiza un alt film de lung-metraj intitulat: *14-18* (1962), împreună cu Jacques Laurent, un film de montaj original asupra războiului mondial din 1914-1918, cu documente inedite. Anul următor realizează un alt film de montaj asupra celui de-al doilea război mondial: *La bataille de France* (prezentat în 1964), viziune caleidoscopică montată cu nerv, cu documente încă mai pasionante. Jean Aurel se consacră apoi adaptării lui Stendhal (pentru care are o deosebită înclinație) pe ecran și iată-l transpunînd pe rînd: *De l'amour* (1964-65), film în scheciuri cu: Anna Karina, Michel Piccoli, Elsa Martinelli, Jean Sorel și Ph. Avron, și *La mieux* (1966-67) cu Jean-Claude Brialy și Anna Karina. E vorba însă de un Stendhal văzut sub unghiul foarte restrîns de stilist și teoretician al amorului. După o nouă versiune a romanului abatelui Prévost, *Manon*, intitulată *Manon '70*, cu Catherine Deneuve, Jean Aurel creează lumea contemporană și cu concursul aceluiași Cécil St. Laurent, cu care a ecranizat Stendhal, turnează o comedie din Parisul zilelor noastre: *Les femmes* (1969), avînd ca interpreți pe Brigitte Bardot și pe Maurice Ronet.

▲ AURIC Georges. Compozitor francez, născut la 15 februarie 1899 la Lodève (Hérault-Franța). Își face studiile muzicale la Schola Cantorum și la Conservatorul din Paris. Se dedică compoziției, influențat la început de Ravel și Satie, făcînd parte apoi, după război, din «grupul celor șase», alături de Durey, Honegger, Milhaud, Poulenc și Germaine Tailleferre. Compune muzică de operă și balet, apoi, la invitația lui Jean Cocteau, scrie muzica pentru filmul său: *Le sang d'un poète* (1930), așa cum avea să facă ulterior pentru toate operele poetului-cineast: *Eternel retour* (1943), *La belle et la bête* (1946), *Ruy Blas*, *L'aigle à deux têtes* (1947), *Les parents terribles*, *Orphée* (1948), *Le testament d'Orphée* (1960). Devine în scurtă vreme unul dintre cei mai experimentați compozitori de muzică de film și aproape cel mai solicitat de toți marii regizori, atît cei francezi, cît și (mai tîrziu) cei din Anglia și S.U.A. Face apel la arta sa: René Clair (*A nous la liberté*), Jean Delannoy (*Le bossu*, *La part de l'ombre*, *Simfonia pastorală*, *Aux yeux du souvenir*, *Nôtre Dame de Paris*), Marc Allegret (*Lac aux dames*, *Gribouille*, *Venitul*, *Entrée des artistes*), H.G. Clouzot (*Salariul graozi*, *Mystère Picasso*, *Les espions*), Jules Dassin (*Celui qui doit mourir*), Anatole Litvak (*Vă place Brahms?*, *The Journey*), J. Duvivier (*La fête à Henriette*, *La chambre ardente*), Otto Preminger (*Bonjour tristesse*), John Huston (*Moulin Rouge*, *Heaven knows, Mr. Allison*), William Wyler (*Vacanță romană*), Cavalcanti (*Dead of Night*) etc. Pe lângă rafinatele sale partituri simfonice, G.A. este și autorul unor melodii ce au făcut înconjurul lumii (*Moulin Rouge*, *Bonjour tristesse*, *Vă place Brahms?*). Deține din 1962 postul de director al Operei din Paris și scrie remarcabile pagini de critică. Compozitorul G.A. a semnat aproape o sută de partituri de muzică de film, pentru care a primit în decursul anilor numeroase premii internaționale.

▲ AUTANT-LARA Claude. Regizor francez de film, născut la Luzarches (Seine-et-Oise), la 5 august 1903, ca fiu al unui arhitect, Edmond Autant, și al unei actrițe de la Comedia Franceză, Louise Lara. Studiază pictura și artele decorative la Academia de arte frumoase din Paris, luînd totodată contact cu cinematograful ca decorator al filmelor de avangardă ale unor regizori ca Marcel L'Herbier și Jean Renoir. Face asistență de regie pe lângă René Clair și debutează în 1923 cu un scurt-metraj *Fait divers*. În 1930, la începutul sonorului, pleacă la Hollywood unde realizează versiuni franceze ale unor filme americane. Întors în Franța, semnează între 1933 și 1939 cîteva opere originale ca: *Ciboulette*, *Curierul din Lyon*, *Mocirla*, și *Fric-Frac*. Veritabila afirmare a lui A.L. ca regizor are loc abia în 1942 cu *Mariage de Chiffon*, urmat de: *Lettres d'amour*, *Douce* (1943) și *Sylvie și fantomele* (1945), filme interpretate de Odette Joyeux. În costume și decoruri din «la belle époque», sub haina lor idilică și frivolă, ele evocă mai degrabă pe Balzac și Daumier. Amare în realismul lor sînt și *Diable au corps* (1946-47) după Radiguet, cu un Gérard Philippe aproape debutant, și *Le bon dieu sans confession* (1953) cu Danielle Darrieux. A.L. practică satira ferocă în comedie: *Occupe-toi d'Amélie* (1949) după Feydeau, cu D. Darrieux; *L'Auberge rouge* (1951) cu Fernandel, și *Le magot de Joseph* (1963) cu Anna Magnani. Indiferent de sursa literară, el introduce în operele sale o notă de cruzime elegantă, care apropie pe Marcel Aymé (*Străbătînd Parisul*, 1956, cu Jean Gabin și Bourvil) de Stendhal (*Rosu și negru*, 1954, cu Gérard Philippe și Darrieux), pe Colette (*Le bleu en herbe*, 1953, cu Edwige Fenech), de Simenon (*En cas de malheur*, 1957, cu Gabin și Brigitte Bardot). După o revenire la epoca '20, cu *Marguerite de la nuit* (1955), nouă versiune, color, a unui Faust, la costume moderne cu Michèle Morgan și Yves Montand, A.L. ecranizează pe Dostoievski: *Jucătorul* (1958), dar și pe Dumas-tatăl: *Contele de Monte Cristo* (1961), atacă filmul istoric: *Vive Henri IV*, *Vive l'amour*, dar se întoarce la temele sociale preferate în *Tu ne tueras point* (1961), *Le meurtrier* (1962), *Jurnalul unei femei în alb* (1964), *Le franciscain de Bourges* (1967) și *Les patates* (1969). Pregătește în 1970 o nouă ecranizare a *Mănăstirii din Parma*, cu Monica Vitti, și cuplul din *Romeo și Julieta* de Zeffirelli: Leonard Whiting și Olivia Hussey.

Constantin POPESCU

NATO

DIN IARNĂ PÎNĂ-N PRIMĂVARĂ

de Nicolae LUPU

● O întrebare bombă și un expert care știe să... nu spună nimic ● Dedesubturile unei afaceri dezvăluite pe culoare ● Unde se duc 12 miliarde dolari anual ● Oficialitățile anonime nu vor să confirme, dar ziariștii află esențialul ● O călătorie precipitată de la Bruxelles la Washington ● Un prim bilanț, în frumoasa lună mai.

În moderna sală destinată conferințelor de presă de la cartierul general al NATO de lângă Bruxelles, câteva sute de ziariști sosiți la sesiunea de iarnă a Consiliului ministerial al blocului urmăreau răspunsurile date de secretarul general Manlio Brosio.

— Este adevărat, întrebă un ziarist american, că s-a hotărât anularea studiilor întreprinse pînă acum în legătură cu echilibrul forțelor în Europa și că această măsură afectează propunerea țărilor membre cu privire la negocieri în vederea reducerii echilibrate a forțelor convenționale în cadrul unor convorbiri est-vest?

Brosio a răspuns ca de obicei, stîrnind, tot ca de obicei, ilaritate în sală; din cuvîntul său nu a reieșit nici dacă studiile au fost anulate, nici dacă a intervenit vreo schimbare în poziția privind reducerea forțelor convenționale.

După conferință, l-am întrebat pe un coleg din Anglia: — Oare Brosio n-a înțeles întrebarea, sau nu știe pur și simplu despre ce este vorba?

— Brosio, mi-a răspuns el, este un vechi diplomat cu experiență și aci nu poate fi vorba nici de neînțelegere, nici de lipsa de informare. Pur și simplu este un expert în a nu spune nimic atunci cînd consideră că asta-i cea mai bună soluție pentru a ieși din încurcătură.

De ce încurcătură?

COMUNICATE ELOCVENTE

Pentru un răspuns cit de cit mai limpede decît cel dat de secretarul general al NATO trebuie să facem o scurtă

Comitetul militar discută... cu trei scaune goale (Franța) îngroparea raportului Enthoven.

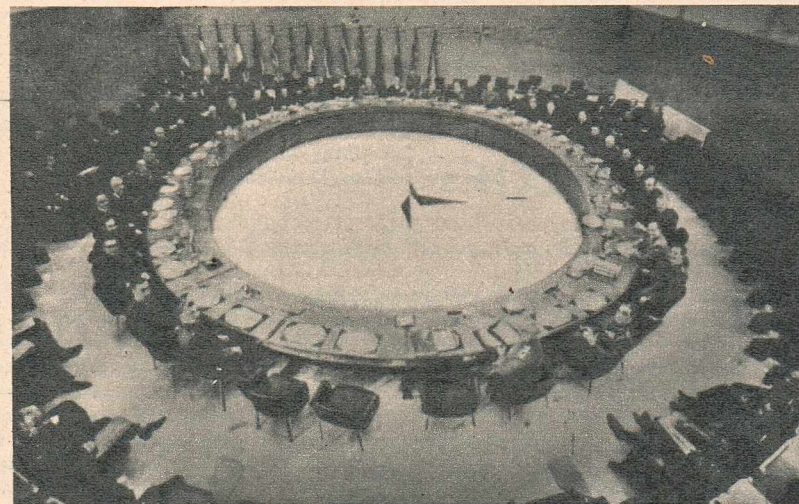
La Napoli, sediul comandamentului atlantic din sudul Europei, turiștii care vin pe calea aerului constată că frumosul peisaj napolitan este pătat de baze militare străine. Unul dintre cele mai frumoase cartiere ale orașului este cunoscut drept «cartierul american», deoarece aci se află instalați mii de militari străini cu familiile lor.

incursiune în trecut. În urmă cu aproape doi ani, la sesiunea de primăvară a Consiliului ministerial nord-atlantic convocată la Reykjavik, în Islanda, s-a hotărît, drept răspuns la propunerile țărilor socialiste de a se organiza o conferință a securității europene, să se intensifice «studierea posibilităților unei reduceri echilibrate a forțelor convenționale între est și vest» și să se facă propuneri corespunzătoare. A trecut sesiunea de iarnă, a venit și cea din primăvara anului 1969, și, pe baza studiilor întocmite de reprezentanții permanenți, cu ajutorul experților, consiliul a luat hotărîrea să treacă la redactarea unei liste de probleme concrete care «se pretează cel mai bine unor negocieri fructuoase și decizii rapide» în cadrul eforturilor de reglementare a securității în Europa, listă care să fie prezentată spre aprobare viitoarei reuniuni din decembrie 1969 de la Bruxelles. În preajma ultimei reuniuni, surse informate au arătat, prin intermediul presei, că s-a ajuns la identificarea a 26 de teme susceptibile de a fi supuse unor negocieri fructuoase în fruntea cărora se afla și chestiunea reducerii echilibrate a forțelor armate. Or, comunicatul final dat publicității la 5 decembrie 1969 nu face nici o mențiune despre existența unor asemenea teme, despre aprobarea lor. Iar în legătură cu propunerea de reducere a forțelor se «reafirmă» interesul față de ea,

Capitala belgiană, Bruxelles, — unde se află instalat și sediul NATO — a devenit și centrul unei mari manifestații împotriva politicii și activității acestui bloc militar.

Dezbateri publice în Italia cu tema: necesitatea lichidării politicii blocurilor militare, a bazelor militare pe teritoriul străine.

«Nu tulburați, sîntem în conferință», precizează un anunț la intrarea în una dintre sălile unde se țin ședințele închise ale NATO. Dar dacă rugămintea este respectată la sediul blocului atlantic, în afara sa, în diferite orașe ale țărilor membre, protestele împotriva NATO și a activității sale vin să tulbure tot mai pregnant calculele ce se fac în ședințele închise.

se adaugă că «sugestia nu a adus nici un rezultat» în ciuda acestui fapt, «vor fi continuate studiile în vederea pregătirii unor baze realiste de explorare», urmînd reprezentanții permanenți să prezinte un raport cît curînd posibil. Nici măcar nu se precizează dacă pînă la sesiunea din primăvara anului 1970. Chiar numai din cadrul al comunicatelor oficiale se poate trage concluzia că, pentru adversarii din cadrul NATO ai unor asemenea măsuri faptul că «sugestia nu a adus nici un rezultat» considerat drept cel mai bun pretext pentru a acoperi propria lor activitate îndreptată spre torpilarea dărilor și înfăptuirii lor.

RAPORTUL ENTHOVEN

Pe culoarele sediului NATO, la ultima sesiune decembrie, am avut o lungă discuție cu un ziarist american corespondent la Paris al unei mari rețele de publicații americane, în legătură cu dedesubturile acestei afaceri. El mi-a spus, printre altele:

«Cînd organizația nord-atlantică a fost pusă în fața punerii, cu rezonanțe în opinia publică, de a se convoca o conferință a securității europene, ea și-a dat seama că pentru a nu rămîne în defensivă, trebuie să facă o propunere care va trebui să fie expresia bunăvoinței Uniunii, în special cea de la Pentagon, au scontat că printr-o nerezolvare nu va găsi receptivitate și că, deci, vor putea realiza beneficii politice, fără să fie nevoiți să se angajeze pe cale nedorită. Dar alții, mai ales cîțiva dintre aliații ei

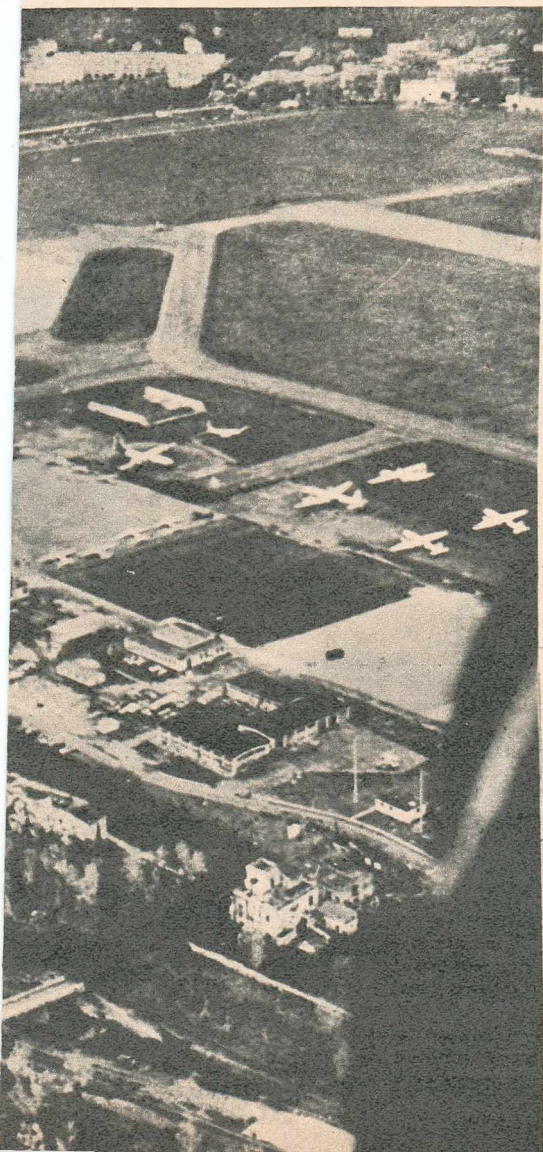

peni ai Statelor Unite, au luat-o în serios, presînd pentru acceptarea ei, în speranța nu numai că se va ajunge la un acord, dar și că punerea subiectului pe ordinea de zi va îndepărta perspectiva satisfacerii cererilor americane a mării contribuțiilor militare la NATO și va atenua presiunile Washingtonului în acest sens». Dar de la lansarea propunerii, cercul celor care, din diferite motive, s'opronunțat pentru reducerea efectivelor militare în Europa a crescut, mai ales în sfere influente ale vieții politice americane. Senatori și membri ai Camerei Reprezentanților din ambele partide au atras atenția asupra absurdității continuării cheltuirii a 12 miliarde dolari anual pentru menținerea celor 300 000 de militari americani și a altor mijloace militare pe teritoriul european, și au anunțat în mod public, intenția de a trece prin Congres o rezoluție în vederea reducerii acestor angajamente. Unul dintre reprezentanții americani la NATO, Alain Enthoven împreună cu un grup de experți civili din cadrul Pentagonului, a alcătuit, la cererea titularului de atunci al Ministerului Apărării, McNamara, un amplu studiu care, pornind de la constatarea că serviciile militare ale NATO și ale Pentagonului au exagerat în mod deliberat situația forțelor militare aflate față în față în Europa cu scopul de a obține alocații financiare și de trupe mai mari — sub

...ceea ce autorii studiului numesc «o situație de egalitate», ce creează condiții favorabile nu pentru o nouă înfruntare efectivă militară, ci pentru reducerea forțelor armate. Datele și concluziile raportului Enthoven au fost argumente noi celor care, atât în Statele Unite cât și în Europa Occidentală, consideră că realitatea nu este o simplă revizuire a angajamentelor americane în realizarea de economii — însoțită de o creștere unzătoare a eforturilor militare ale aliaților vestici din NATO — ci măsuri efective de demilitarizare a politicii europene a S.U.A., pe calea unor acțiuni de reducere și eliminare a bazelor și unităților militare pe teritorii străine, pe calea înlocuirii blocurilor de securitate cu un sistem trainic al securității europene. Evidența în fața acestei reacții în lanț, adversarii unor astfel de acțiuni au trecut la ofensivă atât în culisele NATO cât și în Washington. Ei au reușit ca până la sesiunea blocului de lucru să obțină respingerea de către Pentagon a raportului Enthoven și anularea, ca «neconcludentă», a studiului NATO care își însușiseră tezele lui Enthoven. În sesiunile închise ale reuniunii din decembrie, pe culoarele de lucru și în timpul convorbirilor cu ziariștii, la întâlniri intime în grupuri de patru, reprezentanții Statelor Unite au repetat insistență că nu au de gând să-și reducă angajamentele militare în Europa, cel puțin până în 1971, dar că aliații europeni trebuie să-și mărească contribuția la NATO, să-și mărească cheltuielile militare, pentru că, în caz contrar, rezultatul se va folosi de reticența partenerilor S.U.A. și va impune reduceri americane unilaterale.

TACTICA AMÎNĂRILOR ȘI IDEILE CE NU POT FI IGNORATE

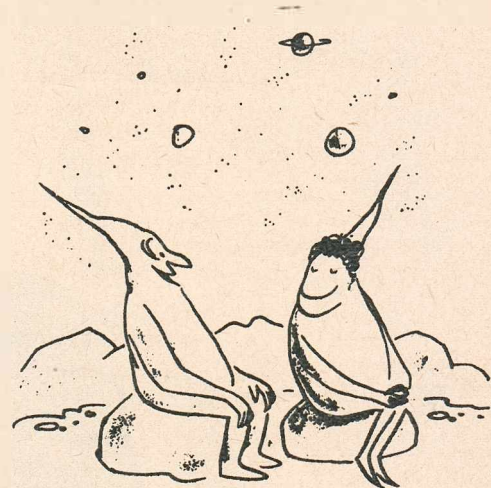
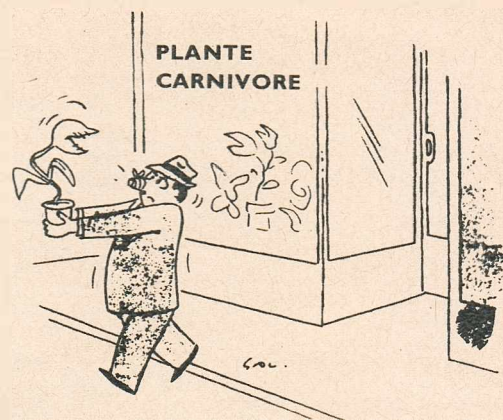
Deși Manlio Brosio a evitat la conferința de presă să dea precizările cerute, a doua zi, în urma investigațiilor personale ale unor ziariști, au putut apărea relatări lămuritoare. Corespondentul ziarului «Washington Post», Chalmers Roberts, arată că «deși oficialități anonime americane nu voiau să confirme direct respingerea de către Pentagon a tezelor lui Enthoven, a devenit evident că Administrația, sau cel puțin forțe puternice de la Pentagon, resping și ideea unei reduceri echilibrate a forțelor convenționale». Chalmers Roberts dezvăluie că în spatele formulărilor generale din comunicatul NATO se ascunde hotărârea impusă de Statele Unite de a se trece pe planul doi propunerea inițiată la Reykjavik, întrucât în urma anulării studiilor făcute până acum vor trece multe luni până la definitivarea altora noi. Și, desigur, odată definitivată, nu se știe în ce măsură vor mai putea fi utile inițiativei din 1968. Corespondentul ziarului «Le Monde», Jean Wetz, scrie că în seara încheierii sesiunii NATO «pe culoarele adunării se discuta ca despre o posibilitate evidentă ca ideea reducerii echilibrate a forțelor nici măcar să nu mai fie inclusă în declarația finală. Reprezentanții americani și britanici, subliniază corespondentul francez, țin să declare, ceea ce este surprinzător, că până acum experții militari n-au reușit să evalueze de o manieră realistă puterea forțelor care se înfruntă în Europa. Înainte de a lua în considerație un program de reducere, trebuie

să se facă un studiu aprofundat care, bineînțeles, va solicita un timp îndelungat».

Sensul operației a devenit și mai limpede cînd, la o lună după reuniunea NATO, în ajunul deschiderii noii sesiuni a Congresului Statelor Unite, ambasadorul american acreditat pe lângă blocul atlantic, Robert Ellsworth, a părăsit precipitat Bruxelles-ul plecînd la Washington pentru a înmîna Administrației cifrele care reprezintă hotărîrea cîtorva din parteneri de a răspunde cererii Statelor Unite de mărire a contribuției militare pe anul în curs. «Se speră — scrie corespondentul ziarului «New York Times» — că aceste cifre vor furniza Administrației muniția necesară în lupta pentru menținerea forțelor americane în Europa la același sau la cel puțin aproape același nivel». Cifrele prevăd, în medie, o creștere de 4%, fără ca prin aceasta să se aducă o ușurare bugetului Statelor Unite, în condițiile în care noul program al Administrației solicită miliarde de dolari pentru măsuri interne și în care se precizează că satisfacerea noilor nevoi trebuie făcută fără mărirea bugetului, fără încurajarea procesului inflaționist. Tocmai aci este punctul cel mai vulnerabil al operației precipitate, organizate de partizanii cursei înarmărilor la ultima sesiune a NATO. La numai o săptămînă după sosirea la Washington a ambasadorului american pe lângă NATO, senatorul Mike Mansfield a anunțat că rezoluția sa, care cheamă la o substanțială reducere a trupelor americane în Europa, are 51 coautori și, așa după cum semnalează «Washington Post», «Administrația a ajuns la concluzia că dacă rezoluția lui Mansfield va fi prezentată Congresului, ea va fi adoptată cu ușurință». Chiar numai acest episod arată că tactica amînărilor din iarnă în primăvară și din primăvară în iarnă nu ușurează cîtuși de puțin situația celor ce ar vrea să împiedice procesul ireversibil al schimbărilor innoitoare de pe continentul european și din lumea întregă. Nu se poate preciza de pe acum în ce condiții se vor afla din nou față în față participanții la viitoarea sesiune ministerială a NATO, dacă pînă atunci senatorul Mansfield își va vedea rezoluția adoptată sau dacă partenerii din Europa vor ajunge la concluzia că o contracarare hotărîtă a presiunilor Pentagonului este mai salutară atît din punct de vedere politic cît și financiar. Cert este că forțele care acționează pentru noi măsuri eficiente în favoarea securității europene, a eliminării bazelor militare străine, a reducerii trupelor și altor măsuri de dezarmare își intensifică presiunile. În frumoasa lună mai, la masa ovală instalată undeva într-o clădire din orașul de pe malul Tiburului, alături de reprezentanții țărilor membre își vor face simțită viabilitatea și astfel de prezențe care nu pot fi ignorate.

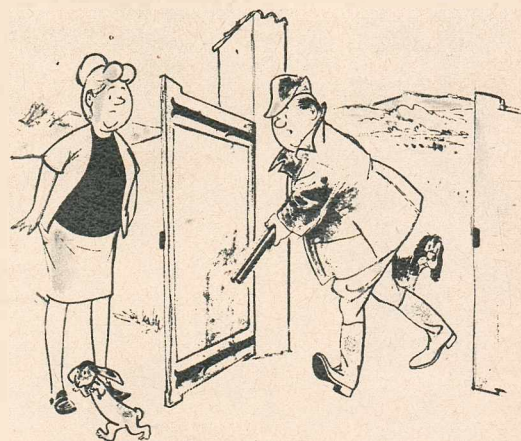
UMOR

— Zău, nu v-aș da douăzeci de ani-lumină...

— Mda... E bine!...

— Mi-era milă să-l îmbușc... L-am luat însă prizonier.

Nimeni nu e un «bronz», s-o
noaştem, nimeni nu e o stă
chiar şi marmura ascunde
în vinele ei, păcatele omene:

dau la toţi tirocoale, ce vreţi, oameni şi
şi nimic din ce e omenesc nu ne e străin.
ne tot place de la o vreme să ne liniştim
înţeleaptă vorbă străveche... Iar dacă
burile stau inevitabil aşa şi mai faci
şi din stirpea Evei, — pe care o urmă
se pare blestemul ancestral al invidiei
cînd te afli faţă în faţă cu Stela Popescu
vine să-ţi spui, cu o regal simulată în
renţă şi cu o voce albă, gata să capete nu
de şofran: «Da, e într-adevăr o femeie
moasă şi plină de sex-appeal. Dar parcă
museţea e totul?» Nu, nu e totul, mai
farmecul. Mă rog, să zicem că Stela a
farmec. *Totul* e însă ceea ce se ascunde
neînsemnata (!), trecătoarea (!), meschin:
neimportantă (!) coajă a înfăţişării fi
totul stă pitit printre ungherele cotite
circumvoluţiunilor, totul acesta se mai
meşte har şi inteligentă. Ce te faci însă
o femeie cu picioare superbe şi ochi al
coşi nu e de loc în deficit cu materia super
organizată, ba dimpotrivă, şi cînd pe i
tiera ei stau, în bună vecinătate, Tho
Mann şi Boris Vian? Ce te faci?

Şi cum reacţionezi cînd afli că perso
cu sex-appeal, box-office ridicat şi mi
ascuţită mai are şi tărie de caracter? C
reacţionezi cînd vezi că pe uşa bucăti
— în care vedeta pregăteşte adesea sing
şi cu pasiune, meniul familiei — stă af
pe post de sabie a lui Damocles, un cea
uriaş de hirtie albă, plin cu semne ca
listice: un ou = x puncte; un măr = y pun
o prăjitură = z puncte?

La cît ţi se poate ridica febra complex
cînd afli că Stela Popescu nu mănîncă r
odată absolut nimic seara, că în casa ei
se aduce nici măcar o chiflă la trei zile, c
slăbit 8 kg în câteva luni, «pentru că scen
ecranul te amplifică oricum, iar lumina c
prost pe un obraz cu rotunjimi». Pentru
om care suferă atîta, nu poţi avea, v
decît compasiune omenească. Aşa că,
mai convenabil e să depui armele malit
să alungi din jur reptilele negre ale inv
şi să-i întinzi Stelei mîna. Ţi-o strînge
vă asigur — franc, prietenos, băieţeşte. P
tru că Stela Popescu e, în plus, şi ceea ce
cheamă un om cumsecade, direct, fără asc
zişuri, un bun camarad. Cu ultimele răr
şişte, zdrenţuite, ale unui proiect de «a
frontal», încep:

— Aşadar, Stela Popescu, iată-te din r
acasă, acasă la teatrul de dramă, la teat
«serios». Iată-te din nou în compania un
domni serioşi: Brecht, Machiavelli. Du
cîţi ani de exil la revistă?

— După şapte... Dar nici într-un caz de e:
— Şapte ani graşi, şapte ani slabi, cu
ii socoţi?

— Cît de familiară îmi sună întrebarea, c
de bine i-am învăţat subînţelesul otrăvit

— Vai, cum poţi să...
— Otrăvit la adresa genului revistei, nu
meu, îmi era clar. O doamnă foarte distin
îmi spunea zilele trecute, după ce m-a văz
în «Mandrăgora»: «Ce păcat că aţi pierd
atîţia ani la revistă!» Iar un confrate al dum
tale mi-a mărturisit după premiera «Dispari
lui Galy Gay»: «Am venit să te văd în Breca
cu teamă: nu cumva să te fi stricat la revistă...
— I-ai risipit temerile, sînt convinsă: n
te-ai stricat!

— Dar stau şi mă întreb mai departe: a
ce atîta vehemenţă sau, mai ştii, prefăcut
antipatie pentru revistă la o anume parte di
public, cea mai subţire?...

**S
C
ÎN**

Presupun că te referi la ambele sensuri numai la cel figurat. Dar chiar nu

tu, nu știu, pentru că eu personal îndrăgesc mai mult, îl stimez. Și cum fiecare noi e prizonierul subiectivității sale... înțeleg că regreti despărțirea de ?

Tu pot regreta ceea ce nu s-a întâmplat: consider că am divorțat de revistă, după cum am crezut vreodată că m-am ruptiv de teatrul de dramă. Voi continua mă voi ruga să joc într-un bun spectacol istă.

De ce? Oare — între noi două fie — nu pentru că revista te poate duce ai rapid spre succesul cel mai facil?

Nu uita însă că te poate duce la fel de și la prăbușire. Stelele de revistă sint adevărate stete căzătoare. Iubirea ului pentru artistul de la revistă e arareori cioasă și de suflu lung, îți trebuie o egală cu a gravitației ca să-l reții mereu de tine.

Dar ce înseamnă un «artist de revistă»? Tu știu. De fapt, nici nu cred că există. Spuneai însă mai sus...

Spuneam «actorul de la revistă»: e alt- E, în primul rând, un actor pur și simplu. e în etichete: actor de dramă, de teatru, de revistă. Etichetele ucid actorul. Actor adevărat trebuie să poată juca totul. ală dezinvoltură. De aceea mi se pare e colosal George Constantin. De aceea că nu o mai văd pe Leopoldina Bălănuță medie: în institut — am fost colege — t senzatională în Veta din «O noapte noasă». Iar eu, în cei trei ani în care am la Brașov, am făcut cu pasiune dramă. Stela Popescu, mărturisesc că imagina- u mă mai ajută: nu te mai pot vedea ad, tragic, în scenă.

Am murit totuși, împușcată de niște steri, în «Pogoară iarnă» de Andersen. acolo o Julietă modernă, născută în hattan, care iubea tragic și definitiv. i vrei să știi, am fost pe scenă, în «Se- z 58», și o ziaristă...

...Ai dreptate: e un rol cu adevărat... iatic!

...Iar un cronicar mi-a spus că am făcut onsonaj «cu o profesie bine definită». Tot on Simionescu — regizor de mare finețe un simț pedagogic deosebit, înclinat mai amă spre zbaterele dramei — am lucrat din «Flori vii» de Pogodin.

— Cine știe, poate afla acum că ai, în , o nebanuită, necunoscută structură că.

Nu, nu trebuie să mergi cu iluziile chiar acolo; oricât ar suna de neinteresant, de odern, de neintelektual, sint un om fără iști abisale, îndrăznesc chiar să fiu opti- ă și foarte adesea veselă de-a binelea. icos, nu? Dar pe scenă, adevărata încer-

«Alo, ați greșit numărul» și «Faust XX». Dar nu știu cum simtem noi, actorii, nu rezistăm tentațiilor marelui ecran, cum nu rezistăm femeile ispitelor modei. Dacă e însă să aleg, voi prefera întotdeauna micul ecran: aici se pot îmbina perfect avantajele tehnice ale filmului cu spontaneitatea momentului artistic, a creației scenice.

— Și ai venit cu arme și bagaje dramatice pe scena cu străluciri de staniol și promisiuni înșelătoare ale revistei...

— De loc înșelătoare, să ne lămurim. Revista nu m-a dezamăgit nici o clipă: mi-a dat totul, atunci când și eu am înțeles ce și cum trebuie să-i ofer.

— De la bun început?

— Ah, nu. Începutul a fost... dramatic. Interpretam — la debut — două momente comice în «Revista de altădată»: o actriță peltică care repeta mereu: «Tă-înțelege tot te dic?», și o fetiță de șase ani, care venea în scenă cu o rochiță de o palmă și o fundă imensă pe cap și care trebuia să spună: «Eu sint mică/dar nu vreau jucărică/vreau pupică/cu un băiețică». Când mi s-a pus cupletul în brațe, m-am îngălbenit, mi s-a făcut negru înaintea ochilor: eu, venită de la teatrul de dramă, unde mă pregăteam să joc în «Suflete tari», să trebuiască să spun asemenea vorbe... Am intrat în panică. Frica de ridicol mă paraliza; cum o să pot face pe scenă eu, la 25 de ani, o fetiță obraznică și prost educată (aceasta era intenția satirică a textului) fără să cad în penibil sau vulgaritate?

— Și cum te-ai descurcat?

— Făcînd cupletul acesta ușurel cu mijloacele teatrului de dramă: l-am compus cu seriozitate, l-am trăit cu sinceritate, — stalinlavskian, dacă vrei — am crezut în personaj și am făcut și pe cei din sală să-l creadă. Nu am creat un «tip Stela Popescu», ci am compus de fiecare dată un personaj spre care m-am dus eu, nu l-am tras pe el spre mine. Am fost silită la aceasta. Pentru că, de fapt, inițial, eu nu aveam nici una din datele care te pot face vedetă de revistă.

— Ei, să lăsăm modestiile inutile. Dacă nici dumneata...

— Mai ales eu. Actorul de la revistă e văzut la noi ca ceva foarte incert, ceva între cîntăreț și un personaj comic. Eu nu sint nici cîntăreț, și simpla mea apariție, ce să fac, nu stîrmește hazul.

— În schimb ai foarte mult farmec...

— Asta prinde bine fetelor din balet, care trebuie să aibă neapărat picioare frumoase și profil nostim. Dar pentru actrița de proză, tipul «sexy» e aproape fatal: nu are priză la public, creează antipatii la femei pentru că stîrmește senzația de rivalitate, de concurență. tipul acesta trebuie tot timpul potolit, îndulcit, trebuie să devină solidar cu cel din sală. Artistul de revistă nu are voie să fie cu nimic deasupra omului obișnuit de la galerie, nu are voie să-i trezească nici un fel de complexe.

Călinescu să facă o grimasă, să-și plimbe nițel pe verticală mușchii obrazului, să facă două mișcări sacadate, ca hazul să țîșnească automat din făptura lui.

— Totul e ca acest haz să fie bine condus și bine folosit.

— Mă rog... Zizi are altceva, un fel de candoare voit greoaie, populară, un zîmbet simpatic, sincer, ea comunică imediat cu cei din sală, care simt că e de-a lor, că le vorbește despre problemele lor simplu, nesofisticat, cu căldură.

— Ei bine, dragă Stela Popescu, dacă nu ai — sărmana de dumneata — nici atuurile lui Zizi Șerban, nici cele ale lui Puiu Călinescu, ce ai căutat la revistă, de ce ți-a plăcut să faci revistă?

— Pentru că actorul de revistă e foarte intens și variat solicitat: trebuie să fie în stare să dea, într-o pastilă de cinci minute, o dramă concentrată, trebuie să poată face — după următoarea ridicare de cortină — un moment de comedie bufă. În «Femei, femei» am trecut prin șapte ipostaze, în șapte roluri deosebite, în răstimpul celor două ore și jumătate ale spectacolului.

— E adevărat: aceste partituri scurte și deosebite între ele sint piatra de încercare a mobilității actoricești.

— La revistă a trebuit să spun și un monolog de meditație al lui Mirodan, și un scheci absurd al lui Dumitru Solomon, și momente comice de Nicolai, Fulga, Nicușor Constantinescu. Știi care e deosebirea dintre actorul de revistă și cel de teatru? Aceeași dintre acrobatul clown și acrobatul de la trapez: de primul rizi, crezînd că se joacă, pe celălalt îl urmărești cu răsufierea tăiată. Deși, dincolo de convenția artistică, amîndoi fac același gest definitiv și riscant.

— Să socotim deci, precum se spune, drept tare greu acest gen ușor...

— Da, fără glumă, e o muncă realmente grea. E mult mai simplu să convingi 400 de spectatori, în rîgazul a trei ceasuri, avînd în spate un text celebru și un rol bine scris, decît să faci același lucru în cinci minute, pe cupletul unui foarte bun textier de revistă, fie el și Mihai Maximilian. Spectatorul nu uită povestea văzută pe scenă, dar un cuplet poate fi uitat pe loc dacă cel care-l spune nu are personalitate, nu emană farmec. Actorul de revistă se poate bucura de o mare iubire, la prima vedere, din partea publicului, dar mult mai puțin de aprecierea virtuozității sale din partea specialiștilor.

— Să rămînem la public. Ce părere ai despre publicul de revistă?

— Calitatea lui depinde direct de modul în care îl conduci. Dacă îi oferi lucruri groase, poate cădea ușor în capcană. Aici intervine obligația morală a artistului, care trebuie să trezească și să cultive gustul pentru un umor de calitate. Publicul vine la revistă să se distreze și acceptă, de cum intră în sală, să

intre în joc. Noi trebuie să alegem jocul cel mai frumos.

— Iar succesul, ce crezi despre succes. Stela Popescu?

— E un fel de «bătălie pentru apa grea», o bătălie pe care o reiești în fiecare seară, la ora 7,30, nu numai la fiecare nou spectacol. Succesul e, desigur, una dintre rațiunile noastre de existență, și tocmai de aceea i se cere în primul rînd rațiune: în numele succesului, nu ai voie să faci totul, dimpotrivă; îngroșarea poantei, a cîrligului, duce pînă la urmă la eșec. Cred că numai simțul măsurii — singurul zeu la care mă închin — te poate menține în apele teritoriale ale succesului. De altfel, nu am fost niciodată prietena gagului, a comicului cu poantă premeditată, făcută. Cred că succesul la marele public te poate nițel altera, totul e să ai tărie de caracter, să rezisti «gustului puterii» cînd ai în față sute de oameni și-i poți trage după tine, în sus sau în jos...

— Și cum a fost întoarcerea la teatrul de proză?

— În primul rînd, cu noroc: exact în momentul în care simțeam nevoia de o cotitură, am primit oferta Teatrului de comedie să joc în Brecht. A fost ideea lui Andrei Băleanu și curajul — recunosc — al regizorului Lucian Giurchescu. Apoi, au fost eșoștile: cumplite. Cunoșteam părerea publicului (snob!), ale colegilor, și eu însămi îmi puneam problema suflului artistic lung, pe care ți-l cere un rol — de comedie tragică, de meditație filozofică — dintr-o piesă de Brecht.

— Te-ai liniștit, cred, totul s-a terminat cu bine.

— Abia a început, să nu ne mințim. Și «Mandragora» e, de fapt, tot un început.

— Ești o ambițioasă, Stela Popescu.

— Din păcate, nu. Sint un om harnic, pot munci din zori pînă în noapte, dar am un soi de hărnicie dirijată, lipsită de inițiativă. Mi se dă o treabă, fac, nu mi se dă, zac. Pentru că am căzut la examenul de intrare la cinematografie, trei ani nu am mai dat pe acolo; dacă nu mă îboldeau un coleg mai tenace să redau admiterea, la teatru, cine știe, eram acum vreo onorabilă economisă.

— Dar pe urmă, lasă că știu eu, ai absolvit fiecare an cu nota 10.

— Ți-am spus, aveau grijă profesorii să-mi stimuleze hărnicia.

— Iar acum, ce roluri îți visezi?

— Și visele cu roluri mi le las, la o adică, dirijate. De altfel, știi bine că visele actorilor se potrivesc rar cu interesele teatrului. Vreau însă să-ți spun că nu mă bîntuie de loc spaima de înaintare în vîrstă. Aștept cu plăcere să fac roluri de duenă și să-mi închei cariera cu Aneta Duduleanu ori Coana Chirița. Mai ales că atunci o să mă pot îngrișa liniștită și minca după pofa inimii plăcinte, tot felul de plăcinte, pe care le ador. Și știu să fac niște plăcinte formidabile!

EA FIECARE SEARĂ

de Sanda FAUR

...e e un rol care nu ți-e la îndemînă, în care mergi pe datele naturale, în care trebuie să iștruiști, să compui cu un material pe care buie abia să-l cauți în tine. Iar la Brașov jucat, seară de seară, dramă cu o imensă icere.

— Ți dai seama că întrebarea ce urmează nevitabilă: și atunci cum ai putut trăda trul de dramă pentru revistă?

— Sincer?

— Sincer!

— Ca să pot veni în București și Teatrul ănașe» îmi oferea această posibilitate. i s-a părut că numai în Capitală poți să te rmi din plin, aici era cinematografia, aici televizunea. Cu filmul, nu am făcut cine e ce: vreo două roluri mai răsrite, în

trebuie să-i spună oful, să glumească nițel și să dispară, cînd vine momentul, în spatele cortinei.

— Ai uitat să spui: trebuie să-l bine dispună pe spectator, să-l deconecteze, cum tot spunem în ultima vreme.

— Da, la revistă ștacheta comediei e foarte ridicată, spectatorul vine hotărît să ridă mult, și tare, și de la bun început. În orice alt spectacol obișnuit, o mică ridicare a tensiunii comice duce imediat la ris; aici se așteaptă tot timpul «marea bombă», marea explozie comică.

— Nu mă îndoiesc că ai toate datele unei explozive apariții scenice.

— Nu, eu nu le am. Dar Puiu Călinescu le are, Zizi Șerban le are. E de ajuns ca Puiu

ÎNȚILNIRE CU BENNY GOODMAN «REGELE» SWING-ULUI

de Edmond DEDA

Dacă Cleopatra ar fi avut nasul cu un centimetru mai lung sau mai scurt, probabil că și firul istoric al omenirii s-ar fi depănat alt fel...

Dacă Benny Goodman ar fi fost mai înalt cu vreo zece centimetri și mai voinic cu două-trei kilograme, cititorii noștri n-ar fi avut — fără îndoială — ocazia să-l cunoască, pe scena sălii Palatului Republicii Socialiste România, la 16 februarie anul curent, pe celebrul clarinetist și dirijor de jaz, renumit, de peste 35 de ani, în lumea întreagă.

Este interesant de remarcat câtă importanță pot avea niște amănunte — în aparență neînsemnate — pentru desfășurarea ulterioară a vieții sau carierei unor oameni.

Într-adevăr, cind s-a prezentat, la vârsta de 9 ani, la școala elementară de muzică din Chicago împreună cu doi

din cei zece frați ai săi, lunganul Harry și grăsunul Freddie, profesorii au hotărât pentru primii doi — mai înalți și mai voinici — tuba și trompeta, iar pentru slăbuțul și pipiriul Benny, un instrument mai delicat: clarinetul.

Drumul parcurs de Benny Goodman — de la copilul sărman al unui modest croitor din mahalaua orașului Chicago, meșterind cu acul din zori până-n noapte pentru a putea întreține cei unsprezece copii ai săi, până la muzicianul de prestigiu mondial intrat în istoria jazului — constituie un exemplu al roadelor împletirii unui talent sculptor cu strălucirea stropilor de sudoare ai unei munci neîntrerupte.

Sexagenarul de azi s-a născut la 30 mai 1909 la Chicago. Începând studiile muzicale nouă ani mai târziu, Benny — pe numele său adevărat Benjamin David Goodman — este

ascultat de prim-clarinetistul orchestrei simfonice din Chicago, Franz Schoepp, care, remarcând talentul copilului, se decide să-i dea lecții particulare. Studiului clasic i se adaugă și gustul pentru jaz, trezit la început de un coleg mai mare, clarinetistul Buster Bailey.

Prima sa apariție publică, la vârsta de 10 ani, îi prilejuiește interpretarea unor lucrări de Haydn. Dar primul său onorariu îi revine doi ani mai târziu, de la Central Park Theatre din Chicago, cind interpretează o versiune imitată a melodiei populare americane «When My Baby Smiles at Me».

Elev de liceu, se duce din ce în ce mai des, în orele libere, la repetițiile formației «King-Joe Oliver», sosită din New Orleans, la care se alătură faimosul trompetist Louis Armstrong.

Emigrarea masivă a muzicienilor «dixieland» din New Orleans spre Chi-

cago îi prilejuiește audierea unor lente remarcabile. Benny ascultă, e sează, culege, alege autenticul, respingând treptat imitația; tinde spre creația unui stil original de interpretare imitarea de la debut al lui Ted Le aparține trecutului.

La vârsta de 16 ani, dirijorul de jazz uneia dintre primele formații instrumentale mari «big-band», Ben Pollack îl angajează în orchestra sa la Los Angeles (decembrie 1926). După circa patru ani îl părăsește pe Pollack, și din 1929 până în 1934 alcătuieste diverse formații de trio, cvartet și cvintet, cu care realizează o serie de discuri și emisiuni radiofonice. Un amănunt interesant în unele înregistrări, Benny cîntă și saxofon alto, bariton și chiar la corn.

Benny Goodman se face remarcat în lumea muzicienilor; virtuos al clarinetului, el dezvoltă în interpretare

n element indispensabil jazului, și me «swing»-ul, acel balans al melo- între timpii tari și slabi, aceea șire aparte specifică interpretului jaz.

Deschiderea în 1934 a Teatrului de sic-hall «Billy Rose» din New York rilejuiește lui Benny alcătuirea pri- sale orchestre «big-band», cu care ne și primul său succes pe plan timental, popularizat de altfel și de siunea sa radiofonică săptăminală dansăm».

Cu această ocazie, Benny Goodman edește încă o însușire remarcabilă: să-și aleagă colaborarii. Toți mu- enii săi sînt excepționali și devin i tirziu, la rîndul lor, dirijori și trumentişti de renume mondial: ne Krupa, Teddy Wilson, Lionel mpton, Harry James, Cootie lliams, Charlie Christian, Red Norvo, any Berigan ș. a.

Dar Benny nu uită să-și apropie mentul cel mai important aranjorul, hestratorului. De acesta depinde în mai mare măsură stilul orchestrei e, succesul său de dirijor. Îl găsește persoana inspiratului muzician și njor de culoare Fletcher Henderson. Întîlnirea acestor doi «mari» a dat

roade neașteptate. Amintindu-și de stu- diile sale clasice și de prelucrări ale unor teme folclorice întîlnite în «Dan- surile românești» ale lui Béla Bartók, Benny propune colaboratorului său un aranjament «swing» pe o temă populară românească: «Sirba pompierilor». De aci rezultă faimoasa melodie «You Smile and the Angels Sing» (Cînd zîmbești cîntă și îngerii). De un swing irezisti- bil, avînd savoarea deosebită acordată de folclorul nostru, acest cîntec devine șlagărul zilei și piesa de lansare internațională a orchestrei lui Benny.

Începe «era swing»-ului cu al său «reg» Benny Goodman. Data și locul? 21 august 1935, la «Palomar Ballroom» din Los Angeles.

Dirijorul nu-l trădează pe clarine- tist. Benny inaugurează «jazul de ca- meră». Trioul Benny Goodman — cla- rinet, Teddy Wilson — pian, Gene Krupa — baterie, la care se adaugă — în cvartet — Lionel Hampton — vibra- fon (în 1935), realizează înregistrări pe discuri rămase în istoria jazului: «Some- body Loves Me», «Liza», «Lady be Good» (George Gershwin), «Stompin at the Savoy»*) etc.

La 16 ianuarie 1938 Benny Goodman și orchestra sa oferă publicului

newyorkez surpriza primului concert de jaz la «Carnegie Hall», un act de curaj dacă ținem seama de exigențele impuse de tradiția acestei săli. Succesul a fost fără precedent, cei 3 000 de spectatori ovaționînd pînă noaptea tir- ziu. Concertul a fost înregistrat integral — în reprezentatie — și editat pe discul- album (Columbia O.S.L.-160).

Pentru a curma tonul vădit ironic al unor cronicari snobi, care nu suportau «sacrilegiul» comis de un muzician de jaz prin pătrunderea sa pe scena unei săli de tradiție clasică, Benny Goodman le servește lecția unor concerte în care apare ca solist, interpretînd «Contraste- le» lui Béla Bartók, concertele pentru clarinet ale lui Paul Hindemith și Aaron Copland, ca și alte lucrări apar- ținînd lui Mozart, Brahms, Debussy. Rezultatul? Este solicitat ca solist de orchestrele simfonice din Boston, Ro- chester, Cleveland, iar pentru muzica de cameră, de Cvartetul din Budapesta. Boston etc.

În 1941 Benny răspunde solicitărilor, dînd cel de-al doilea concert la Car- negie Hall — în compania lui Louis Armstrong — sub formă de Jam Session (un fel de schimb de experiență muzi- cală desfășurat în fața publicului, de-

monstrînd talentul și fantezia improvi- zatoare a muzicienilor participanți).

În același an, Benny Goodman se căsătorește cu Alice Duckwoorth, și apoi adaugă creațiilor sale interpretative încă două, de data aceasta paterne: pe fiica sa Rachel (1943) și pe Benny-junior (1946).

Între 1942 și 1945, Benny renunță la orchestra mare, optînd pentru formația de sextet pentru a realcătuia un nou «big-band», fără a renunța însă la for- mula de cameră cu care face primul său turneu în Europa în 1950.

După ce realizează primele sale filme muzicale, între anii 1936 și 1938, «Holly- wood-Hotel» și «Maharajahul din Holly- wood» (care au rulat și la noi), casa de filme «Universal International Picture» turnează în primăvara anului 1956 fil- mul biografic «The Benny Goodman Story» (Povestea lui Benny Goodman). Întreaga partitură muzicală a peliculei este înregistrată de orchestra lui Benny.

În anii 1956, 1957 și 1958 Benny Goodman întreprinde un lung turneu muzical în Japonia, Cambodgia, Hong Kong, Thailanda. Peste tot deține re- cordul succesului.

În 1958, Benny Goodman concer- tează în cadrul Expoziției internațio- nale de la Bruxelles.

Benny celebrează în anul 1959 «ani- versarea de argint», 25 de ani de la debutul său ca dirijor, în cadrul unui turneu efectuat în R.F. a Germaniei, Suedia, Danemarca, Franța, Austria, Elveția, avînd ca soliști pe Red Norvo și Bill Harris și ca trofeu ovațiile nesfîrșite ale publicului.

În 1961, Benny face un turneu în America Latină; apare apoi la Las Vegas și la Disney-Land din Los An- geles.

În 1962, orchestra Benny Goodman obține un succes deosebit în turneul de șase săptămîni întreprins în U.R.S.S. La Moscova, Soci, Tbilisi, Tașkent, Leningrad și Kiev concertele sale sînt aplaudate de peste 200 000 de specta- tori. La înapoiere, Benny este primit de fostul președinte John Kennedy, care îi mulțumește pentru aportul său la cauza apropierei dintre popoare. Din 1962 Benny dedică o bună parte a timpului descoperirii unor noi talente instrumentale și vocale, care să poarte mai departe făclia artei sale muzicale. În 1966, Benny Goodman participă la Festivalul internațional de jaz de la Comblain-la-Tour (Belgia).

În afara discurilor, filmelor și con- certelor sale, Benny Goodman rezumă crezul său artistic într-un volum tipărit la New York, intitulat «The King- dom of Jazz» (Regatul jazului).

În fotografia, ca și în viața de toate zilele, Benny Goodman are înfățișarea așezată a unui profesor de botanică sau a unui farmacist, sau poate a unui contabil...

Transfigurarea apare abia în momen- tul în care cîntă. Atunci, contabilul, profesorul sau farmacistul rămîn unde- va în sală sau în culisele teatrului, pentru a face loc strălucirii interpre- tative a artistului.

Luni, 16 februarie, în sala Palatului Republicii Socialiste România, Benny Goodman, împreună cu interpreta de jaz Barbara Florence Whittle, în frun- tea orchestrei sale de 17 instrumentişti, se întîlnește pentru prima dată cu publicul românesc...

...Cu cei 6 000 de spectatori, apar- ținînd unui popor a cărui muzică popu- lară — prelucrată în jaz — i-a prilejuit lui Benny consacrarea mondială.

*) Disc RCA—Victor LPM-2247.

J.J. ROUSSEAU:

CONFESIUNI

În orice literatură apar, la intervalele la care obișnuit se nasc eroii, scriitorii ce își asumă martiriul greu al spovedaniei. Act de cunoaștere amestecată, în care subiectul devine obiect și oglinda se răsfrânge și se înecă în propriile ei ape, sau numai o manevră de debasculare a eului supraîncărcat, în depășire de «tonaj», gest de umilință extremă sau explozie a unui orgoliu nemăsurat, confesiunea a devenit cu timpul tot mai îndrăzneată: a trecut peste praguri aparent insurmontabile, împingând mereu mai departe limite ce păreau de fiecare dată ultime. O mare partidă a sincerității se joacă de secole, ca răspuns la provocarea oracolului din Delfi: și fiecare nou participant, amenințând cu atuuri teribile, sporește valoarea mizei. Tensiunea «jocului» crește necontenit.

Un rol covârșitor în turnura acestei partide au avut-o *Confesiunile* lui J.J. Rousseau, apărute pentru întâia oară în limba română într-o versiune integrală datorată lui Pericle Martinescu, care semnează și prefața (B.p.T. nr. 521, 522, 523). Nu ne propunem să discutăm acum (ne-ar lipsi și spațiul pentru aceasta) multiplele aspecte, note noi și implicații ale acestei opere extraordinare, care în prima ei parte, de exemplu, este un fel de roman picaresc înecat în lirism: în locul tradiționalului *picaro* uns cu toate alifiile, care câștigă simpatia cititorului dar rămâne terestru, eroul e alcătuit aici din rouă (și totuși cât de viu și veridic!), cu toate că nu lipsesc nici cițiva stropi de noroi. Vrem numai să situăm cartea pe linia de dezvoltare a genului, comparând-o cu o altă confesiune, e drept fictivă (dar de fapt numai ca formă), și care reprezintă în această literatură de spionaj al eului un apogeu. Este vorba de confesiunea sau mai exact de *însemnările* omului din subterană. Aceasta se mișcă de câteva ori în pînțele eroului rousseau-ist care în mare rămâne totuși *ideal*, dar e încă numai un făt nărăvaș, un embrion inform: episoadele în care autorul acuză de furt o fată nevinovată, deși el fusese făptașul, sau cel în care, profitând de învălmășeala martorilor oculari, părăsește un prieten bolnav căzut în mijlocul străzii, au în ele ceva predostoievskian. Ne interesează acum însă nu asemănările, ci deosebiriile, care, ca importanță, precumpănesc. În primul rînd Rousseau rămîne în continuare tribut ar spiritului cartezian, convingerii că omul e o mașină care poate fi demontată pînă la ultima piesă și pînă la ultimul șurub și, ca atare, înțelege în toate mecanismele și în întregul modul lor de funcționare. Utopia cunoașterii integrale a omului este evidentă de la primele rînduri: «Vreau să înfățișez semenilor mei un om în tot adevărul firii lui». Omul, ca abis, ca realitate infinit de complexă și adesea contradictorie rămîne încă de inventat.

În al doilea rînd, cu toate că autorul aduce la cunoștința cititorilor unele fapte destul de greu de mărturisit, sentimentul predominant în *Confesiuni* este cel de *persecuție*, iar tonul principal, de jalbă, de plîngere. Pactul sineului cu sine continuă să fie în vigoare, contractul moral dintre conștiință și ființă funcționează impecabil. În ciuda învinuirilor pe care și le aduce, autorul este în *Confesiuni* avocatul propriului său eu. Pledoaria sa denunță răutatea semenilor, a celorlalți, arătînd cât de greu îi vine unui om să trăiască într-o astfel de lume. Degetul acuzator al omului din subterană este însă îndreptat în primul rînd împotriva sa. El nu denunță, ci se denunță, nu se plînge de alții, ci se condamnă pe sine. Pînă să vadă răul la alții, îl constată în el însuși, și toată atenția și înverșunarea sa se canalizează în această direcție. «Însă ochiu-nchis afară, înăuntru se deșteaptă» — enorm, înspăimîntător. În aceasta constă noutatea explozivă a operei lui Dostoievski: el produce o ruptură ireparabilă într-o tradiție literară ce se complăce de milenii în a vedea în eroii ficțiunilor artistice victime acuzatoare (și desigur nobile!) ale mediului, ale lumii sau chiar ale universului. După ce s-a ocupat atîta de lumea dinafară, personajul literar, începînd de la Dostoievski, se ocupă puțin și de sine. Și dacă nu are întotdeauna motive să fie mulțumit de ceea ce descoperă, aceasta nu face decât să arate că lungile sale lamentații împotriva celorlalți nu erau într-un totuși îndreptățite. În vreme ce în *Confesiuni* conștiința este față de eu blindă și ocrotitoare ca doamna Warens față de erou, în opera lui Dostoievski, în care omul se repliază monstruos asupra lui însuși, conștiința e minioasă și vindicativă. Dacă Rousseau flirtează numai cu inavuiabilul, eroii lui Dostoievski se află chiar în mocirla lui. Și dacă personajul lui Rousseau (să-i spunem astfel pentru că «autobiografia» sa se citește ca un roman) vede mai curînd paiul din ochii altora, omul din subterană vede și birna din ochiul său. Și nu-i este ușor s-o poarte!

de Teodor MAZILU

A TRĂI...

Y vrea să trăiască. N-ar fi primul caz. Toți oamenii vor să trăiască. Dorința lui Y e mai mult decît legitimă. Dar Y, se pare, vrea să trăiască într-un mod deosebit, să trăiască din plin, cu vîrf și îndeșat. De aceea ne și informează plin de importanță și de dramatism:

— Mă, eu vreau să-mi trăiesc viața...

Această concluzie evidentă, Y o spune însă cu o agresivitate care reușește să vîre groaza în tine.

— Mă, dați-vă la o parte din calea mea, eu vreau să-mi trăiesc viața...

Y are impresia că toți ceilalți îl împiedică să-și trăiască viața — de aceea țipă să se facă loc cînd trece el.

Y susține că are o singură viață. Că poate să facă ce vrea cu ea... Că — în fond — e viața lui. Așa și este. Nimeni nu susține că viața lui Y e viața lui X.

Dacă, într-un restaurant, Y provoacă un scandal, are o mare satisfacție interioară, simte că n-a făcut degeaba umbră pămîntului, că existența capătă un sens. Simte că trăiește. Asta da, viața... Înjură și simte că nu-și irosește timpul de pomană, că nu degeaba i-a albit părul.

— Cînd i-am dat lui ăla o directă, am simțit că trăiesc...

Deci pînă la scandal Y era mort. De-abia după scandal a simțit și el că «trăiește». Numai în aceste aspecte derizorii simte Y că trăiește, în rest — neantul.

Mai înțelege Y că trăiește și cînd bea pînă cade sub masă. Ajuns în această stare jalnică descoperă, în sfîrșit, miracolul existenței.

— Am băut trei zile în șir. Simțeam și eu că trăiesc...

...Și cînd mai trăiește Y? Mai trăiește Y și cînd pune la cale o mică escrocherie, financiară sau sentimentală, nu are importanță genul. O asemenea mizeră reușită îi dă o senzație de plenitudine.

— L-am tapat de 300 de lei. Simțeam că trăiesc. Întinerisem cu zece ani...

Alcoolul îl animă. Escrocheria îl regenerează. Minciuna îi dă de asemenea iluzia vieții, îl face să se simtă mai tînăr și mai frumos...

Dar Y cred că se înșală cînd își închipuie că trăiește. E doar un mort ceva mai glumeț.

de H. DONA

Cititorul N. Ioanițiu din Slatina își exprimă într-o scrisoare satisfacția pentru faptul că un concetățean al dumisale, scriitorul Eugen Ionescu, a fost ales membru al Academiei Franceze. Împărtășim satisfacția corespondentului nostru, deși nu sîm olteni, și credem că între timp a putut citi, atît în revistă noastră cît și în alte publicații, comentarii cu privire la acest important eveniment literar. La întrebările conținute în scrisoare, răspundem pe scurt: a) cele mai multe dintre piesele ale lui Eugen Ionescu au fost jucate (cu unele excepții pe scenele românești; b) nu am auzit pînă acum de vîrșirea proiect de republicare de către editurile noastre a scrierilor românești ale lui Eugen Ionescu, apărute înainte de plecarea sa în Franța; c) după cîte știm, pînă anul acesta nici un român nu a fost ales membru al Academiei Franceze. altfel, numărul nefrancezilor primiți în instituție este pe Quai de Conti este infim, fiind vorba totdeauna de personalități care au scris în limba franceză. E adevărat, de asemenea, că numărul românilor care au îmbogățit literatura teatrului francez este destul de important; numele unor Tzara, de Max, Elvira Popescu au fost deseori amintite în presa noastră în ultimii ani. Nici în cinematografia noastră contribuția compatrioților noștri nu e neglijabilă; ați auzit, desigur, de actorii Edward Robinson, Bela Lugosi, T. Curtis, Jenny Holt, de regizorul Jean Negulescu, iar ves regizori Michael Curtiz și Sir Alexander Korda și-au făcut cunoscută în țara noastră în mod modest studiul din Cluj. De o importanță deosebită este regizorul Lupu-Pick, maestrul «Kamnspiel»-ului din epoca de aur a cinematografului germane. Cărui film, «Noaptea de revelion», contează printre operele clasice ale celei de-a șaptea arte. Deci, încă o dată, nasc și în Moldova oameni (și în Oltenia, și în Transilvania)...

Începem să avem unele îndoieli cu privire la seriozitatea predării aritmeticii în primele clase ale școlilor noastre generale. Din mai multe scrisori primite la redacție avem dovezi peremptorii că autorii lor mai au probleme cu număratoarele de la 1 la 100. Astfel, în mai multe scrisori se vorbește de începerea unui nou deceniu (acum: în 1970), ba chiar cineva se referă la începutul deceniului al șaptelea. Să mai amintim încă o dată cîteva lucruri elementare: a) primul an al erei noastre a fost anul 1, iar anul zero nu există; b) un deceniu ține de la unu pînă la 10 inclusiv, iar un secol de la 1 la 100 inclusiv; c) secolul al XX-lea a început la 1 ianuarie 1901 și se va termina la 31 decembrie 2000; d) deceniul al șaptelea nu începe acum, ci a început la 1 ianuarie 1961 și se termină la 31 decembrie 1970.

Cititorul Cristian Pinxăreanu din București ne trimite o lungă listă de cîntăreți de muzică ușoară, pe care i-ar dori să fie prezenți în paginile revistei noastre. Pînă la apariția acestor rînduri unele solicitări au și fost rezolvate favorabil, altele sînt luate în considerație pentru numerele viitoare, și, în sfîrșit, cîteva nu ni se par suficiente de interesante. Dar propunem să înțelegem corespondentul nostru prin formula «viața e terpolă». Îi vom fi recunoscători dacă ne va lămuri.

Cu oarecare întîrziere, cititoarea Julieta Capitanopol din Călimănești, județul Vîlcea, își exprimă dezacordul cu cîteva rezultate ale anchetei despre filmele, actorii și cîntăreții preferați, publicată în nr. 1/1970. Nici noi (ca persoane particulare) nu sîntem de acord cu toate clasamentele, iar revizuirea noastră, prin cronicile și comentariile ei, a emis, de asemenea, unele aprecieri care diferă de cele care se pot deduce din anchetă. Dar această anchetă noi am vrut-o o fotografie fidelă a părerii publicului cititor la o anumită dată. Majoritatea hotărîrită într-un anumit fel; desigur, nimeni nu ne obligă să schimbăm părerile personale, dar nici protestele noastre nu au rostul.

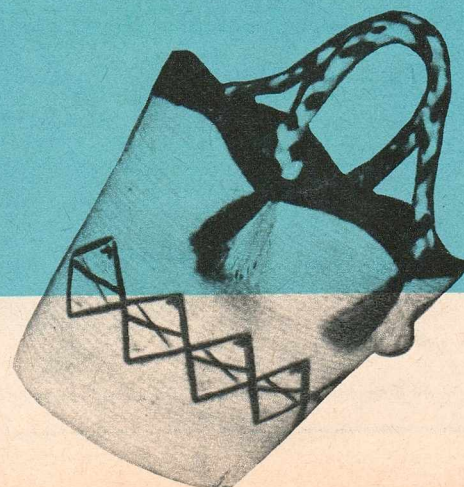
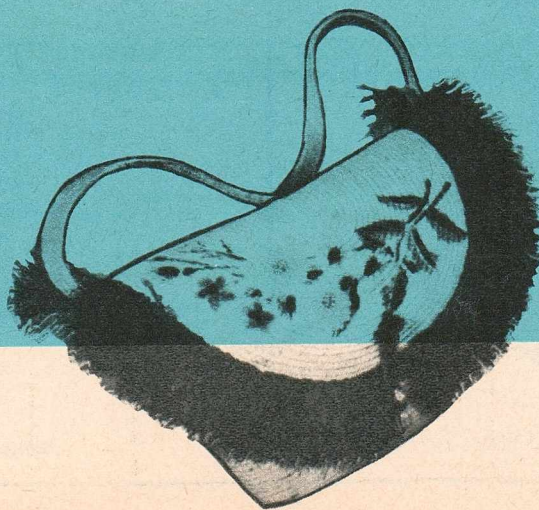
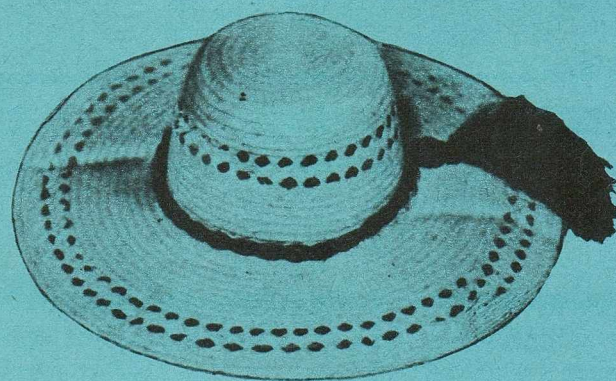
Mulțumim cititoarei Anna Nutter din București pentru interesanta ei scrisoare. Referindu-se la o însemnare a noastră din «Dialogul» apărută în nr. 5, dumneaei face o remarcă pe care o considerăm întemeiată, dar pe care nu sîntem în stare să o explicăm. Într-adevăr, regizorul italian Luchino Visconti considerat în lumea întreagă drept unul dintre marii maeștri ai cinematografului contemporan, nu se bucură de locul de onoare favorabil criticilor românești. Într-o unanimitate înduioșătoare, toți (sau aproape toți) criticii și cronicarii cinematografici de la noi, în frunte cu decanul profesiei, D.I. Suchianu, îl consideră pe Visconti, în cel mai bun caz, un oarecare, iar de obicei, un naturalist nociv. Cum se explică acest refuz total față de un artist ideologic și mai apropiat de noi decît foarte mulți alții? N-aș putea să răspund. Probabil că sociologia artei este o știință prea tînără pentru a ne putea oferi cheia necesară. Deocamdată, noi, puținii viscontofili (nu putem număra pe degete!), printre care avem plăcerea să vă numărăm și pe dumneavoastră, stimata noastră corespondentă, așteptăm să se facă lumină. Și, în plus, să se aducă pe ecrane ultima capodoperă a maestrului, «Amurgul zeilor»

COOPERATIVA „MESERIAȘUL” GHERLA

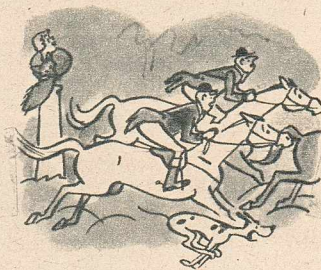
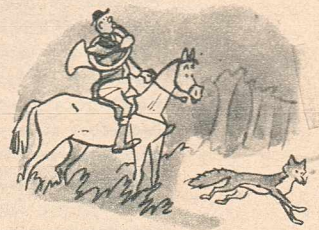
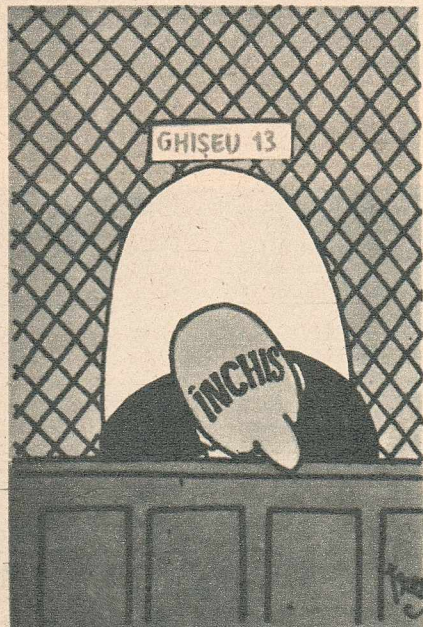
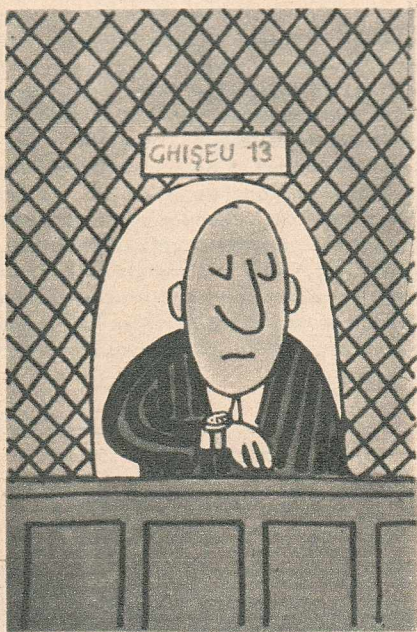
CU GÎNDUL LA LITORAL

Zăpada ne cheamă la schi și săniuș, dar cooperatorii din orașul Gherla sînt cu gîndul la litoral. Cu gîndul și — dacă ne putem exprima astfel — cu faptele. Faptele lor: poșete și pălării împletite din pai și talaj. Aceste produse ale cooperativei «MESERIAȘUL» din Gherla au atras mereu atenția vilegiaturiştilor, români sau străini, de pe litoral prin frumusețea croielilor și a culorilor materialelor folosite, prin calitatea ireproșabilă a execuției. Afirmația este sprijinită de argumente. Producția acestor articole a început în anul 1960 cu doi lucrători și cu un plan de producție anual ce nu depășea modesta sumă de 40 000 lei, pentru ca astăzi peste 56 de cooperatori să fie ocupați cu producția de poșete și pălării din pai și talaj, iar planul lor anual de producție se ridică la 3 000 000 lei. De altfel, realizările colectivului care produce aceste articole se încadrează în succesele generale obținute de cooperativa «MESERIAȘUL» din Gherla în toate sectoarele de activitate. Cîteva date bilanțiere la încheierea anului 1969: planul producției-marfă a fost realizat în proporție de 102,1 la sută; planul de livrări pentru fondul pieței a fost realizat și depășit: 104,1 la sută; productivitatea muncii a crescut față de prevederile planului cu 2 la sută, iar beneficiile — cu 1 la sută.

FLACĂRA-PUBLICITATE

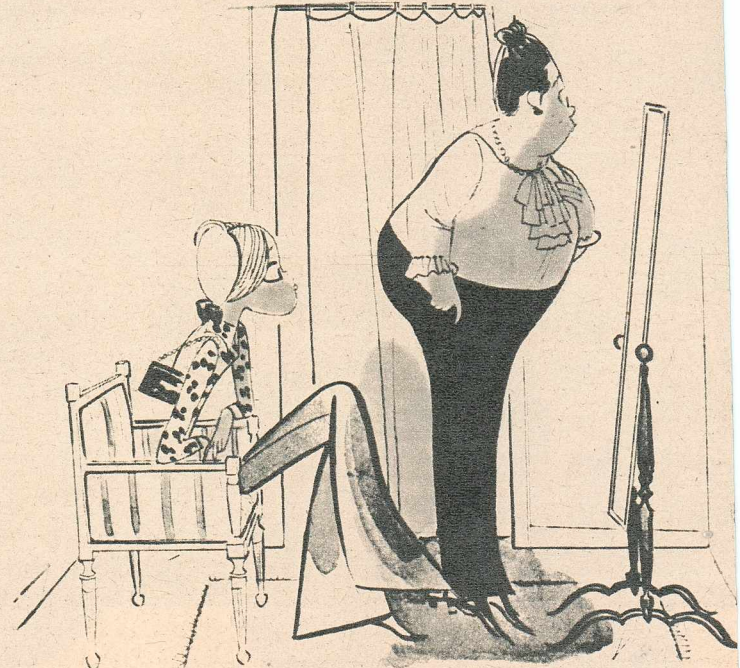
UMOR FRANȚUZESC

— Ghici?!?!

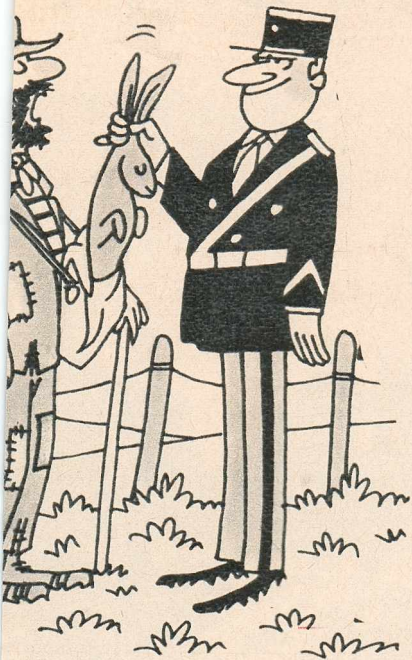

— Bine, primesc inima dv.... Dar să știți că la primul infarct vi-o restitui...

— Dimpotrivă, mămico... Se poartă sus îngust, și jos, evazat...

de Ioan GRIGORESCU
SFIDAREA NEAGRĂ (I)
HARLEM

a atacat întâi. Eram în legitimă apărare, nu?..

Ard trotuarele Harlemului, căci aici totul este servit «fierbinte și negru». Dacă ești alb, simți cum te ard privirile oamenilor, risetele copiilor, indiferența femeilor, grimasele bătrânilor. Respirația se înfierbîntă de febra tensiunii, trotuarele se încing de nerăbdarea plecării cît mai grăbite din aceste locuri, căci nesiguranța întunecă gîndurile. Nu este suficient să zîmbești amical, să crezi altfel, să vrei altfel decît aceia care au aprins aici combustibilul inepuizabil al urii. Ești alb, și epiderma ta spune mai mult decît gîndurile tale. Încerci să comunici, și ți se întoarce spatele. Ostilitatea nu mai apare deghizată. Jocul a fost făcut. Zarurile, aruncate. Pasiunile sînt gata să explodeze.

Pentru a cîta oară venind aici încerc, cînd cu sfiiciune, cînd cu cutezanță, să pătrund dincolo de zona indiferenței? La un cinematograful de pe strada 125 mi se arată inscripția de la casă: «Only for Blacks». La intrarea într-o biserică, la fel: «Only for Blacks». Într-un dancing, același lucru: «Not for Whites». Ca o replică amară la o realitate dură, aici cei supuși discriminării rasiale sînt albi. Intoleranța neagră este însă doar o ironie care, cu astfel de mijloace, nu poate opera decît formal. Albii nu par prea stînjeți de acest joc de-a segregarea din ghetoul negrilor, căci nu-i prea vād înghe-suindu-se nici la casieria cinematografului murdar, periferic, nici în biserica săracă, nici în dancingul cu ritmuri îndrăcite.

Un joc nevinovat?

O ură debordantă, sufocantă, gîtuitoare, ghiftuind pînă la scirba de sine și care nu poate fi, cu nici-o sfortare, expulzată, vomată, scuipată. O ură seacă reciprocă, nedisimulată — gigantică forță anarhică atunci cînd războiul rece dintre rase devine cald, sursă de energii nebănuite pentru explozii fratricide, căci oamenii, indiferent de culoare, sînt aici prizonierii propriei lor istorii pe care și-au scris-o cu sînge și fără-delegi și de care nu se mai pot debarasa decît prin sînge și fără-delegi...

«Aici nu există o problemă neagră, ci numai o problemă albă!» — striga sfidător Calvin Lockridge ca răspuns la o anchetă întreprinsă de doi trimiși ai lui «Figaro litteraire» să investigheze la fața locului chestiunea rasismului american. Coleric ca o panteră neagră, omul care a înțeles că lupta pașnică pentru drepturile rasei sale a fost asasinată la Memphis devine un vulcan de acuzații atroce: «A trecut de mult timpul cînd omul negru făcea orice ca să-și ascundă ura și cînd, la izbucnirea violenței, predica blîndețea. Voi ne vedeți urîți, sălbatici, puturoși, și noi v-am crezut. Acum s-a terminat. Am hotărît: Sîntem frumoși, inteligenți, capabili, talentați. Și n-o să ne dăm bătuți!»

Blîndețea a fost împușcată la Memphis. Acum, violența are cuvîntul. Calvin, omul-panteră, își strigă sfidarea: «Sînt un «black cat» (o pisică neagră), ca toți ai mei. Ca și ei, a trebuit să mă prostituez pentru a-mi plăti studiile. Am fost o curvă masculină. Asta vă dezgustă? Eu sînt mîndru, deoarece asta e viața noastră, a negrilor, aproape toți a trebuit să facem așa ca să supraviețuim... Abia atunci ne trec toate umilînțele, abia atunci ne răzbunăm femeile negre prin care albi ne-au transformat pe toți în bastarzi... Și cîrînd ei vor fi la fel de fascinați, de prosternați, la fel de impotenți în fața armelor și a urii noastre, așa cum sînt acum în fața vigoarei noastre!»

E timpul să te sperii, Americă albă! Dacă mulți pașnici cetățeni ai tăi gîndesc așa, e timpul să te sperii. «Totul va fi al nostru sau nu va mai exista! — strigă Calvin-Pantera. Și se va face dreptate! A fost nevoie de tulburările din 1954 în statele sudice pentru ca America albă să admită că într-adevăr este segregacionistă și să ne promită drepturi civile. A fost nevoie de tulburările de anul trecut pentru ca ea să se recunoască rasistă și să ne propună integrarea. Prea tîrziu! Nu mai vrem noi. Asta ar însemna obligativitatea de a le respecta valorile, de a ne încadra în normele lor, de a «gîndi alb», de a face frumos stăpînului pentru a ne răsplăti. Cu alte cuvinte ar trebui să fim niște maimuțe, care să aibă dreptul la un colț de prăjitură cu condiția să poarte cravată! Tocmai asta ne-am străduit și noi să facem secole de-a rîndul. Și care-i rezultatul? Numai doi la sută dintre negri au ajuns la nivelul la care pot fi numiți «burghezii negri». Cu cîte sacrificii, cu cîte renunțări, cu cîte trădări! Și dacă au strîns suficient încît să se poată instala într-un cartier de lux, albi le interzic accesul ori își iau catrafusele și se cară în altă parte. Nu există nimic mai trist ca un negru îmbughezit sau care vrea să se integreze cu orice preț. Ca să le facă albilor pe plac, merge pînă acolo încît își trădează propriul Dumnezeu!...»

Americă albă, e timpul să te sperii. Eu sînt străin, eu nu-ți împărtășesc nici ura și nici disprețul față de acești oameni, cetățeni ai tăi, egali cu tine în fața legii, cum îți place să spui adeseori, eu îi înțeleg și îi respect. Și cred că sînt frumoși, și capabili, și talentați, dar călcîndu-le străzile fierbinți și negre, un sentiment de teamă mă încearcă. E o neliniște ascunsă, sînt alb ca și tine, albul american, gîndurile nu mi se cunosc și sentimentele nu pot fi scrise pe frunte și mă simt aici la fel de stînjețit de culoarea pielii mele așa cum mă simțeam prin 1942, în clasa a doua de liceu, cînd, ducîndu-mă spre școală, îl vedeam pe colegul meu Bernștein mătîrînd străzile... Și mi-era rușine și teamă, ca acum, pentru că stiam că dreptatea e de partea lui și nu puteam să-l ajut cu nimic...

de Emanuel VALERIU
C.N.E.F.S. 932

Nimic ermetic în titlul nostru: sînt exact 932 de zile de cînd au apărut cele cinci inițiale în peisajul instituțiilor noastre, noutate care avea să se traducă printr-o mai judicioasă și eficientă structurare a activității sportive românești atît de complexe, de altfel. Cu 932 de zile în urmă, în iulie 1967, conferința pe țară a mișcării sportive discuta și decidea, în austeră sală a Ateneului român, obișnuită cu altfel de spectacole, noile coordonate ale vieții noastre sportive. Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport, în alcătuirea sa determinată atunci, primea investiții proaspete, autoritate sporită, sprijin multilateral din partea unor ministere și din cea a unor largi organizații obștești, printre care U.G.S.R. și U.T.C., fiind însărcinat spre realizarea unei coordonări a energiilor reprezentate de forurile cu care avea să colaboreze, spre o îndrumare competentă, de specialitate și plenară, a fenomenului sportiv la nivelul maselor de cetățeni ai țării ca și la cel al înalțelor performanțe. Printre noile mijloace, poate chiar cel mai eficient, de care avea să dispună C.N.E.F.S. se impune a fi amintită Legea nr. 39, dedicată sportului și votată de M.A.N. în sesiunea sa din 28 decembrie 1967.

Rezultatele pozitive ale noului cadru de mișcare nu au întîrziat să apară, și o parte a lor a fost analizată recent, cu prilejul unei plenary consacrate tocmai activității din intervalul de timp scurs de la înființarea noii instituții și pînă azi.

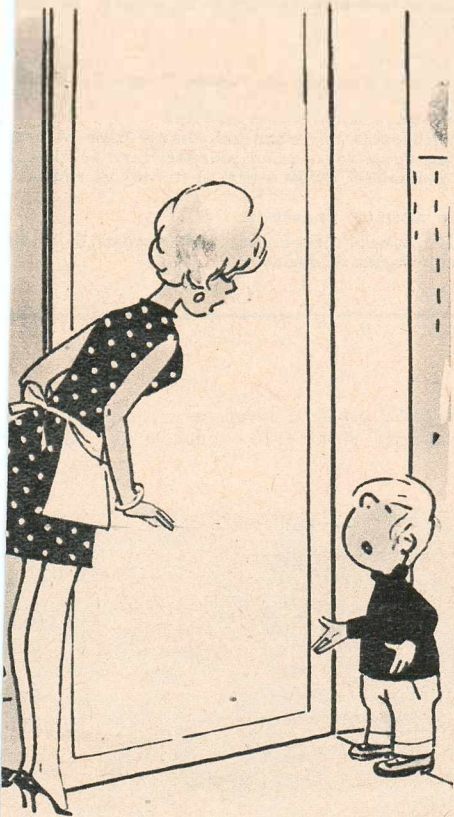
Dar, parafrazîndu-l pe unul dintre vorbitorii din acea zi a plenary, succesele sînt binecunoscute, ne-au bucurat pe toți, la vremea respectivă, așa încît... hai să vedem ce n-a fost tocmai în ordine în acest timp (aici nu mai parafrazăm pe nimeni, ci rămînem credincioși scopului rubricii «Flacării», care și-a propus să ajute sportul prin semnalele sale critice, atunci cînd este cazul). Ne încurajează în direcția aleasă însăși caracterul de lucru al plenary, obiectivitatea și claritatea concluziilor ce s-au desprins cu acest prilej, în ciuda faptului că participanții au fost lipsiți de posibilitatea studierii raportului scris pînă în... zorii zilei în care urmau să înceapă lucrările propriu-zise.

Unele neîmpliniri sau insuficiențe altor împliniri, mai cu seamă în privința sportului de masă (dar și a altor obiective), au constat tocmai în incapacitatea manifestată, uneori, de către conducerea C.N.E.F.S. de a uza plenary de atribuțiile sale, în relațiile cu celelalte instituții, vizavi de care consiliul ar fi trebuit să-și exercite imputernicirile rezultate din Legea sportului și din competența sa în specialitate. Multe zile și luni, din cei doi ani și jumătate, s-au scurs astfel în discuții sterile, în banale generalități și în stupide ambiții personale, de genul: cine la cine să se ducă, nu cumva să se încalce protocolul! Limitarea orizontului la chestiuni de reprezentare sau la perimetrul întrecerilor internaționale ale performerilor a împiedicat, adeseori, acțiunile eficace și bine dirijate în avantajul dezvoltării reale a sportului celor mulți și de vîrstă diferite, adică tocmai al rezolvării acelei sarcini careia îi fusese destinată, în mare măsură, însăși reorganizarea mișcării noastre sportive. Desigur că, pe lîngă colaborare, se impunea concentrarea tuturor capacităților cointeresate și în primul rînd a cercetării științifice, a propagandei multiple și inteligente, a animatorilor de pe întreg cuprinsul țării, a foștilor sportivi, a corpului profesoral, folosirea experienței altora, a opiniei publice — prin consultări directe sau prin intermediul presei — prin canalizarea deci a tuturor energiilor disponibile și favorabile sportului pe făgașul interesului comun și major al asigurării unui coeficient biologic superior poporului nostru.

A reieșit că, în ciuda confirmării justeții actualului cadru organizatoric, fructificarea lui nu a egalat posibilitățile create. Desigur că, printre explicații, se află și înclinarea spre justificări a unor nereușite, în locul acțiunilor îndreptate spre remediile necesare, teamă (absolut gratuită) față de autonomia federațiilor, menită, printre altele, să descarce de unele sarcini C.N.E.F.S. și să-i creeze tocmai timpul necesar adîncirii preocupărilor pentru sportul celor mulți, activității de coordonare și îndrumare specializată a tuturor sectoarelor vieții fizice (sportul școlar, sătesc, pionieresc, turismul... pedestru, structura cluburilor și profilul acestora — cele universitare de pildă ori cel de la Pitești numit, pînă la limitele ridicolului, «experimental»), valorificării integrale, dacă se poate (și de ce să nu se poată?) a actualei baze materiale, despre care s-a spus și cu acest prilej, că nu-i chiar atît de săracă cum vor să ne convingă unii și, în orice caz, din an în an consolidată și extinsă (de altfel, publicarea listei construcțiilor programate pentru anul în curs ni se pare un frumos exemplu de seriozitate, pulverizînd falsele probleme, create, adeseori, cu tot dinadinsul, un succes al democrației, de fapt).

Un apel mai statornic la indicațiile primite din partea conducerii superioare de partid, am înțeles că ar trebui să devină metodă de lucru, astfel încît în atenția forului sportiv să intre, mai clar și mai insistent, diferite teme ca: raportul dintre mișcarea fizică și cerințele vieții moderne, cel dintre sănătatea celor ce muncesc și productivitatea eforturilor lor profesionale (și nu doar ca o preocupare formală), rolul compensator al educației corporale pentru elevi, studenți, muncitori și funcționari, participarea și atragerea elementului feminin spre stadioane, extinderea acelor discipline îndrăgite de tineretul țării și care, o dată practicate, îl îmbogățesc cu sănătate și optimism, sprijinirea și stimularea producției de materiale sportive în perspectiva planului de stat pe următorii cinci ani, revitalizarea industriilor locale și a meșteșugarilor în producerea de echipament și materiale necesare tineretului care frecventează stadionul și arena, inviorarea, cît mai sensibilă, a propagandei sportului și — în final — captarea tuturor disponibilităților existente în favoarea proliferării acestuia.

Nobila sarcină nu este de loc ușoară!

cer mina fiicei dv... aia în care ține praștia mea...

LA BUDAPESTA, ATUNCI...

Se împlinesc în aceste zile 25 de ani de la eliberarea Budapestei. (Din cronica acelor zile eroice, vă prezentăm aici câteva imagini.) După ce, luptând cu eroism și dând numeroase jertfe de sânge, trupele române, cot la cot cu ostașii sovietici, au luat parte la eliberarea, localitate după localitate, a unei părți importante din teritoriul Ungariei, iată-le ajunse la periferiile capitalei. În ordinul dat unităților sale atunci, în urmă cu un sfert de veac, de către comandantul Corpului 7 armată român, generalul Nicolae Șova, se spunea: «Prin lupte grele și sacrificii singeroase, unitățile Corpului 7 armată au ajuns în marginea Budapestei și de pe acum au început să pătrundă în inima orașului... Cer trupelor Corpului 7 armată să se bată cu îndârjire pentru a învinge, dar pretind în același timp să se poarte loial, cu demnitate și omenie, pentru a nu micșora cu nimic măreția victoriei obținute...» Și bătălia îndârjită, pentru fiecare casă, pentru fiecare colț de stradă, desfășurată de eroicele armate sovietice și române, avea să se sfârșească victorios în dimineața zilei de 13 februarie, când întreaga Budapestă era eliberată. Era înscris astfel încă un capitol în epopeea eroică a contribuției române la eliberarea Ungariei, la marea bătălie a forțelor aliate pentru înfrângerea fascismului, — bătălie în care greul a fost dus de armatele sovietice — la făurirea prieteniei frățești dintre români și maghiari.

După eliberarea întregului nostru teritoriu național, trupele române, alături de glorioasa armată sovietică, forțind Tisa, au pornit bătălia de eliberarea Ungariei de sub jugul fascist.

Ostași români în plină acțiune pentru eliberarea Budapestei.

Și pe teritoriul Ungariei s-a cimentat frăția de arme romano-sovietică, în jertfele comune de sânge, în lupte. În fotografie, generalul Șova Nicolae, comandantul Corpului 7 armată român, împreună cu un ofițer sovietic, pe străzile Budapestei.

BILANȚUL LUPTELOR PURTATE DE ARMATA ROMÂNĂ PE TERITORIUL UNGARIEI

Forțele române au participat la operațiunile duse pe teritoriul ungar cu:

- 17 divizii de infanterie și cavalerie
- 1 corp aerian
- 2 brigăzi de artilerie antiaeriană
- 1 brigadă de căi ferate și numeroase alte unități și formațiuni militare, însumând un efectiv de peste 210 000 oameni.

Trupele române:

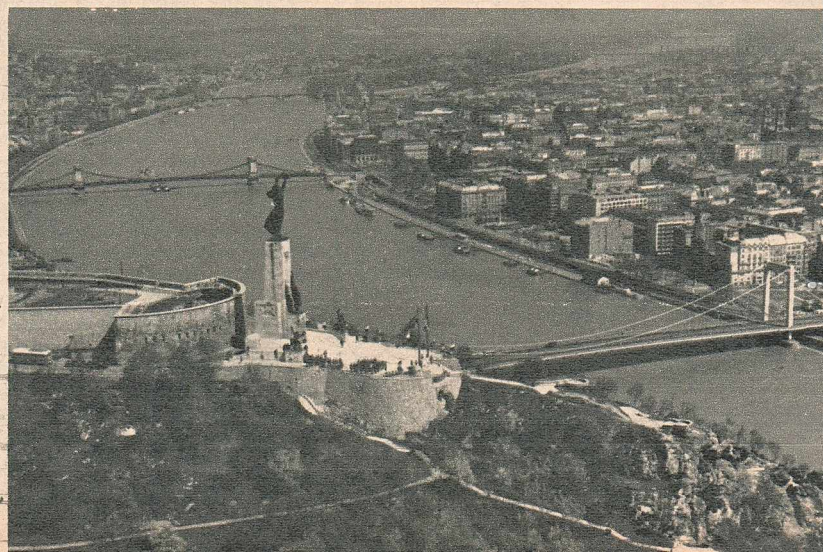
- au cucerit 3 masive muntoase (Hegyálja, Bükk Mátra)
- au forțat 4 cursuri mari de apă
- au eliberat 1 237 localități, dintre care 14 orașe
- au provocat inamicului pierderi care se cifrează la 21 045 prizonieri, 9 700 morți și numeroși răniți.

Pierderile armatei române:

- 42 700 ostași, dintre care 11 000 morți în lupte pentru eliberarea Budapestei.

Armatele eliberatoare au manifestat o atitudine plină de grijă față de locuitorii capitalei ungare, atât de greu încercați de război. Numai unitățile Armatei I române au distribuit 275 000 mese calde, 37 000 kg piine, au dat ajutor medical populației.

Chiar din primele zile de după încetarea luptelor, populația Budapestei a pășit la reconstrucția orașului. Fotografia oferă o imagine a Budapestei anului 1970 — capitala Ungariei socialiste frățești.

și pentru energie atomică (A.E.C.) lor Unite și-a publicat raportul pe flăm, din preambul, că «nici un stem de armament n-a intrat în lăutul nuclear al forțelor armate în «pirat». Slavă Domnului! Există și arsenalele puterilor nucleare atâtea și stocuri de bombe A și H incite să extermină nu o singură dată ția globului. Poate i-a venit Penta- gindul cel bun de a stopa cursa la actual și a păși la «dezescalada- ducleară pînă se va ajunge, treptat, rmare nucleară? În definitiv, toc- eastă speranță au trezit-o negocie- la Helsinki, care vor fi reluate în la Viena.

nu există temei pentru a se acorda onului creditul unei asemenea bune

e dau detalii. Dar — din aceleași publicitate — amănuntele abundă a occidentală. Recent, revista ame- «Aviation Week» dezvăluia prele «Agenției pentru proiecte de re avansată», de pe lângă Penta- a folosi principiul laserului — l luminos foarte concentrat — în ile militare. S-ar lucra la produce- ul laser chimic, cu un randament erabil mai ridicat decît al rudelor n familia laserelor solide și cu gaze e, peste ani, cînd ar deveni «ope- l», ar putea da naștere unei «raze ii», capabilă să doboare un avion- au chiar să fie folosită ca armă e. În ce privește «bomba cu neu- și «bomba H curată», ele ar fi e superperfecționare ale armelor H, ră... căderi radioactive. În acest t, cuvîntul «curată» sună cinic.

R.F.G.: ECONOMICE POSTELECTORALE

nda politică externă pare să fi avut e în preocupările cabinetului de n în primele 100 de zile de gover- De altfel, aceasta a concentrat și a observatorilor și comentatorilor i, avînd în vedere, desigur, reflexul a al mutațiilor de pe scena politică ermană.

plan practic însă, problemele interne primul rînd, cele economice s-au nūt permanent în actualitate și au upat, în mod deosebit, autoritățile namentale. Mai ales că pentru ace- sășirea unei politici adecvate față de ția, nu tocmai satisfăcătoare, a si- ei economice aruncă în balanță pro- ul pre și finalitatea sa post-electo- Despre ce este vorba? După cum se în R.F.G. a fost observată în perioada elică, spre deosebire de alte țări dentale, o relativă stabilitate a prețu- Dar existența, în ultimul timp, a unui dent pronunțat în balanța de plăți ermană — care reprezintă de fapt isă de monedă fără o acoperire mate- — a antrenat puternice tendințe in- oniste pe piața internă. Social-demo- i, legați de un corp electoral cu pre- re format din păturile salariate cele

MISTERUL CONTINUĂ

e săptămîni de zile observatorii poli- englezi și străini caută să descopere i în Anglia vor avea loc alegeri în t an înainte de termen. Sînt strîns e valuate tot felul de indicii: discursurile ului ministru, deplasările sale, in- rețiile unor cercuri oficioase, mane- e în culisele partidelor etc. eporterul unui cotidian londonez de e tiraj, bucuros că a descoperit ultima ea mai sigură dovadă, a trîntit un re- aj de senzație anunțînd că în mod cert erile vor avea loc în acest an. El a ervat că într-una dintre sălile palatului stminster a fost organizată o mică ex- iție cu circuit închis pentru deputați, egătură cu mașinile de vot electronice e funcționează în S.U.A. Totodată a istat că materialelor cuprinzînd de- asupra exponatelor li s-a aplicat după tribuire un embargo total. A mirosit e află pe urmele unui mare secret. A eput cercetări și a aflat că expoziția ost precedată de activitatea unui grup

Inspiratorul acestor programe — com- plexul militaro-industrial din S.U.A. — se leagă în iluzia că, perseverînd pe linia «armelor de concepție nouă», odată și odată va ajunge la... «arma absolută». Dar așa ceva n-a existat și nu poate exista. La fiecare armă s-a ivit o contraarmă. Numai că această cursă devine din zi în zi mai absurdă, mai monstruoasă. Nu e oare strigător la cer ca miliarde de dolari și o inestimabilă cantitate de inteligență omenească să se irosească pentru per- fecționarea mijloacelor de distrugere, — și așa destul de mari — cînd mai sînt atîtea de făcut pentru propulsarea civili- zației noastre? Dacă nu ar fi vorba decît de lasere, de ce nu s-ar concentra efortul exclusiv pentru utilizarea lor în industrie, în microchirurgie și alte domenii civile, în care sînt toate indiciile că ar face ade- vărate minuni?

Va veni această vreme pe care o doresc toți oamenii cu minte sănătoasă. Dar nu va veni de la sine. «Nu trebuie uitat nici un moment — arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul ratificării Tratatului de neproliferare — că printre posesorii de arme nucleare se numără state imperialiste, aceasta făcînd să planeze pericolul unui război atomic nimicitor. Singura cale de îndepăr- tare a primejdiei atomice este interzi- cerea și desființarea definitivă a ar- melor nucleare». Pe această cale se poate înainta numai printr-o politică a rațiunii lucide, stimulată de combativi- tatea maselor, profund interesate să convertească «raza morții» în noi și noi iz- voare de viață și belșug.

I. FÎNTÎNARU

mai afectate de creșterea prețurilor, și-au înscris, de aceea, ca principal punct în programul lor electoral revalorizarea mării, măsură radicală care, «scumpind» exporturile și «ieftinînd» importurile, este de natură să reducă excedentul și deci consecințele lui inflaționiste. De altfel, cu această măsură și-a început guverna- rea noul cabinet.

Dar efectele preconizate ale revalorizării mării întîrzie. Se constată că tendințele inflaționiste persistă, informațiile oficiale anunțînd chiar noi creșteri de prețuri în următoarele luni — mai ales în ce privește articolele de primă necesitate. Se apreciază că autoritățile, în ciuda măsurilor luate, nu au reușit să controleze pe deplin acest fenomen. De aceea, problema «fri- nării» conjuncturii — astfel încît să fie împiedicată creșterea prețurilor fără a se aluneca însă pe calea unei recesiuni — constituie o preocupare de bază a cabine- tului Brandt. Unii comentatori sînt chiar de părere că de modul în care va fi asigurat acest echilibru depinde, în bună măsură, consolidarea autorității guvernului.

S. DUMITRESCU

de lucru, încheiată recent, însărcinat cu analiza posibilităților introducerii în Anglia a sistemului de vot electronic.

Faptul că raportul acestui grup a fost înaintat guvernului și că, simultan, a fost organizată expoziția, l-a determinat să tragă concluzia că data a fost fixată. Numai că firma producătoare de mașini elec- tronice de vot, care în treacă fie spus se așteaptă la un contract de 25 milioane lire sterline (50 000 de mașini a 500 lire bucata), a declarat că pentru executarea comenzii trebuie abia creată în Anglia o fabrică, iar construcția ei nu va putea începe decît după ce comanda va deveni fermă. Un calcul sumar arată că va fi practic imposibil ca pînă la sfîrșitul anului alegerile engleze să poată fi dotate cu tehnica modernă. Sau se vor ține alegeri fără mașini electronice de vot, și în acest caz trebuie aflate noi indicii asupra datei. Misterul continuă.

L. NICOLAIE

Mineri greviști de la Kiruna.

La aproximativ opt săptămîni de la declanșarea grevei minerilor din regiunea Kiruna și din alte sectoare de activitate, reprezentanții centralelor sindicale din cele patru țări nordice s-au reunit — la sfîrșitul lunii ianuarie a.c. — la Copen- haga pentru a discuta mijloacele de coo- perare pe plan profesional și politic și, de asemenea, pentru a purta convorbiri în legătură cu climatul care domnește pe piața scandinavă a muncii, care în prezent cunoaște tulburări fără precedent.

Grevele — declarate peste capul con- ducerii centralelor sindicale — s-au în- mulțit în Suedia în ultimele săptămîni. După exemplul minerilor din regiunea Kiruna, au intrat în grevă constructorii de automobile de la «Volvo», muncitorii uzi- nei de automobile «Saab», precum și cei din industria electrotehnică — ai firmelor «Asea» și «Electrolux». Greva de la con- cernul minier «Loussavaara-Kirunavaara AG» este apreciată drept cea mai mare din ultimii 25 de ani din Suedia.

Aceste conflicte de muncă reflectă cu o vigoare considerabilă neliniștea de care este cuprinsă, de mai bine de doi ani, muncitorimea suedeză.

Întrearea în lupta revendicativă a unor detașamente noi din Suedia constituie un nou și important factor în mișcarea muncitorească vest-europeană. Se pune în acest fel capăt unei perioade de trei decenii în care, printr-un concurs de îm- prejurări foarte specific, în această țară

„SPERANȚE ÎNȘELATE“

La numai două luni de la precedenta întrunire de la Washington a Consiliului interamerican economic și social, circa 150 delegați, reprezentînd țările latino- americane și Statele Unite, s-au întîlnit din nou, de astă dată în capitala venezue- leană, Caracas, pentru a continua lucră- rile celei de-a 8-a sesiuni a C.I.E.S. Dez- baterile desfășurate mai întîi în comisii și apoi la nivel ministerial au venit să con- firme ceea ce observatorii au evidențiat încă înaintea acestei reuniuni, și anume că «în relațiile dintre Statele Unite și Ame- rica Latină se înregistrează o puternică criză» («La Nacion»-Chile). Raportul Rockefeller și cuvîntarea președintelui Nixon din 31 octombrie trecut nu au venit în întîmpinarea revendicărilor formulate de țările latino-americane în vara trecută prin Carta de la Vina del Mar. Foarte recentul mesaj cu privire la starea Uniunii, pre- zentat de președintele S.U.A., n-a conțî- nut nici el vreo referire directă la viitoarele relații cu vecinii de la sud de Rio Grande. În plus, faptele concrete sînt și ele de- parte de a dovedi o schimbare a atitu- dinii Statelor Unite față de statele latino- americane. Conflictul cu Venezuela, în legătură cu reducerea cotelor de petrol din această țară pe piața americană, și cel cu Brazilia, în privința cafelei solubile, sînt doar exemplele cele mai recente și mai notorii. De altfel, această temă a po- liticii comerciale discriminatorii aplicate de S.U.A. materiilor prime și produselor latino-americane a fost obiectul a nu- meroase intervenții critice din partea dele- gaților prezenți la reuniunea de la Caracas. În afara relațiilor comerciale directe ale statelor latino-americane cu «marele ve- cin din nord» (și în acest context sînt interesante cifrele prezentate de ziarul

nordică convulsiiunile sociale nu au luat forme deschise de manifestare.

Mișcarea grevistă din Suedia apare astfel ca un eveniment cu ample semnifi- cații pentru evoluția ulterioară a situației sociale din țară, ceea ce se reflectă și în îngrijorarea manifestată de autorități. A- parent, acestea n-ar avea de ce să-și facă griji, deoarece, potrivit concepției guver- nului, statul nu trebuie să se amestece în conflictele de muncă, rezolvarea lor ur- mind să fie lăsată pe seama centralelor sindicale. Liderii sindicatelor sînt însă pu- ternic legați de Partidul social-democrat și, implicit, de guvern...

Anul trecut, la ultimul congres al Partidului social-democrat, s-a vorbit despre micșorarea diferențelor dintre păturile so- ciale suedeze și s-a adoptat chiar un pro- gram în acest sens. Dar actuala mișcare grevistă din țară a arătat că lucrurile au fost privite mult prea idilic. Ceea ce re- cunoaște însuși primul ministru suedez, Olof Palme, care, într-un interviu acordat ziarului suedez «Dagens Nyheter», a spus: «Poate că noi am considerat prea puține lucruri suficiente de evidente în sprijinul ideii unei păci sociale în domeniul muncii... Conflictul de la Kiruna a deschis și mai mult ochii oamenilor asupra curențelor și disparităților care există încă în socie- tatea suedeză...»

Constantin BONDOC

brazilian «Correio da Manha» chiar în ajunul întrunirii, care arată că deficitul înregistrat de țările Americii Latine în comerțul cu S.U.A. a crescut de la 250 milioane dolari în 1967 la 400 milioane dolari în 1968, această sumă fiind la rîndu-i depășită în 1969, potrivit datelor pre- liminare), în sesiunea Consiliului inter- american a fost abordată — de asemeni critic — problema ajutorului, respectiv condițiile grele impuse de S.U.A. pentru acordarea acestuia. S-a subliniat totodată că respectivul ajutor nu reprezintă în ul- timă instanță decît o parte din profiturile enorme pe care S.U.A. le obțin pe con- tinent. Profituri care sînt o consecință a politicii — nefaste pentru dezvoltarea ță- rilor Americii Latine — de investiții diri- jate numai spre acele sectoare (materii prime și produse agricole) care aduc un venit imediat. Ziarul ecuatorian «El Pue- blo» nota recent în acest sens că, în timp ce în anii 1965-1968 companiile străine au investit în Ecuador 64,8 milioane dolari, profiturile acestora pe aceeași perioadă s-au cifrat la 79 milioane dolari.

Obiectivul principal al întrunirii de la Caracas l-a constituit apropierea poziții- lor S.U.A. de cele exprimate de țările latino-americane în Carta de la Vina del Mar, care se ridică tocmai împotriva unor astfel de relații inechitabile ca acelea men- ționate mai sus. Dar în afara propunerii de a se crea un organism de «conșul- tare» în problemele divergente, Statele Unite nu au venit cu nimic nou la Caracas. Ceea ce n-a făcut decît să justifice scepti- cismul manifestat încă în ajunul sesiunii de observatori din Washington, care afir- mau că «țările Americii Latine vor încerca la Caracas o mare decepție, speranțele lor fiind înșelate».

I. CIOARĂ

ARHIVĂ - FOTO

DRESDA — 1945

În februarie 1945, orașul Dresda avea 350 000 de locuitori permanenți și era socotit un important centru cultural și industrial. În acele zile ce prevesteau sfârșitul iminent al războiului se refugiaseră aici încă o jumătate de milion de oameni. Peste oraș și peste toată această lume avea să se abată «oceanul de foc» din noaptea de 13-14 februarie 1945. Avioane ale forțelor aliate, pornite în valuri din diferite puncte, au întreprins atunci cel mai devastator bombardament aerian din toate timpurile (rămas neîntrecut chiar și de bombele atomice aruncate asupra Japoniei). Timp de aproape douăzeci și patru de ore, fără întrerupere, escadrilele (în total 1 500 de avioane) au aruncat asupra orașului aproape 1 000 de bombe a câte 4 000 kg fiecare și 650 000 de bombe incendiare, transformând o suprafață de 18 kmp într-un iad de foc, în care și-au pierdut viața 135 000 de persoane. «Aici a fost Dresda» — consemnau în carnetele lor piloții de vânătoare, care fotografiau, în zilele următoare, ruinele încă fumeginde...

În anii postbelici autoritățile și populația R.D. Germane au făcut totul pentru reconstrucția orașului. Și Dresda a renăscut cu adevărat din cenușă.

Ion MUNTEANU

CRONICA DE TREI SECADE

ABSURDUL

Acest om care ne-a învățat să privim alt fel lumea, acest om care ne-a deșteptat suspiciunea față de cuvinte, mese și scaune, față de fraze și discursuri, față de ziare și academii, față de gramatică, purgatorii și purgative, acest om care ne-a deschis ochii asupra abisului căscat în asemenea propozițiuni ca: «dormitorul meu are și el un pat cu pilotă verde...», «am o fetiță, fetița mea locuiește cu mine...», «n-am mâncat nimic toată ziua...» «da, darling...», «există numere mai mari și altele mai mici...»;

acest om care ne-a descoperit necunoscuta din ecuații ca: «iacă trei chibrituri; și mai pun unul, fac patru»; «ședința va avea loc în câteva clipe»; «trebuie să fii mai prudent»; «după muncă, trebuie organizată odihna»;

acest om care a scris propozițiunea fără moarte, netrecută în nici un Larousse, la cuvintele roz, dar intrată în fiecare autobiografie: «din oameni de treabă se nasc rinoceri de treabă»;

acest om — mă întreb — ce spune când citește în ziare această propozițiune dreaptă: «Eugen Ionescu a fost ales academician»?

Consecvent, — și care academician nu e consecvent cu opera sa? — acest om va admite

REAȚIE ÎN LANȚ

Ancheta a fost întreruptă. Dar tânărul antropolog american Terry Rambo nu s-a supus în cele din urmă ordinului unor înalte oficialități de a nu vorbi nimănui despre rezultatele ei. Declarațiile făcute de el, după aproape patru ani de tăcere, unui corespondent al ziarului «New York Times» și reproduse apoi în numeroase alte ziare din S.U.A. și din afara acestora dezvăluie o dată în plus opinii publice caracterul inuman al războiului dus de Statele Unite în Vietnam, acele de cruzime la care se dedau nu numai militarii americani, ci și aliații lor.

Terry Rambo se găsea în anul 1966 în Vietnamul de sud, unde lucra, pentru Departamentul Apărării al S.U.A., la o anchetă asupra situației refugiaților. Stînd de vorbă cu locuitorii din provincia Phu Yen — situată la circa 380 km nord de Saigon — mulți dintre ei i-au declarat că își părăsiseră satele din cauza atrocităților comise de aliații S.U.A., infanteriștii marini sud-coreeni, care «ucideau nu numai ca măsură de represalii, ci și fără nici un motiv». Interogînd circa 2 000 de refugiați din această regiune, Rambo a strîns mărturie asupra a cel puțin 200 de crime comise de militarii sud-coreeni.

Reîntors în S.U.A., Terry Rambo a înaintat Pentagonului un raport în care relatează constatările sale. Raport pe care Pentagonul recunoaște că l-a primit, dar declară (după deci aproape patru ani) că încă nu l-a analizat. Un purtător de cuvînt al Mi-

nisterului sud-coreean al apărării s-a grăbit să dezmințită știrile apărute în presă în legătură cu atrocitățile comise de trupele sud-coreene în Vietnam. Aproape concomitent cu această dezmințire, o nouă mărturie vedea însă lumina tiparului, confirmînd și întregind declarațiile antropologului american. În vara anului 1966, studentul saigonez Doan Van Toai fusese angajat de Terry Rambo, alături de șapte alți studenți din Saigon, pentru a-l ajuta în realizarea anchetei asupra situației refugiaților. Pentru completarea formularelor anchetei, Doan Van Toai a stat de vorbă cu circa 500 de refugiați. Cel puțin 100 dintre aceștia — a declarat Doan — cunoșteau sau fuseseră martori oculari ai asasinatelor și distrugerilor de care s-au făcut vinovați militarii sud-coreeni în provincia Phu Yen.

Doan Van Toai a tăcut și el aproape patru ani de zile. Mărturisește că a ezitat să vorbească pentru că se temea de represiuni din partea guvernului sud-vietnamez sau a sud-coreenilor, dar declarația făcută de Terry Rambo i-a dat curaj. Devine din ce în ce mai evident că, în ciuda încercărilor autorităților din Washington, Saigon sau Seul de a așterne un văl de tăcere asupra șirului de crime comise împotriva populației civile a Vietnamului de sud, dezvăluirea masacrului de la Song My a generat o adevărată reacție în lanț.

Delia ȘTEFAN

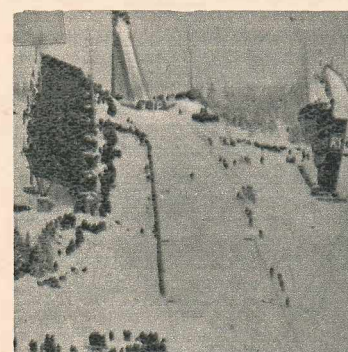
B.B.: TINERETUL ȘI DROGURILE

Printre starurile de cinema de c ocupă presa la începutul acestui loc de prim-plan continuă să-l Brigitte Bardot. Este o dovadă în perenității unei popularități incontestabile de care se bucură actrița franceză, aproximativ un deceniu și jumătate lansarea sa. B.B. posedă, așa cum caracterizează revista de specialitate «né-Revue», o eleganță instinctivă, un înăscut al atitudinilor. Este pur și simplu naturală, prin gesturi, prin apariția în ciuda unor aparențe, ea nu este indecentă, nici provocatoare. Iată ce în legătură cu aceasta chiar ea, în interviu acordat zilele acestea revistei vest-germane «Der Stern»: «Cred că am fost niciodată indecentă, ci am încercat să reprezint mereu Frumosul atunci cînd ținuta vestimentară era mară...» Dar B.B. nu este numai o detă, izolată în turnul de fildeș al filmului și preocupărilor acesteia; consideră o părăsire a acestei lumi care face parte, observînd cu un critic tot ceea ce o înconjoară. Fără a fi liemat de o seamă de răspunsuri ale interviului publicat în revista citată.

Întrebată fiind cum poate fi apărut neretul occidental de brutalități, plătite de unele filme, B.B. este de părere că «brutalități există în viață și pot apărea și în filme. Tinerii nu pot fi apărați de nicotină prin interdicție. Mai bine le să fumeze o țigară, li se face rău și trece «pofta». Nu m-am drogat niciodată. Mi-a fost de ajuns să văd filmul «Măști». În acest film oameni tineri, sub influența nefastă a drogurilor, își strîpung brusc și pulpele cu cuțitele. Mi-a pierit tentația de a încerca».

«Tineretul de astăzi... se plictisește este prea răsfățat. Nu a trăit grozăvia și privațiunile războiului. El nu-și dă seama de un ideal, nu știe cum să se autocultivească. Mulți iau stupefianți. Eu aș putea să fac acest lucru». Iar din conștient sa despre dragoste se degajă totuși un adevărat credo: «Eu sînt fidelă timp cît iubesc. Cînd nu mai iubesc, A înșela este urît».

Strbske-Pleso (Vysoke Tatry—Cehoslovacia). Aci se desfășoară între 14 și 20 februarie Campionatul mondial de la probele nordice.

NORDEK ÎN FAZĂ AVANSATĂ

Aflat în discuție de circa 20 de ani, planul Nordek a căpătat săptămîna aceasta un contur mai precis. Experții au elaborat proiectul unui tratat, prim-ministrii nordici au luat cunoștință de el recent la Stockholm, iar Consiliul nordic l-a consacrat zilele trecute la Reykjavik. Cu aceasta este depășită doar o fază primară. Pentru ca uniunea economică a țărilor nordice să devină un fapt împlinit, este necesar însă ca guvernele interesate să semneze tratatul, iar parlamentele să-l ratifice. Dar nu este de loc sigur că aceste etape capitale vor fi parcurse lin și că proiectul elaborat de experți va întruni a-

deziunea forurilor naționale ale tuturor celor patru țări.

Neîndoielnic, adîncirea cooperării nordice are destule temeiuri istorice și actuale pentru a nu fi un țel steril. Dar, în lumina anumitor circumstanțe și a intereselor greu de armonizat, planul unei uniuni economice nordice a apărut multora a fi ambițios. Este un fapt, de pildă, că schimbările interne nordice nu compun decît o mică parte a comerțului acestor țări, interesul lor comercial primordial situîndu-se în afara zonei scandinave. Pe de altă parte, există o bună doză de preocupare pentru soarta intereselor specifice ale fiecărei țări. Danemarca, din inițiativa căreia s-au reanimat, cu exact doi ani în urmă, tratativele pentru Nordek, caută să obțină garanții și condiții speciale în vederea apărării agriculturii ei. Suedia se străduiește să păstreze avantajul pe care i-l conferă faptul că dispune de industria cea mai puternică din Scandinavia. Tocmai această împrejurare determină Norvegia să fie precaută și să insiste asupra unor condiții speciale pentru industria ei constructoare de nave. În fine, Finlanda (și Suedia) ridică obiecții de natură politică. Acest din urmă aspect apare acum a fi impedimentul principal. Faptul că Danemarca și Norvegia sînt candidate la Piața comună dă Nordek-ului un caracter provizoriu sau de tranziție. Atunci cînd și dacă aceste țări vor intra în Comunitatea economică europeană, deci într-un organism exclusivist și protecționist, Nordek sau își va pierde orice rațiune de a fi, sau va deveni un apendice (și eventual o anticameră) al Pieței comune.

Într-o conferință de presă, premierul suedez Olof Palme exprima părerea că tratatul Nordek-ului va fi semnat și ratificat pînă în toamnă. Este un termen care are în vedere și cunoașterea posibilităților reale ale țărilor candidate de a pătrunde pe poarta ferecată a Pieței comune. În orice caz, pentru satisfacția finlandezilor, în proiectul de tratat s-a introdus o clauză care permite viitoarelor țări membre să se retragă sau să suspende participarea lor dacă unul dintre parteneri ar adera la Piața comună.

în fața acestei vești că, așa cum a prevăzut, absurdul e invincibil și o va trece desigur printre noile replici la infinita variantă a «Cîntăreței chele».

NEOABSURDUL

În fond, nu poate fi omagiu mai sincer adus operei lui Ionescu decît descoperirea — în chiar zilele academizării pariziene — a unui complot într-o îndepărtată țară a galaxiei noastre. În acea țară, guvernul a arestat 15 neosalvarsani. Ce sînt neosalvarsanii? Neosalvarsanii sînt — zice acuzarea — concinuatorii bătrînilor și ticăloșilor salvarsani. Dar — și aici acuzarea devine capitală — «spre diferență de salvarsani, cei neo nu știu ce idei susțin». Salvarsanii aveau idei, cei neo n-au, ei n-au nici măcar ideile mirgave ale înaintașilor lor. Dar s-au găsit la ei puști și pistoale. Salvarsanii n-aveau puști și pistoale, cei neo au, ei sînt deci neosalvarsani și vor fi căsăpiți. Ei sînt neosalvarsani, fără a fi salvarsani. Ei sînt neopăcătoși, fără a fi păcătoși. Ei sînt neocomplotiști, fără a fi complotiști.

Dar sînt complotiști, sînt dușmani și vor fi puși la zid, deși poate că ei — în lipsa lor de idei — nu știu măcar ce e un zid...

Dacă vanitatea neoacademicianului nu e prea mare — omul acesta ar trebui să prefere acest modest și imbecil comunicat guvernamental, acest elogi pe care i-l aduce realitatea supusă pînă la a-i imita opera, oricărui discurs apologetic și inteligent la primirea în Academie.

Radu COSĂȘU

N. RATEȘ

Prezentat de:

carte

- Recentul premiat pentru poezie al Uniunii scriitorilor, Nichita Stănescu, e prezent în librării cu cartea de versuri: **Un pământ numit România** (Editura militară).
- Unul din primii soli ai noii Edituri «Mihai Eminescu»: **Teoria ferelor de influență** (Poezia. Filmul.) de Marin Sorescu. O carte care închide între copertele ei gânduri proaspete și originale asupra fenomenului artistic, comunicate viu, alert, direct.
- Cititorii au prilejul să cunoască o interesantă și inedită viziune asupra uneia dintre cele mai puternice personalități poetice moderne, prin apariția cărții **Baudelaire** de Jean-Paul Sartre. Traducere și prefață de Marcel Petrișor (Editura pentru literatură universală).
- O abordare mai complexă a problemei modului de trai întreprinde Gheorghe Trandafir în cartea **Sociologia modului de trai**, în care tematica e anunțată istoric și teoretic. Capitoarele cărții: Conținutul categoriei mod de trai; Determinarea modului de trai de către modul de producție; Particularități ale modului de trai; Tendințe ale modului de trai socialist (Editura științifică).
- Tot aceeași editură a dat la iveală, cam tardiv, **Almanahul civilizației**, care însă își compensează întârzierea prin conținut și prezentare grafică.
- La Editura politică a apărut cartea **Dunărea în relațiile internaționale** de Paul Gogeanu, subiectul fiind minuțios urmărit din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre.
- Din surmul variat și interesant al numărului (2) pe februarie al revistei lunare **Magazin istoric** notăm câteva titluri: Mărturiile ale unei civilizații (noi și concludente probe pentru continuitatea dacică și daco-romană pe teritorii țării noastre), de Gheorghe Stefan; Alături de un om numit Vladimir Ilici, de N. Krupskaja; Nu bate! (Doftana — așa cum era), de Pavel Bojan; Șahul are 1 400 de ani, de Gheorghe Lupu; În culisele Luvrului, de Pierre Devambe; Caius Iulius Caesar, al 84-lea dictator al Romei, inaugurează o nouă rubrică: «Așa vă place istoria?».

cinema

Marie Lafôret

- **Roșu și aurii.** Stanislaw Lenartowicz («Giuseppe la Varsovia»), «Cu toată presiunea înainte», cineast polonez cunoscut pînă acum mai mult pentru predispozițiile sale comice, încearcă alte telenuri: cele ale unei poezii ce voieste — prin aburii duioșiei — să întindă mîna investigației psihologice. În distribuție: Jadwiga Chojnacka, Zdzisław Karczewski, Wiesława Niemyska, Jerzy Block, Aleksander Dzwonkowski, Wictor Grotowicz.
- **Comisarul X și panterele albastre.** În loc de «cîini verzi» (ca în seria precedentă) — «pantere albastre». Pe curînd — «pisici cu

picățele». În rest — tot comisarul X și jamesbondismele lui. Regia — Frank Kramer. Interpreți: Tony Kendall, Brad Harris, Cory Collins, Siegfried Rauch, Hannelore Auer, Erika Blank.

- **Visul domnului Gentil.** Cîteva comici cunoscuți — Jean Lefebvre, Francis Blanche, Darry Cowl, plus alți doi actori înzestrați și «serioși», Georges Géret și Annie Cordy — într-o comedie amabilă, și doar atât. Regia — Raoul André.

- Mari actori, mari vedete pe ecranele noastre: **Bette Davis, Joan Crawford** («Ce s-a întîmplat cu Baby Jane?»), **Yves Montand, Anouk Aimée** («Într-o seară, un tren»), **Charles Aznavour, Marie Lafôret** («Soarele din America»), **Lee Marvin, Burt Lancaster, Claudia Cardinale** («Profesionisti»).

- Actrița franceză Irène Tunc pe care am cunoscut-o în filmul lui Lelouch «Un bărbat și o femeie» — a scris scenariul unui film pe care îl va realiza regizorul Alain Cavalier. Titlul este cît se poate de scurt și de cuprinzător: **Love Story**.

plastică

- **Coca Mețianu** — pictură. Dacă florile sau naturile moarte sînt exerciții de virtuozitate pentru ore silențioase, priveștiile, în schimb, trădează un caracter neliniștit, mereu în căutare de subiecte, pe care pictorița le găsește în frumoasele ierni cu ceruri gri sau în forfota noilor construcții, străzi și parcuri bucureștene, pe care le descrie febril, cu tușe rapide și în culori crude (Galeriile de artă, Bd. Magheru 20).

- **Serban Epure.** «Actul artistic este pentru mine un impact informațional» — mărturisește artistul. Utilizînd mijloace din domeniul geometriei (plan, intersecție, punct, linie etc.), împărțirea spațială e unicul element de compoziție în tentativa de a construi obiecte și situații. Procesul e lucid, valorile psihologice ale imaginii, adiacente, iar valorile afective, codificate (Amfora — str. Mihai Vodă 2).

- **Nuni Dona** — pictură. Privești, flori, nuduri... O pictură care pleacă de la datele realului, transfigurare plastică, în care desenul cu concizia lui are, de multe ori, un rol hotărîtor în construcția imaginii. Un lirism feminin inundă pinzele atît în peisaje, cît mai ales în nuduri (Galeriile de artă, Bd. Magheru 20).

- Personajele din lumea folclorică și cea a basmului și celelalte jucării ale **Edithei Bercovici** ne descoperă o artistă sensibilă, care își realizează cu talent obiectele (Galeriile de artă, Calea Victoriei 132).

- «Construcțiile aritmetice» ale lui **Diet Saylor** sînt structuri de repetiție, structurate după un algoritm dat. Joc al inventivității raționale, superb geometric, elementele tind să descopere un spațiu imaginat și pur, în intenția autorului de a depăși orice torpoare (Amfora — str. Mihai Vodă 2).

muzică

- **Dirijorul clujean Emil Simon** conduce concertul săptămînal al Filarmonicii, al cărui program, pe jumătate ocupat de lucrări funebre, arată astfel: în primă audiență, o compoziție originală — «Viziuni cosmice» — de Dan Voiculescu; Concertul pentru vioară și orchestră (Re major) de Serghei Prokofiev are un notabil solist: violonistul francez **Regis Pasquier**; «Mormîntul lui Couperin» de Maurice Ravel; «Simfonia de Requiem» de Benjamin Britten (14 februarie, Ateneu).

- Tot un concert de vioară aflăm și în programul săptămîna-

Emanuel Elenescu

lului Orchestrei simfonice a RTV, care cuprinde: piesa «Muzică de concert» de George Draga; Concert pentru vioară și orchestră (nr. 3) de W.A. Mozart, avînd ca solist pe **Mihai Constantinescu**; Simfonia a IX-a (ultima din cele trei «ale războiului»), de Dmitri Sostakovic. Dirijează **Emanuel Elenescu** (19 februarie, Studioul de concerte al RTV).

- **Trio «Iliescu»** (Constantin — pian, George Nicolae — vioară, Nicolae — violoncel) într-un concert de muzică de cameră: Buxtehude, Haydn, Brahms (18 februarie, Ateneu).

- Longevitatea nu este o trăsătură specifică muzicii denumite (de multe ori cu totul impropriu) ușoare. Din acest punct de vedere am putea vorbi de «fenomenul Benny Goodman», formația de swing-music, al cărei stil străbate nealterat deceniile noastre. Adevărata artă sfidează moda, iar cele mai strălucitoare școli de muzică modernă trăiesc exact cît o efemeridă dacă strălucirea nu vine de undeva dinlăuntru. Prezența formației **Benny Goodman** cu cîntăreașă-solistă **Barbara Florence Whittle** la București — un eveniment muzical de prim ordin (16 februarie, ora 17 și ora 21, sala Palatului).

teatru

- O inițiativă demnă de luat în seamă. Teatrul Național «I.L. Caragiale» a înfățișat un spectacol special destinat «teatrului în cartier», experiență — dacă nu într-un total reușită — demnă de luat în considerare ca o formă de legătură cu publicul. Sub titlul **Comedia paiațelor** au fost reunite «Romeo și Julieta la Mizil» de G. Ranetti și «Mania porturilor» de Alecsandri. Regizoarea Lia Niculescu a imaginat o suită de momente comic-muzicale, inegale valoric, în scenografia plăcut colorată a Elenei Ionescu. Reușitele se datoresc mai ales lui Bogdan Mușatescu (excellent într-un travesti), Ilenei Stana Ionescu, C. Stănescu, Mircea Cojan și Aimée Iacobescu.

- O vizită la Teatrul de stat din Ploiești ne impune câteva constata-

Aimée Iacobescu

ări interesante. În premieră pe țară a avut loc aici **Tragedia spaniolă** de Thomas Kyd, în regia Zoei Stanca-Anghel și scenografia cunoscutului caricaturist Ion Dogar Marinescu. Tot aici Emil Mandric repetă **Duelul** — nuvelă dramatică în cinci părți de Mar Baidjev. De asemeni, ne vom reîntîlni cu dramaturgia lui Valjean: **Generația de sacrificiu**, în regia lui Hary Eliad. O mențiune specială pentru secția de păpuși, unde roadele creatoare ale regizorului Cristian Mihalache și ale scenografei Irina Borowski se arată din plin.

- **Teodor Mazilu**, unul din laureatii Uniunii scriitorilor, a fost recent jucat pe scena Teatrului Național din Iași cu noua sa piesă **Inundația**, în regia unui proaspăt regizor, Gh. Tească. Tot în «casa lui Alecsandri» (condusă de poetul Corneliu Sturzu) s-a mai consenat un debut — acela al dramaturgului ieșean Stelian Baboi, cu piesa **Visul**, în regia unui alt debutant: Cătălin Naum.

- **Omul care a văzut moartea** se află acum la Teatrul Național din Cluj, unde Petru Felezeu abordează rolul în care Bănică a obținut în București un mare succes. Regia aparține actorului Gh. Gherasim.

- **Salutăm rarele** — din păcate — apariții ale spectacolului pentru copii. Asa e **Alarmă în cetatea lui Trim al III-lea**, de Violet Burlacu, la Teatrul de Nord din Satu-Mare, unde alături de actorii joacă și elevi frunțași la învățătură. Regia aparține actorului Al. Mitea.

disc

- Apariția microrecitalului recent înregistrat de **Dorin Anastasiu** la casa noastră de discuri «Electrecord» pare să fie un soi de fericită și bineprevestitoare replică sonoră la includerea talentatului solist în lotul reprezentativ român la Concursul internațional «Cerbul de aur». Dorin Anastasiu e acompaniat de Orchestra de muzică ușoară a RTV dirijată de același neobosit **Sile Dinicu** (EDC-10 107).

- Doi memorabili interpreți de muzică ușoară românească, **Mia Braia** și **Petre Alexandru**, ne oferă patru vechi și totuși tinere melodii de Ion Vasilescu. După cum se vede (sau, mai bine-zis, după cum se aude), anii trec, dar discul rămîne! (EPC-10 075).

- **Szabó Edit**, o voce generoasă, caldă, frumos timbrată, ni se impune prin cele patru sprîntare melodii compuse de Adorjányi Ernő. Acompaniază Orchestra «Electrecord» (EDC-10 080).

televiziune

- **DUMINICĂ.** Vă prevenim: recomandări puține pentru o lungă duminică. Nu din vina noastră!... Tiular al premiului «Oscar», actorul Sidney Poitier («Lațul») este eroul principal al ecranizării «Un strugure în soare», după piesa lui Lorraine Hansberry (19 50) ● Programele de competiții sportive «Inregistrate» ne amintesc de un povestitor nedibaci care servește poanta înaintea anecdotei. Sărituri cu schiul de la **Campionatul mondial de schi** de la Strbske Pleso, Cehoslovacia (22.25) ● Programul II anunță o serie de reluări «la cererea telespectatorilor» care încep cu **Tele-cine-recital nr. 1** (20.10).

- **LUNI.** Teme pentru **Între metronom și cronometru**: 1) Mihail Sebastian; 2) Eugène Delacroix (20.45) ● **Agenda politică** (22.00) ● **Magdalena Popa, Amatto Checiulescu și Gică Matei** — solistii unor secvențe coregrafice din operele «Evgheni Oneghin» de P.I.

Ceaikovski și «Faust» de Gounod (22.10).

- **MĂRȚI.** Vă recomandăm reportajul semnat de Al. Stark cu titlu de film politist «X-12 n-a îndeplinit misiunea». Reporterul nu ne întinde nici o cursă: este vorba de un caz real de spionaj economic (20.15) ● Filmul maghiar (comedie) «Domnișoara Barbă Albastră» cu Anamaria Szilvassy (20.30) ● **Cîntă Doina Spătaru și Petre Geambașu** (22.40).

Doina Spătaru

- **MIERCURI.** «Toată lumea rîde, cîntă și dansează». Filmul lui Aleksandrov, care a făcut de cîteva ori «le tour du monde», poposește din nou la noi, pe micul ecran. Vă amintim că e cu îndrăcita actriță Liubov Orlova, iar muzica e de Dunaevski (20.25).

- **JOI.** O promițătoare **Seară de teatru:** «Cazul Pinedus» de Paolo Levi. Notăm din distribuție: Victor Rebengiuc, Fory Eterle, Constantin Brezeanu, Marin Moraru, Sanda Toma, Sandu Sticlaru, Constantin Codrescu (20.15).

- **VINERI.** Despre mări, despre oceane... iată la ce se va referi emisiunea de știință popularizată **Mai aveți o întrebare?** (19.30) ● **Marcello Mastroianni și Vittorio de Sica** în comedia (bună) «Bigamul» (20.45).

- **SÎMBĂȚĂ.** Ne vedem pentru **O oră cu Alfred Hitchcock** în «Povestea unui polițist» (20.30) ● **Interviziune:** Orchestra «Electrecord» și solistii **Doina Badea** și **Florin Bogardo** prezintă emisiunea «Disc '70» (21.20) ● **Recital Harry Belafonte.** Meriță să amînăm ora de culcare (22.45) ● Pe programul II, **Seară de teatru:** «Mioara» de Camil Petrescu. Despre distribuție, ce să mai spunem: **Anda Caropol, Victor Rebengiuc, Eugenia Bădulescu, Ion Marinescu, Mariana Mișuț, Amza Pelea, Ninea Gusti...** (20.30) ● O adevărată **Seară melomanului:** pianistul american **Rudolf Serkin** și cvintetul de coarde «Budapesta» interpretează o splendidă pagină din tezaurul muzicii universale: Cvintetul op. 44 (Mi bemol major) de Robert Schumann (21.45).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 7, din 15 februarie 1970

I. Bari — Bologna	x
II. Fiorentina — Lazio	1
III. Inter — Cagliari	x
IV. Juventus — Lanerossi	1
V. Napoli — Sampdoria	1
VI. Palermo — Torino	x
VII. Roma — Milan	x
VIII. Verona — Brescia	1
IX. Catanzaro — Catania	1
X. Livorno — Modena	1
XI. Monza — Perugia	1
XII. Piacenza — Atalanta	x
XIII. Reggina — Pisa	x

FLACĂRA-ALBUM

Cu câțiva ani în urmă am văzut câteva filme la rînd cu PAUL NEWMAN. Dar de la «Hombre» absentează cu încăpăținare de pe ecranele noastre. Păcat!

FOTO: UNIVERSAL FILM

